CİLT : 11 YASAMA YILI : 2

DANIŞMA MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

10 uncu Birleşim

8 Kasım 1982 Pazartesi

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	220
II. — GELEN KÂĞITLAR	220
III. — YOKLAMA	221
IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI	221
1. — Başkanvekili M. Vefik Kitapçıgil'in, halkoyuna sunulan ve kabul edilen Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Danışma Meclisi adına Türk Milletine ve Türk demokrasisine hayırlı ve uğurlu olmasını dileyen konuşması.	221:222
2. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının kabulü dolayısıyla Devlet Başkanına ve Millî Güvenlik Konseyi Üyelerine Danışma Meclisinin tebriklerinin iletilmesine dair önergeler. (4/45)	222
3. — Ulu Önder Atatürk'ün ebediyete intikalinin 44 üncü yıldönümü münasebetiyle İçtüzüğün 48/son fıkrası uyarınca 10 Kasım 1982 Çarşamba günü saat 10.30'da özel gündemle toplanılmasına ait Başkanlık Divanı kararı.	222:223
4. — 1983 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının Danışma Meclisinde görüşülmesiyle ilgili programa ait Başkanlık Divanı kararı.	223:229
5. — Feridun Şakir Öğünç ve arkadaşlarının, üyelerin Genel Kurulda oturuşlarının, soyadı sırasının «Z» den başlatılarak düzenlenmesine ait önergesi. (4/46)	229
V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER	229
1. — İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak İşlemler Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri ve Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (1/12) (S. Sayısı : 167)	229:263

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Bu Birleşim iki oturum yapan Genel Kurulda :

Bor, Kömür, Asfaltit, Fosfat, Demir Madenleriyle Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini Düzenleyen Kanun Tasarısının, İktisadî İşler Komisyonundan 4, Adalet, Sağlık ve Sosyal İşler ile Malî İşler Komisyonlarından 3'er üyeden oluşacak bir geçici komisyonda görüşülmesine dair Başkanlık Divanı kararı ile esas komisyonu olması gereken İktisadî İşler Komisyonunda görüşülmesine ilişkin Nuri Özgöker'in önergesi üzerinde yapılan görüşmelerden sonra, Tasarının İktisadî İşler Komisyonunda görüşülmesi kabul edildi.

İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak İşlemler Hakkında Kanun Tasarısının maddeleri üzerinde görüşüldü.

Azmi Eryılmaz ve arkadaşlarının, Danışma Meclisi İçtüzüğünün 52 inci maddesi uyarınca 8 Kasım 1982 Pazartesi gününe kadar çalışmalara ara verilmesine dair önergesi kabul edildi.

8 Kasım 1982 Pazartesi günü saat 14.00'te toplanmak üzere Birleşime saat 17.10'da son verildi.

Turhan GÜVEN
Başkan
Başkanvekili

Erdoğan BAYIK
Kâtip Üye

A. Güngör ÇAKMAKÇI
Kâtip Üye

Ali Nejat ALPAT
Kâtip Üye

Tasarı

II. — GELEN KÂĞITLAR

1. — Bor, Kömür, Asfaltit, Fosfat, Demir Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini Düzenleyen Kanun Tasarısı. (1/118) (İktisadî İşler Komisyonuna : 4.11.1982)

Teklif

2. — Danışma Meclisi Üyesi Tevfik Fikret Alpaslan ve 11 Arkadaşının, Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarz-ı İcrasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi. (2/69) (Başkanlığa geliş tarihi : 3.11.1982) (Sağlık ve Sosyal İşler (Esas) ve Millî Eğitim ve Adalet komisyonlarına : 4.11.1982)

Tezkere

3. — Devlet taşınmaz mallarının Sayıştayca denetimine ilişkin yasal hükümlere işlerlik kazandırılması ve gerekli yasal ve idarî önlemlerin alınması hakkında 14.5.1981 tarihi itibariyle yapılan tespitlere göre düzenlenen raporun sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi. (3/471) (D. M. Hesaplarını İnceleme ve Sayıştay Komisyonuna : 5.11.1982)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.00

BAŞKAN : Başkanvekili M. Vefik KİTAPÇIGİL

KÂTİP ÜYELER : M. Talât SARAÇOĞLU, Erdoğan BAYIK

BAŞKAN — Değerli üyeler, Danışma Meclisimizin 10 uncu Birleşimini açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Değerli üyeler; çoğunluğumuz vardır.

IV. — BAŞKANLIK DİVANININ GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — Başkanvekili M. Vefik Kitapçıgil'in, halkoyuna sunulan ve kabul edilen Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Danışma Meclisi adına Türk Milletine ve Türk demokrasisine hayırlı ve uğurlu olmasını dileyen konuşması.

BAŞKAN — Gündeme geçmeden evvel Danışma Meclisimize ve Başkanlığımıza düşen bir vazifeyi yapmak istiyorum.

Saygıdeğer üyeler;

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası dün halkoyuna sunuldu.

Milletimizin var olma kaynağını teşkil eden, Danışma Meclisimizi her yönüyle çok yakından ilgilendiren bu mutlu olayın kısa bir değerlendirmesini yapmayı, oylamayı takip eden bu ilk Birleşimimizde yerine getirilmesi zarurî bir vazife sayıyorum.

Yüce Türk Milletinin dün verdiği bu karardan; Anayasayı % 90'ın üzerinde bir çoğunlukla kabul kararından en büyük mutluluğu şüphesiz Danışma Meclisimiz duymuştur. Emeğimizin mahsulü olan bu eserin milletimiz tarafından tasvip edilmesi elbette emsalsiz iftiharımızı ve sevincimizi mucip olmuştur.

Millî birliğe ve hür yaşamaya âşık, huzurlu, aydınlık yarınlara daima ümitle bağlı milletimiz bir büyük imtihan daha verdi; yeni bir tarih yaratıldı; ülkemizin kaderi, parlak geleceği tayin edildi. Dünyada hürriyetçi parlamenter rejime hasret olan ve bu rejimden nasibini alamamış bulunan milletlere çok güzel bir örnek sunuldu. Bu kararımızla ne kadar övünsek, ne kadar iftihar etsek azdır.

Değerli üyeler;

Milletimiz nereden nereye gelindiğinin idraki içindedir. Hatırlanması dahi tüyler ürperten iki yıl evvelki o karanlık günler hafızalardan silinemez. Bu itibarla Ordunun demokrasiye davetine büyük bir şevk ve heyecanla «evet» denilmiştir. Çünkü en umutsuz günlerimizde kurtuluş bayrağı ve meşalesi daima Türk Ordusunun elinde olmuştur, makus talihimizi daima Büyük Türk Ordusu yenmiştir. Milletimiz sinesinden çıkardığı Ordusuna bu nedenle bağlıdır ve bu nedenle ona minnettardır.

Değerli üyeler;

Milletimizin refah ve saadetinin tükenmez kaynağı olan Türkiye Cumhuriyeti Anayasası millî vicdanımızın sesi olarak kabul edildi. Düne kadar Danışma Meclisinin ve Millî Güvenlik Konseyinin eseri olan bu Yasa, artık Türk Milletinin malı ve eseri olmuştur. Onun tek sahibi ve koruyucusu da yine Yüce Türk Milletidir.

Değerli üyeler;

Konuşmamı, Devlet Başkanımızın Anayasa hakkındaki görüşlerine ait üç cümlesiyle tamamlamak istiyorum.

Devlet Başkanımızı son radyo konuşmalarında aynen şöyle ifade ettiler :

«Bu Anayasanın bütün hükümleri Atatürk'ün belirlediği millîyetçilik anlayışı içinde ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda yorumlanıp uygulanacaktır.

Bu Anayasanın bütün hükümleri millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egmenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu, kimsenin hürriyetçi demokrasi

ve onun icaplarıyla belirlenmiş olan hukuk düzeni dışına çıkamayacağı yönünde yorumlanıp uygulanacaktır.

Bu Anayasa ile Devlet organları arasında 12 Eylül öncesi gördüğümüz çekişme ve çatışma sona ermektedir. Organlar arasında üstünlük mücadelesi kesilmiştir; üstünlük yalnız Anayasada ve kanunlarda aranacaktır.»

Devlet Başkanımızın Anayasa ile ilgili son görüşleri bunlardır.

Değerli üyeler;

Yeni Anayasamızın vatandaşlarımıza huzur, güven, mutluluk ve refah sağlayacağına inancımız tamdır. Danışma Meclisimiz adına Anayasamızın Türk Milletine ve Türk demokrasisine hayırlı olmasını yürekten temenni ediyorum.

İki yıldan beri yurdumuza ve milletimize sahip çıkan, Devletimize güç kazandıran Devlet Başkanımız Sayın Kenan Evren'in Anayasa ile birlikte Türk Milletinin kendilerine tevcih ettiği Cumhurbaşkanlığı sıfatıyla büyük hizmetlerini sağlıkla sürdürmelerini yine Danışma Meclisimiz adına gönülden diliyor, içten tebriklerimizi saygı ile arz ediyorum. (Sürekli alkışlar).

Sayın üyeler, sizlere de saygılar ve teşekkürler sunuyorum. (Alkışlar)

2. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının kabulü dolayısıyla Devlet Başkanına ve Millî Güvenlik Konseyi Üyelerine Danışma Meclisinin tebriklerinin iletilmesine dair önergeler. (4/45)

BAŞKAN — Değerli üyeler;

Sunuşlarda iki önerge var. Biri Sayın Erginay'la Sayın Bayer'in, diğeri Sayın Kırcalı'nın. Bu önergeleri okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Türk Milletinin sağduyusunu bir kere daha belirten Anayasa müspet oylaması nedeniyle Danışma Meclisimizin tebriklerinin Sayın Millî Güvenlik Konseyine bildirilmesi için karar verilmesini arz ve teklif ederiz.

Akif ERGİNAY Muhsin Zekai BAYER

Danışma Meclisi Sayın Başkanlığına

Vatanımıza, Milletimize ve Devletimize yönelmiş en ağır saldırılardan biri olan 11 Eylül 1980 öncesi dönemi yasaların Ona verdiği yetkiye dayanarak ve vatanseverliğin en üst düzeyindeki tutumuyla sona erdiren Türk Ordusunun Başı bulunan Komutanlardan oluşan Millî Güvnlik Konseyine, ülkeyi normal demokratik döneme geçirecek olan ve Türk Milletinin % 100'e yakın bir katılma ve % 90'ı aşan bir «Evet» iyle kesinleşen Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının kabulü ve bu kabulde gösterdikleri büyük gayret sebebiyle Danışma Meclisimizin tebrik ve teşekkürlerinin bildirilmesini; yine Danışma Meclisimizin Anayasanın kabulüyle Cumhurbaşkanı sıfatını kazanan Millî Güvenlik Konseyi Başkanı ve Devlet Başkanı, Büyük Komutan ve Devlet Adamı Orgeneral Kenan Evren'in bu yüce görevini kutladığını; yeni Anayasanın ülkemiz, ulusumuz ve Devletimiz için hayırlı, Cumhurbaşkanlığı görevinin Sayın Devlet Başkanımız için en yüksek seviyede başarı olması dileklerini bildirmeyi Meclisimizin karar altına almasını öneririm.

Saygılarımla.

Süleyman Sırrı KIRCALI

BAŞKAN — Bir önerge daha var, okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Anayasa halkoylaması neticesinde büyük bir çoğunlukla Cumhurbaşkanlığına seçilmiş bulunan Sayın Devlet Başkanımızı Meclisimiz adına kutlamak ve saygılarımızı sunmak hususunda Yüce Başkanlığınızın delaletini arz ederiz.

Ayhan FIRAT Mahmut Nedim BİLGİÇ
Halil EVLİYA

BAŞKAN — Değerli üyeler;

Bu üç önerge sahibi sayın üyelerin hissiyatlarına bütün sayın Meclis üyelerinin katıldıkları mutlak. Bu itibarla gereği Başkanlık Divanınca yapılacaktır.

Arz ederim.

3. — Ulu Önder Atatürk'ün ebediyete intikalinin 44 üncü yıldönümü münasebetiyle İçtüğüzün 48/son fıkrası uyarınca 10 Kasım 1982 Çarşamba günü saat 10.30'da özel gündemle toplanılmasına ait Başkanlık Divanı kararı.

BAŞKAN — Değerli üyeler;

Sunuşlarda Meclis Başkanımızın bir tezkeresi var, okutuyorum.

Genel Kurula

Danışma Meclisi Başkanlık Divanının 3 Kasım 1982 tarih ve 55 numaralı kararının bir sureti ekte sunulmuştur.

Genel Kurulun bilgilerine arz ederim.

Sadi IRMAK
Danışma Meclisi Başkanı

Ulu Önder Atatürk'ün ebediyete intikalinin 44 üncü yıldönümü münasebetiyle İçtüzüğün 48/son fıkrası uyarınca 10 Kasım 1982 Çarşamba günü saat 10.30'da özel gündemle toplanacak Genel Kurulda;

1. Atatürk hakkında konuşma isteğinde bulunan sayın üyelerin 9 Kasım 1982 Salı günü saat 18.00'e kadar Başkanlığa başvurmalarına,

2. Konuşmaların 15'er dakika ile sınırlı tutulmasına karar verilmiştir.

BAŞKAN — Değerli üyeler;

Bu Divan kararımızla İçtüzüğümüzün bir hükmü geçen sene olduğu gibi yerine getirilmiş olacaktır.

Bu kararı oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir, teşekkür ederim.

4. — 1983 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının Danışma Meclisinde görüşülmesiyle ilgili programa ait Başkanlık Divanı kararı.

BAŞKAN — Yine Danışma Meclisi Başkanımızın ikinci bir tezkeresi var, okutuyorum.

Genel Kurula

Danışma Meclisi Başkanlık Divanının 3 Kasım 1982 tarihli toplantısında alınan kararın bir sureti ekte sunulmuştur.

Genel Kurulun tasviplerine arz ederim.

Sadi IRMAK
Danışma Meclisi Başkanı

1. Kurucu Meclis Hakkındaki Kanunun 28 inci, İçtüzüğümüzün 84 ve 85 inci maddeleri uyarınca en geç 20 gün içinde karara bağlanması gereken 1983 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının Danışma Meclisi Genel Kurulunda ilişik programda tespit edilen gün ve saatlerde görüşülmesine, görüşmeler, tespit edilen günlük çalışma programı içinde tamamlanamazsa, günlük program bitinceye kadar devam edilmesine,

2. Bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerle müteakip bütçe görüşmelerinin süresi içinde bitirilebilmesi için gerektiğinde usulî tedbirlerin alınmasına ve bütçenin tümü üzerinde yapılacak yazılı ve sözlü görüşmelerin 20 dakikayı geçmemesine,

3. Bakanlık bütçelerinin ve diğer bütçelerin görüşülmesi sırasında, üyelerin ve bakanların konuşma sürelerinin programda gösterildiği şekilde tespitine,

4. En çok 9 üyenin konuşmasından sonra yeterlik önergesi verilmiş ve kabul edilmiş sayılarak görüşmelerin tamamlanmasına ve bakana söz verilmesine, bakandan sonra son söz hakkının sıradaki üye tarafından kullanılmasına,

5. Bakana sorulacak soruların yazılı olarak ve bakanın konuşmasının bitimine kadar sorulmasına, verilecek cevapların ilgili Bakanın takdirini kullanarak yazılı veya sözlü olarak verebilmesine, (verilecek cevaplar Bakanın konuşma süresi içinde tamamlanacaktır.)

6. Bütçe Kanun Tasarısının tümü üzerindeki son görüşmede ancak 10 üyeye 10'ar dakikayı, Bakana 45 dakikayı geçmemek üzere konuşma süresi verilmesine,

7. Bütçelerle ilgili değişiklik önergelerinin, bir gün önce saat 19.00'a kadar Başkanlığa verilmesine,

8. Bakanlık bütçeleri ile diğer bütçeler üzerinde görüşlerini açıklayacak üyelerin, konuşmak istedikleri bütçenin, programdaki görüşme gününden bir gün önce, Genel Kurul Salonu arkasındaki Başkanlık Dinlenme Odasında bulunacak görevli Divan üyesine saat 09,00 - 10,00 arasında ve müteakiben birleşim bitinceye kadar Başkanın solunda oturan Divan Üyesine yazılı olarak bizzat başvurarak söz sırası almalarına, kendilerine kayıt, tarih ve sıralarını bildiren imzalı fiş verilmesine; söz istenen bütçenin görüşmelerine (programa) geçildikten sonra hiçbir şekilde söz kaydı yapılmamasına,

9. Bütçenin tümü üzerindeki ilk gün görüşmeleri için söz kaydının ve konuşma süresinin 11 Kasım 1982 Perşembe günü saat 09,00'dan itibaren saat 18,00'e kadar Genel Kurul Salonu arkasındaki Başkanlık Dinlenme Odasında bulunacak görevli Divan Üyesi tarafından yapılmasına,

10. Günlük çalışma saatlerinin :

10,00 - 13,00 Birinci Oturum,
13,00 - 14,00 Öğle Yemeği,
14,00 - İkinci Oturum olarak tespitine, kadar verilmiştir.

12 Kasım 1982 Cuma

	Azamî Konuşma Süresi (Dakika) Üyeler	Bakan
BÜTÇENİN SUNULUŞU	—	—
BÜTÇENİN TÜMÜ ÜZERİNDE GÖRÜŞME	—	—

13 Kasım 1982 Cumartesi

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ BÜTÇESİ	10	20
DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞI BÜTÇESİ	10	20
DEVLET BAŞKANLIĞI BÜTÇESİ	10	20
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI BÜTÇESİ	10	20
BAŞBAKANLIK BÜTÇESİ	15	30
Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı	15	30
Devlet İstatistik Enstitüsü	10	20
Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı	10	20

15 Kasım 1982 Pazartesi

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü	10	20
Vakıflar Genel Müdürlüğü	10	20
Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü	10	20
Diyanet İşleri Başkanlığı	10	20
DANIŞTAY BAŞKANLIĞI BÜTÇESİ	10	20
ANAYASA MAHKEMESİ BÜTÇESİ	10	20

16 Kasım 1982 Salı

ADALET BAKANLIĞI BÜTÇESİ YARGITAY BAŞKANLIĞI BÜTÇESİ	Birlikte görüşülecektir.	10	30
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI BÜTÇESİ		10	30
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI BÜTÇESİ		10	30

17 Kasım 1982 Çarşamba

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇESİ : 1. Jandarma Genel Komutanlığı 2. Emniyet Genel Müdürlüğü	Birlikte görüşülecektir.	10	30
BAYINDIRLIK BAKANLIĞI BÜTÇESİ : 1. Karayolları Genel Müdürlüğü	Birlikte görüşülecektir.	10	30

18 Kasım 1982 Perşembe

TİCARET BAKANLIĞI BÜTÇESİ :		10	30
ENERJİ VE TABİÎ KAYNAKLAR BAKANLIĞI BÜTÇESİ : 1. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 2. Petrol İşleri Genel Müdürlüğü	Birlikte görüşülecektir.	10	30

19 Kasım 1982 Cuma

		Azamî Konuşma Süresi (Dakika) Üyeler	Bakan
GÜMRÜK VE TEKEL BAKANLIĞI BÜTÇESİ : 1. Tekel Genel Müdürlüğü	Birlikte görüşülecektir.	10	30
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI BÜTÇESİ :		10	30

20 Kasım 1982 Cumartesi

Yükseköğretim Kurulu (YÖK)	(Katma)	Birlikte görüşülecektir.	15	45
— Ankara Üniversitesi	(Katma)			
— Orta Doğu Teknik Üniversitesi	(Katma)			
— Hacettepe Üniversitesi	(Katma)			
— Gazi Üniversitesi	(Katma)			
— İstanbul Üniversitesi	(Katma)			
— İstanbul Teknik Üniversitesi	(Katma)			
— Boğaziçi Üniversitesi	(Katma)			
— Marmara Üniversitesi	(Katma)			
— Yıldız Üniversitesi	(Katma)			
— Mimar Sinan Üniversitesi	(Katma)			
— Ege Üniversitesi	(Katma)			
— 9 Eylül Üniversitesi	(Katma)			
— Trakya Üniversitesi	(Katma)			
— Uludağ Üniversitesi	(Katma)			
— Anadolu Üniversitesi	(Katma)			
— Selçuk Üniversitesi	(Katma)			
— Akdeniz Üniversitesi	(Katma)			
— Erciyes Üniversitesi	(Katma)			
— Cumhuriyet Üniversitesi	(Katma)			
— Çukurova Üniversitesi	(Katma)			
— 19 Mayıs Üniversitesi	(Katma)			
— Karadeniz Üniversitesi	(Katma)			
— Atatürk Üniversitesi	(Katma)			
— İnönü Üniversitesi	(Katma)			
— Fırat Üniversitesi	(Katma)			
— Dicle Üniversitesi	(Katma)			
— 100 üncü Yıl Üniversitesi	(Katma)			

22 Kasım 1982 Pazartesi

ULAŞTIRMA BAKANLIĞI BÜTÇESİ : 1. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü	Birlikte görüşülecektir.	10	30
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇESİ :		10	30

23 Kasım 1982 Salı

		Azamî Konuşma Süresi (Dakika) Üyeler	Bakan
KÖY İŞLERİ VE KOOPERATİFLER BAKANLIĞI BÜTÇESİ : 1. Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğü	Birlikte görüşülecektir.	10	30
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI BÜTÇESİ : 1. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü	Birlikte görüşülecektir.	10	30

24 Kasım 1982 Çarşamba

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI BÜTÇESİ :		10	30
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI BÜTÇESİ : 1. Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğü 2. Orman Genel Müdürlüğü	Birlikte görüşülecektir.	10	30

25 Kasım 1982 Perşembe

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI BÜTÇESİ :		10	30
İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI BÜTÇESİ :		10	30

26 Kasım 1982 Cuma

SAĞLIK VE SOSYA YARDIM BAKANLIĞI BÜTÇESİ : 1. Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü	Birlikte görüşülecektir.	10	30
ÇALIŞMA BAKANLIĞI BÜTÇESİ :		10	30

27 Kasım 1982 Cumartesi

MALİYE BAKANLIĞI BÜTÇESİ : 1. Gelir Bütçesi	Birlikte görüşülecektir.	10	45

Bütçe Kanun Tasarısının maddelerinin okunması ve oylanması.

BÜTÇE KANUN TASARISININ TÜMÜ ÜZERİNDE SON GÖRÜŞME :		10	45

1983 Malî Yılı Bütçe Kanun Tasarısının tümünün açık oya sunulması.

BAŞKAN — Değerli üyeler;

1983 Malî Yılı Bütçe Kanun Tasarısı ile ilgili program, geçen sene tasvip ettiğiniz, karar altına aldığınız programın aynıdır. Yalnız, Pazar günlerini görüşme günlerinin dışında bıraktığımız için, üyelerin ve bakanların sürelerinde bir azalma, bir kısaltma olmuştur. Bunun dışında, hazırladığımız günler itibariyle ve daha evvel arz edilen maddeler halinde sıralanmış bütçenin görüşülme müzakeresiyle ilgili program, geçen yılın aynıdır. Eğer tasvip ederseniz oylarınıza sunarım, tasvip etmezseniz müzakere açarım; lehte, aleyhte söz veririm, neticede bir değişiklik yaparsanız, o değişikliği oylarınızla kabul ettiğiniz takdirde, programda bir değişiklik yapmış olurum.

Geçen seneden farklı hiçbir konu bulunmadığına göre; Sayın Tünay işaret buyurdular ama, eğer Sayın Tünay da müsaade buyururlarsa?... Buyurun Sayın Tünay.

BEKİR TÜNAY — Bu programda üyelere, sayın bakana sözlü olarak soru imkânı kaldırılmıştır. Ancak, bu üyelerin, sayın bakan görüştükten sonra herhalde sorulacak bazı soruları çıkabilecektir. Tensip ve takdir buyurulursa, sözlü soru hakları kaldırılmamış olsun. Onu arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Değerli üyeler;

Bakın o programdaki 5 inci maddeyi bir daha okuyorum: «Bakana sorulacak soruların yazılı olarak ve bakanın konuşmasının bitimine kadar sorulmasına», diyor. Bakanın konuşmasının bitimine kadar yazılı soru verilebilecek,

«Verilecek cevapların ilgili Bakanın takdirini kullanarak yazılı veya sözlü olarak verilmesine...» diyor.

Şimdi müsaade buyurursanız, biliyorsunuz sözlü sorularda çok büyük bir zaman kaybımız oluyor. Umumiyetle bir sayın üyenin sorduğu soruya çok benzer sorular da sorulabiliyor. Bu itibarla biz, yazılı olarak soruların tevcihinde fayda görüyoruz, şu bakımdan:

Sözlü sorularda, sözler bazan süratle tespit edilemediği için, sayın bakanlar cevap verirken de sözlü sorulan soruları bazan birkaç defa tekrar ettirmek zorunda kalıyorlar. «Sorular ne idi, tam cevap verebildim mi, başka noksan bir şey bıraktım mı?» tarzında tereddütler oluyor ve sayın üyeler de çok zaman, (geçen seneyi hatırlarsak bu olmuştur) «Soruma cevap alamadım» diyorlar. Halbuki, sorular yazılı olarak verilirse, hem sayın üyeler bu soruları daha iyi düşünerek kaleme alacaklardır, hem de sayın bakanlar cevap verirken bir zorluk ve sıkıntı çekmeyeceklerdir. Tabiî karar sizlerin, tensip ederseniz değiştirebiliriz; fakat bu haliyle bırakılmasında arz ettiğim faydalar var, karar Yüce Meclisindir.

AHMET SENVAR DOĞU — Sayın Başkanım, müsaade ederseniz bir açıklama yapmak itsiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz Sayın Doğu.

AHMET SENVAR DOĞU — Sayın Başkanım, üyeler için bütçenin genelinde verdiğiniz 20 dakikalık konuşma süresi çok azdır kanaatindeyim. Burası Parlamentodur; Parlamento demek konuşulan yer demektir. Anayasa görüşmeleri sırasında görüşmeleri kısıtlamada pek uzun boylu fayda görmedik Sayın Başkanım. Bütçe üzerinde, müsaade buyururlursa daha geniş açıklamalar yapacak, bu işin hazırlığını yapmış olan arkadaşlarımız vardır; bunları 20 dakika içerisine sığdırmaları mümkün değildir. Bu yönüyle acaba bir oylama yapsak da, hiç olmazsa bunu yarım saate çıkarsak derim. Arkadaşlarımın görüşünü almakta vasıta olursanız memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Doğu, bu konuyu biz iki Başkanvekili olarak ve Divanda da değerli Divan Üyesi arkadaşlarla görüştük, Cidden, buna karşı çıkılacağını bilerek şu karara vardık, dedik ki: Biz diğer 10 dakikalarda değil; hatta umumiyetle onlarda da birkaç dakika müsamahakâr davranıyoruz, hareket ediyoruz; fakat bu tümü üzerindeki görüşmelerde biraz daha toleranslı hareket edelim, 25 dakikaya çıktığı takdirde; sayın üyelerin sözlerini kesmeyelim, şeklinde bir karar verdik; ama buna rağmen ısrar edilirse, gayet tabiî sürenin biraz daha uzatılmasını oylarınıza sunarım.

Sayın Seçkin de bir işaret buyurdular; buyurunuz Sayın Seçkin.

HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, sözlü soru müessesesinin devam etmesinin faydalı olacağı kanaatindeyim. Sayın Bakanın verdiği izahlar sırasında arkadaşlarımızın yazılı olarak Başkanlığınıza vermek imkânını bulacak kadar bir zaman olmayacağı kanaatindeyim. Sözlü soru müessesesinin devam etmesini rica edeceğim.

BAŞKAN — Evet.

Sayın Erginay, zatıâliniz mi işaret buyurdunuz?...

ÂKİF ERGİNAY — Sayın Başkanım, Sayın Doğu'nun fikrine iştirak etiğimi arz etmek istiyordum. Halkikaten 20 dakika çok azdır. Yarım saat bile çok azdır; ama müddet bakımından yarım saat konusunun Yüce Heyete arzını rica edeceğim.

BAŞKAN — Değerli üyeler, durum ancak konu oylarınıza sunup, kararınızı almakla belirlenecektir. 20 dakika az görülüyor ve bir de yazılı soru ile birlikte,, sözlü soruya da imkân verilmesi isteniyor. Yalnız, sözlü soru üzerinde Sayın Seçkin'e ve siz değerli üyelere konuyu tekrar açıklayayım.

Biraz fazla izahat vermiş oluyorum; ama cidden yazılı soruda büyük fayda vardır. Sözlü soruda da var; ama yazılı soru kadar değil. Sayın bakanların cevap verme hususunda da yazılı soru büyük kolaylık sağlıyor. O konuda bilmiyorum Sayın Seçkin, bu açıklamamla yetinir de, o konuyu da oylatmamam üzerinde «peki» derler mi, bilemiyorum.

Ayrıca, Sayın Uzunoğlu da söz istiyor; buyurunuz Sayın Uzunoğlu.

BAHTİYAR UZUNOĞLU — Sayın Başkanım, şayet sözlü soru sorulmasına Yüce Meclisimiz karar verirse, benim ayrıca birlikte mütalaa edilmesi şartı ile bir küçük önerim olacaktır. Soruların zaman tasarrufu bakımından yorumsuz ve kısa şekilde bakana sorulmasını arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Parlak, sizi de dinledikten sonra, bu konuları oylatacağım. Buyurunuz Sayın Parlak.

EVLİYA PARLAK — Sayın Başkanım, benim sorum bütçe görüşmeleriyle doğrudan ilgili değil, ancak gündemle ilgilidir.

Gündemimizin 7, 8 ve 9 uncu sırasında Genel Kurulun kararıyla üç kanun teklifi gündeme alınmıştır; üçü de kamu kurumlarında çalışan, memur, işçi ve emeklilerle ilgili aylardan beri beklenen tekliflerdir. Acaba, yarın Salı günü ve üç gün daha önümüzde var, bunları gündeme alıp görüşmemiz mümkün müdür, yoksa bütçeden sonraya mı kalır? Bunu öğrenmek istedim.

BAŞKAN — Bu ikinci bir konumuzdur; esas konumuzu neticelendirelim.

Sayın Seçkin, sözlü soru konusunu oya sunacağım. Onunla ilgili olarak söz istiyorsunuz herhalde?...

HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, çok muhterem fikirlerinizi hürmetle karşılarım, yalnız Yüce Meclisin Hükümetle ilişkilerinde, bazı hususlarda yakın ilişkileri olamadığı, bir seneden bu yana şikâyetkâr olduğumuz şeklindeki anlayışlarımız da vardır. İzin verirseniz, bütçe görüşmelerinde bu yollardan biri olan sözlü soruyu bizden esirgemeyin.

BAŞKAN — Hayır, Başkan olarak haddimiz değil. Karar, Genel Kurulundur.

Sayın Köran, aynı konu idi değil mi efendim?...

MEHMET VELİD KÖRAN — Aynı idi Sayın Başkanım. Cumhuriyet Tarihinde bütçe müzakerelerinde mevcut bir teamülü yıkmayalım. Zaten sayın bir bakanın yüzünü görmek, Hicaz'a gitmekten çok daha zordur. Hiç olmazsa bu vesileyle birikmiş olan suallerimizi sorma imkânından bizi mahrum etmezseniz çok iyi olur.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Değerli üyeler, evvela bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerin 20 dakikadan 30 dakikaya çıkarılması konusunda genel bir temayül var; bu hususu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 30 dakikaya çıkarılması kabul edilmiştir.

Yazılı soruların okunmasıyla ilgili bir sayın üyemizin duyurulmasını arzu ettikleri bir tezkereleri var. Yazılı sorular şüphesiz okunacaktır, yani okunacağı duyurulursa, belki sözlü sorudan vazgeçilebilir şeklinde bir maksatla kaleme alınmıştır; ama sözlü soru üzerinde değerli üyeler şüphesiz haklı olarak duruyorlar.

Yazılı soru ile birlikte sayın bakanlara sözlü soru sorulması hususunu da oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BEŞİR HAMİTOĞULLARI — Sayın Başkanım...

BAŞKAN — Sayın Hamitoğulları, buyurunuz efendim.

BEŞİR HAMİTOĞULLARI — Sayın Başkanım, sorulara ilişkin olarak aydınlatılması gereken bir nokta vardır efendim. İzin verirseniz ona değinme gereğini duyuyorum.

Sayın Başkanım, geçen yılki bütçe dolayısıyla çok değerli bakanlarımıza yazılı olarak sorduğumuz sorulara bile halen cevap alabilmiş değiliz. Sayın bakanlara ancak bütçe vesilesiyle soru sorulabilmesine rağmen, cevap alınamaması çok acı bir durumdur. Bu nedenle, izin verirseniz ve uygun bulursanız, sorulacak sorulara mümkün mertebe şifahi ve anında cevap verilmesi, «Sonradan cevap veririm» tarzındaki geçiştirmelere izin verilmemesi, gerçekten sonradan cevap verilebilecek sorulara ise, mutlaka cevap verilmesinin sağlanmasını arz ederim. («Bravo» sesleri)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Hamitoğulları.

Bu, bütçe görüşmelerine başlamadan evvel sayın bakanlardan her gelişlerinde teker teker tarafımızdan rica edilecektir.

Teşekkür ederim.

AYDIN TUĞ — Sayın Başkanım, müsaade ederseniz bir maruzatım olacak.

BAŞKAN — Sayın Tuğ, buyurunuz efendim.

AYDIN TUĞ — Efendim, bendenizin de maruzatı, bu bakanlık bütçeleri görüşülürken 10 dakikanın kısa olduğu tarzındadır. Genel üzerindeki görüşmeyi artırdığımıza göre, bakanlık bütçeleri sırasındaki görüşmelerin de 15 dakikaya çıkarılmasını talep ediyorum.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Efendim, demin arz ettim, pazar günleri çalışmayacağımız için süreleri bu bakımdan kısalttık. Mamafih bir - iki dakikalık imkânı Riyaset sağlayacaktır. Onun için Sayın Tuğ, bu konu üzerinde, lütfedin artırma bakımından durmayalım.

Sayın Gözübüyük, buyurunuz efendim.

ABDULLAH PULAT GÖZÜBÜYÜK — Efendim, müzakereler sırasında ilgili bakana herhangi bir sözlü soru sorulduğunda, bakan, «Bunun cevabını yazılı olarak verebilirim» diyebilmeli; burada sıkboğaz edilmemeli.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

1983 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ile ilgili programı, demin, sözlü soru ve tümü üzerindeki 20 dakikalık görüşmenin 30 dakikaya çıkarılmasından ibaret olan iki değişiklikle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Program kabul edilmiştir, teşekkür ederim.

Sayın Parlak'ın, demin ileri sürdükleri teklifi, bu toplantımızda vereceğimiz dinlenme arasında Başkanlık Divanı ile tezekkür ettikten sonra, gereğini yerine getirmeye çalışacağız.

5. — Feridun Şakir Öğünç ve arkadaşlarının, üyelerin Genel Kurulda oturuşlarının, soyadı sırasının «Z» den başlatılarak düzenlenmesine ait önergesi. (4/46)

BAŞKAN — Bir önerge var, takdim ettikten sonra gündeme geçeceğiz.

Danışma Meclisi Başkanlığına

Yeni başladığımız bu yasama yılında, üyelerin Genel Kurulda oturuşlarının, geçen yılın aksine, soyadı sırası Z'den başlatılarak düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

Feridun Şakir ÖĞÜNÇ	Hayati GÜRTAN
Nazmi ÖNDER	Aydın TUĞ
Cavidan TERCAN	Bekir TÜNAY
Hidayet UĞUR	İsa VARDAL
Bahtiyar UZUNOĞLU	Nuri ÖZGÖKER
Zeki ÖZKAYA	Hamdi ÖZER
Necdet ÖZDOĞAN	Şadan TUZCU
Turgut TAN	Necmettin NARLIOĞLU
Ragıp TARTAN	İsmail ŞENGÜN
Kâzım ÖZTÜRK	İbrahim ŞENOCAK
Özer GÜRBÜZ	Turgut KUNTER
Adli ONMUŞ	Doğan GÜRBÜZ
Abbas GÖKÇE	Muammer YAZAR
Osman YAVUZ	Aatalay PEKÖZ
Hilmi SABUNCU	Zeki YILDIRIM
Halit ZARBUN	Fuat YILMAZ
Ahmet SARP	Necmi ÖZGÜR

Abdülbaki CEBECİ

BAŞKAN — Bu önergenin gereğini Başkanlık Divanı düşünecektir.

V. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak İşlemler Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri ve Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (1/12) (S. Sayısı : 167) (1)

BAŞKAN — Değerli üyeler, gündemimizin «Kanun tasarı ve teklifleri bölümüne geçiyoruz. Daha evvel müzakeresine başladığımız 167 S. Sayılı Tasarının 3 üncü maddesini okuyarak müzakereye devam edeceğiz.

Komisyon yerini almıştır.

Hükümet Temsilcisiyle ilgili yetki belgesini okutuyorum :

Danışma Meclisi Başkanlığına

İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak

(1). 167 S. Sayılı Basmayazı 1 . 11 . 1982 tarihli 8 inci Birleşim tutanağına eklidir.

İşlemler Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisi Genel Kurulunda yapılacak olan görüşmelerinde, Hükümet Temsilcisi olarak benim bulunamadığım zamanlar yerime Bakanlığın Müsteşar Yardımcılarından Ülkü Söylemezoğlu'nun katılacağını arz ederim.

Ahmet SAMSUNLU
İmar ve İskân Bakanı

BAŞKAN — Sayın Söylemezoğlu buradalar.

İlk iki maddesi Genel Kurulumuzca kabul edilen Tasarının üçüncü maddesini okutuyorum :

Tanımlar :

MADDE 3. — Bu kanunda sözü edilen :

Ruhsat harcı :

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda Değişiklik yapılması hakkında 2589 sayılı Kanunun Ek Madde 3'te belirtilmiş olan bina inşaat harcıdır.

Tüm inşaat alanı :

İskân edilen bodrum, asmakat, çekmekat, çatıkatı ve kapalı çıkmalar dahil bütün katların açık çıkmalar ve ışıklıklar çıktıktan sonra elde edilen inşaat alanı,

İslah imar planı :

Sağlıksız biçimde oluşmuş mesken toplulukları veya yerleşme alanlarının dengeli, düzenli ve sağlıklı hale getirilmesi amacıyla yapılan imar planı,

Her ölçekte imar planı :

Herhangi bir ölçekte bölge metropoliten bölge, çevre düzeni, nazım veya uygulama imar planlarından herhangi biri, anlamındadır.

BAŞKAN — Sayın Seçkin buyurunuz.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, sayın üyeler;

Bu madde de «Ruhsat harcı, Tüm inşaat alanı, Islah imar planı» fıkralarında geçen «dır» eklerinin kaldırılarak; maddenin son fıkrası olan «Her ölçekte imar planı» fıkrasındaki «anlamındadır» kelimesini satırbaşına almak suretiyle bir redaksiyon rica etmekteyiz.

BAŞKAN — Sayın Seçkin, bu düzeltme sizin Komisyonunuzun bir düzeltmesidir ki, o düzeltme yazılı olarak verilmişti zannediyorum.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Evet efendim. Ona ek olarak da, dördüncü fıkradaki «Herhangi bir ölçekte» dedikten sonra, «... bölge metropoliten bölge» kelimelerinin cümleden çıkarılmasını talep ediyoruz; düzeltmemizde vardır bu husus.

BAŞKAN — Baştan itibaren tekrarlıyorum : «harcıdır» kelimesi «harcı» olacak. «Anlamındadır» kelimesi de satırbaşına gelecek.

Değerli üyeler;

Bu maddeyle ilgili Komisyonun teklif ettiği radaksiyon konusuyla ilgili değişiklikleri işledik bilahara oylarınıza sunacağız.

Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok.

Maddeyle ilgili iki değişiklik önergesi var, önergeleri okutuyorum :

Danışma Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 167 S. Sayılı «İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak İşlemler Hakkında Kanun Tasarısı»nın 3 üncü maddesinin «Islah imar planı» başlıklı 3 üncü fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bayındırlık, Ulaştırma İmar ve İskân Turizm ve Tanıtma Komisyonu

Islah İmar Planı :

Düzensiz ve sağlıksız biçimde oluşmuş mesken topluluklarının veya yerleşme alanlarının sınırları belli edilmek suretiyle mevcut durumunu da dikkate alarak dengeli, düzenli ve sağlıklı hale getirilmesi amacıyla yapılan imar planı.

Yüksek Başkanlığa

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 3 üncü maddesinin «Ruhsat harcı» tanımıyla ilgili kısmının aşağıdaki biçimde değiştirilmesini saygılarla arz ve teklif ederiz.

Necip BİLGE Akif ERGİNAY

Ruhsat Harcı :

26 . 5 . 1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirler Kanununda değişiklik yapılması hakkında 21 . 1 . 1982 tarih ve 2589 sayılı Kanunun ek madde 1'de belirtilmiş olan bina inşaat harcı;

BAŞKAN — Sayın Komisyon önergenizle ilgili bir açıklamanız olacak mı?

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan; Komisyonumuzun önergesi tanımı açıklama anlamındadır. O sebeple, önergemizi teyit etmekteyiz. Sayın Erginay'ın önergesi aynı maddenin 1 inci fıkrasıyla alakalıdır, Kanunun tarihlerini yazmakta bir

mahzur görmemekteyiz, mutabıkız efendim önergeleriyle. Önergelerini kabul ediyorum.

BAŞKAN — Sayın Erginay'ın, Sayın Bilge'nin önergesini kabul ediyorsunuz.

Değerli üyeler;

Sayın Bilge ve Erginay'ın önergesine Sayın Komisyon ve Hükümet katılıyor. Katılıyorsunuz değil mi Sayın Söylemezoğlu?

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÜLKÜ SÖYLEMEZOĞLU — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın Komisyonun kendi değişiklik önergesine Sayın Hükümet katılıyorlar mı?..

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÜLKÜ SÖYLEMEZOĞLU — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Katılıyorlar.

Değerli üyeler;

Komisyonun önergesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi bu iki önerge istikametinde yapılan değişikliklerle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... 3 üncü madde kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum.

Başvuru Tespit ve Değerlendirme :

MADDE 4. — Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında bulunan imar mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin sahip veya hissedarlarından biri bu kanunun yayımı tarihinden itibaren, bir ay içinde yapısının en son fizikî durumunu gösterir fotoğraflarını dilekçesine eklemek suretiyle ilgili makama başvurur. Resmî yapı ve tesisler için başvuruda 1 aylık süre kaydı aranmaz. Postayla yapılacak başvurularda başvurunun postaya verildiği tarih esas alınır. Bir aylık süre içinde ilgili makama yapılmayan başvurular dikkate alınmaz. Değerlendirmeye esas olacak tapu, satış senedi, çap, röperli kroki ve ruhsat gibi belgelerden mevcut olanlarının asılları veya onaylı suretleri değerlendirme süresi içinde tespitle ilgili makama verilir. Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki imar mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin tespitinde ilgili belediyelerin fen ve imar işleri ile görevli dairesi, belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki yapı ve tesislerin tespitinde ise Valilik (İl İmar Müdürlüğü) yetkilidir.

Tespitler, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde her yapı ve tesis için tespitle görevli dairenin görüşünü ve asgarî bilgileri içerecek raporların hazırlanması, yapı ve tesislerin fiili durumlarının varsa haritalar üzerine işlenmesi, yoksa bu konuda krokiler düzenlenmesi suretiyle yapılır.

Belediye ve mücavir alan sınırları içinde tespiti yapılmış olan İmar Mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin değerlendirilmesine ait işlemler belediye encümenlerince veya belediye encümenlerinin yetkili kılacağı teknik merci veya kurullarca; Belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki imar mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin değerlendirilmesine ait işlemler ise İl İdare Kurullarınca karara bağlanır.

Değerlendirmelerle ilgili işlem ve kararlar başvuru sırasında gözönüne alınarak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren engeç 2 yıl içinde sonuçlandırılır. Resmî yapı ve tesislerin değerlendirilmesi öncelikle yapılır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz almak isteyen sayın üye?..

Sayın Yıldırım buyurun efendim.

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım;

Tasarının başvuru ve tespit maddesi olan 4 üncü madde üzerinde benim de Komisyondaki bulunduğum sırada çalışmalarımızda bu konuda uzun tartışmalar yapıldı ve ben de bu maddenin aynen bu şekilde düzenlenmesine iştirak etmiştim. Ancak, sonradan İstanbul Belediyesinde yaptığımız bir çalışmada uygulayıcıların ve vatandaşlarımızın büyük bir endişeleri dile getirildi, ben de uygulayıcı Belediyenin ve bu konuda sorunu olan vatandaşlarımızın bu taleplerini uygun gördüm. Bu konuda bu Kanunun Komisyon Tasarısının 4 üncü maddesinin 4 üncü paragrafına aşağıdaki fıkranın eklenmesi hususunda bu taleplerinin giderileceği sonucuna vardım, bu konuda bir önergem var.

Bu önergemi takdim etmeden evvel, böyle bir önergeye beni iten sebepleri Yüce Heyetinize arz etmek istiyorum.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım;

Bu Tasarının tümü hakkında Yüce Heyetinize bilgi sunduğumda, öncelikle arz etmiştim ki, bu Tasarıdan 17 - 20 milyon vatandaşımız, sorunlarına çözüm bekliyor ve yine arz ettim, Türkiye'de mevcut yapıların % 50 si ruhsatsız veya ruhsatına aykırıdır. Ruhsatların da % 50 sinin ruhsatlarının mevzuata aykırı olduğunu arz etmiştim.

Şimdi, ruhsatlar için pek sorun yok; ancak mevcut yapıların % 50 si ruhsatsız ve ruhsatına aykırı olduğuna göre, bunların belediye hizmetlerinden ya-

rarlanma durumları ortadadır; kaçak elektrik kullanmaktadırlar, kaçak su kullanmaktadırlar. İstanbul Belediyesinin, İmar ve İskân Bakanlığına iki yıl önce yazdığı bir yazısında 1980 yılında İstanbul Belediyesinin sadece kaçak elektrikten dolayı 480 milyon lira açığı olduğunu bildirmiş ve bu konu da önlem alınması istenmişti. Şimdi, görüşlerimi veya vatandaşın istediklerini bu noktaya getiriyorum.

Bu maddenin son paragrafında iki yıllık bir değerlendirme süresi tanıdık belediyelere; vatandaş müracaat edecek, bu müracaatları iki yıl içinde değerlendirilecek. Hatta, İstanbul Belediyesi «İki yılda bu değerlendirmeyi yapmamız mümkün değildir» der. Biz, iki yılda değerlendirileceğini kabul edelim, ekiplerini ona göre ayarlasınlar, bu iki yıl içerisinde vatandaşın (Yani % 50 kaçak yapısı olan vatandaşın) elektrik ve su sorunu ancak iki yıl sonra çözümleneceğine göre, benim buradaki teklifim; bu değerlendirmeler devam etsin; ancak bu Tasarı yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, elektrik ve su sorunu olan vatandaşlara geçici olarak derhal elektrik ve su bağlansın. Eğer, bunu temin edebilirsek;

Birincisi, yine bu vatandaşlar elektrik ve su kullanıyorlar (Bu elektrik ve suyu hangi yollardan aldıkları hepimizce biliniyor) bu kadar yoğun vatandaş kitlesi elektrik ve su bağlatmak için ilgili dairelerle devamlı temas halindedir; bunun sonuçları hepimizce malumdur.

İkincisi, bunu sağlayamayan da resmen kaçak kullanıyor. Yani, burada birinci olarak, İstanbul Belediyesinin belirttiği gibi, senelik 500 milyon lirayı bulan bu kaçak elektriği önlemiş olacağız. İkincisi de her an elektrik ve su parasını normal yollarda ödemeye hazır olan vatandaşımıza bu imkânı tanımış olacağız. Zaten, bu Tasarı ile biz sorunlarını çözüyoruz; ama hemen çözülmüyor. Bu İşlemler iki yıl içinde mi bitecek, üç yıl içinde mi bitecek belli değil.

Bunun için, öncelikle bu değerlendirmeler bir taraftan devam etsin; fakat elektrik ve su da bağlayalım geçici olarak.

Tasarıda, binalarla ilgili değerlendirmelerin iki yıl içinde bitirilmesi öngörülmüştür. Bu binaların büyük bir kısmının halen iskân edilmiş olması nedeniyle bu yapıların iki yıl gibi uzun bir süre belediye hizmetlerinden (Elektrik, su benzeri) yararlandırılmamalarıyla ortaya çıkacak sorunları bertaraf etmek amacı ile, bu fıkranın eklenmesinde çok yönlü fayda mülahaza ediyorum.

Bu konudaki hazırlamış olduğum önergeyi takdim ediyorum. Önergem doğrultusunda oy verilmesini Yüce Heyetin takdirlerine sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Değerli üyeler; bu madde ile ilgili dokuz önerge var. Önergeleri okutuyorum.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan Tasarının 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının, birinci cümlesinden sonra aşağıdaki cümlenin eklenmesini arz ederim.

Kamer GENÇ

«Bu suretle, verilecek fotoğraflar, ilgili daire amiri ile yetkili bir memuru tarafından müştereken imza ve mühürlenmek suretiyle onanacağı gibi, idare bu fotoğrafların doğru olup olmadığını hemen araştırabilir.»

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan Tasarının 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının, sekizinci satırında başlayan cümlenin aşağıdaki biçimde değiştirilmesini arz ederim.

Kamer GENÇ

«Posta ile yapılacak başvuruların, iadeli taahhütlü olması gereklidir. Bu şekilde yapılacak başvurularda, başvurunun postaya verildiği tarih esas alınır.»

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan İmar Affı Yasa Tasarısının, 4 üncü maddesinin birinci fıkrasından sonra aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ederim.

Kamer GENÇ

«Bu Kanun kapsamına giren yapı ve tesisler nedeniyle, idarî yargı mercilerine evvelce dava açılmış ise, yukarıdaki fıkra uyarınca yapılan başvuruların bir örneği, 15 gün içinde ilgili belediye veya valilikçe İl İmar Müdürlüğü, davanın açıldığı idarî yargı merciine gönderilir.»

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan Tasarının «Başvuru tespit ve değerlendirme» başlıklı 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasından «veya belediye encümenlerinin yetkili kılacağı teknik merci veya kurullarca» ibaresinin çıkarılarak, onun yerine aynı fıkranın sonuna, aşağıdaki cümlenin eklenmesini arz ve teklif ederim.

Şerafettin YARKIN

«Nüfusu 300 bini aşan beldelerde, belediye encümenleri değerlendirme işlemlerinin karara bağlanması konusunda teknik merci veya kurullara yetki verebilir.»

Danışma Meclisi Başkanlığına

Komisyon Tasarısının 4 üncü maddesinin dördüncü paragrafına aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

Zeki YILDIRIM

«Bu Kanundan yararlanmak amacı ile başvuruda bulunan bütün yapılar, haklarında kesin karar verilinceye kadar belediye hizmetlerinden geçici olarak derhal yararlandırılırlar.»

Gerekçe :

Tasarıda, binalarla ilgili değerlendirmelerin iki yıl içinde bitirilmesi öngörülmüştür. Bu binaların büyük bir kısmının halen iskân edilmiş olması nedeniyle, bu yapıların iki yıl gibi uzun bir süre belediye hizmetlerinden elektrik, su, kanalizasyon vesaire, yararlandırılmamasının ortaya çıkaracağı sorunları bertaraf etmek amacı ile, bu fıkranın eklenmesinde çok yönlü fayda mülahaza edilmektedir.

Önergenin kabulü yönünde oy verilmesini Yüce Heyetin takdirlerine sunuyorum.

Danışma Meclisi Sayın Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile dördüncü fıkrası arasına aşağıdaki fıkranın liavesini arz ve teklif ederim.

«Belediye ve mücavir sahalar içerisindeki bina ve tesisler hakkında müracaat mercii, belediye encümenleri ve belediye ve mücavir sahalar haricindeki bina ve tesisler için müracaat mercii il imar müdürlüğüdür.

Saygıyla.

Abdülkadir ERENER

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan tasarının 4 üncü maddesindeki başvurma süresinin bir aydan iki aya çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Akif ERGİNAY Necip BİLGE

Danışma Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 167 Sıra Sayılı «İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak İşlemler Hakkında Kanun Tasarısı» nın başvuru ve tespitler başlıklı 4 üncü maddesi birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bayındırlık, Ulaştırma,
İmar ve İskân, Turizm ve
Tanıtma Komisyonu

Başvuru tespit ve değerlendirme :

Madde 4. — Belediye ve mücavir alan sınırları içinde veya dışında bulunan imar mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin sahip veya hissedarlarından biri bu kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde yapısının yerini ve konumunu belli eden en son fizikî durumunu bütün cepheleriyle gösterir, noterce mühürlenmiş fotoğraflarını dilekçesine eklemek suretiyle ilgili makama başvurur. Resmî yapı ve tesisler için başvuruda bir aylık süre kaydı aranmaz. Postayla yapılacak başvurularda başvurunun postaya verildiği tarih esas olarak alınır. Bir aylık süre içinde ilgili makama yapılmayan başvurular dikkate alınmaz. Değerlendirmeye esas olacak tapu, satış senedi, çap, röperli kroki ve ruhsat gibi belgelerden mevcut olanların asılları veya onaylı suretleri tespit süresi içinde tespitle ilgili makama verilir. Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki İmar Mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin tespitinde ilgili belediyelerin fen ve imar işleriyle görevli dairesi, belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki yapı ve tesislerin tespitinde ise valilik, (il imar müdürlüğü) yetkilidir.

Danışma Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 167 S. Sayılı Kanun Tasarısının 4 üncü maddesinde geçen bir aylık sürelerin üç ay olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Nurettin ÂYANOĞLU

BAŞKAN — Değerli üyeler; Sayın Komisyondan ve Hükümetten şu hususu sormak ve öğrenmek istiyorum. Bu tasarının bundan sonraki maddeleri üzerinde de pekçok önerge var. Tasarıyı bütçeden evvel görüşüp tamamlamamızda da büyük fayda var. Bütçeden evvel görüşme ve toplantı yapacağımız tek gün Perşembe günüdür. Çarşamba günü Ulu Önder Atatürk için anma günümüzdür. Özel bir programla bugün kutlanacak; az evvel kabul ettiğimiz kararla o gün herhangi bir tasarı üzerinde bir çalışma yapılmayacaktır. Bu itibarla, bugün ve bir de Perşembe günümüz var. Bu iki günde bu tasarıyı kabul etmemiz, görüşmemiz için şu hususta hem Genel Kurul, hem de Sayın Komisyon ve Hükümet Başkanlıkla mutabık kalırlar mı? Şöyle ki, bu madde üzerindeki değişiklik önergeleri diğer maddeler üzerindeki değişiklik önergeleri de okunacaktır şüphesiz. Bugüne kadar uyguladığımız çalışma tarzımız şu idi : Önerge sahiplerine teker teker önergelerini açıklama imkânı veriyorduk. Sayın üyelerin önergeleri üzerinde ekleyecekleri bir husus varsa sayın üyelere de söz veriyorduk, ondan sonra Komisyonun ve Hükümetin önergelere katılıp katılmadıklarını soruyorduk, bilahara oyluyorduk.

Bu kanuna mahsus olmak üzere şunu yapabilirmiyiz? Bu madde üzerindeki önergeleri ele alalım.

Bu önergeler okundu. Önergelerden eğer şu şu önergelere Komisyon ve Hükümet katılıyoruz derlerse. Bu önergelere katılıyoruz derlerse, artık önerge sahibi sayın üyelerin tekrar önergelerini gelip açıklamalarına ve bir vakit kaybına mahal kalmaz. Katılmadıkları önergeler üzerinde müzakere açarız ve bu suretle daha kısa zamanda bu tasarıyı Genel Kuruldan geçirmiş oluruz.

Bu teklifime Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet ne diyorlar onu öğrenmek istiyorum?

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, önergelerin bir kısmı bize ulaşmamasına rağmen, not edebildiğimiz kadarıyla bütün önergelere şu maddeye kadar cevap verebilecek kadar hazırız.

BAŞKAN — Katılıyor musunuz?

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — İzin verirseniz katıldıklarımızı ve katılmadıklarımızı arz edeceğiz ve önerge sahiplerini tahmin edecek şekilde de cevap vereceğimizi zannetmekteyiz. Tabiî normal prosedür içinde arkadaşlarımızın karşıt görüşleri olup olmayacağını şu anda bilemem.

BAŞKAN — Peki Sayın Seçkin.

Değerli üyeler, önerge sahibi Sayın Genç, Sayın Yarkın, Sayın Yıldırım, Sayın Bilge ve Erginay ve bir de Sayın Âyanoğlu. Değerli önerge sahiplerinden rica ediyorum; evvela Sayın Komisyon katılmış olduğu önergeleri belirtsinler, katılmadığı önergeler üzerinde o önerge sahiplerine söz vereyim. Uygun değil mi efendim?.. Evet.

Buyurun Sayın Seçkin.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, sayın üyeler;

Tespit edebildiğimiz kadarıyla kanun tasarısının Komisyonumuzdan Genel Kurulumuza takdim edilen 4 üncü maddesiyle alakalı olarak verilmiş olan sekiz önerge için vereceğimiz cevaplar şu istikâmette olacaktır.

Bu cevaplardan önce bir defa Komisyonumuzun mezkûr metnin birinci fıkrasında yapmış bulunduğu değişiklikle alakalı Sayın Başkanlığa sunulan önergesini açıklamakta yarar görmekteyim ki, bu suretle önerge sahiplerinden Sayın Genç'in bir önergesini biz kendi önergemizle cevaplamış bulunmaktayız. Biz, metinde geçmekte bulunan «En son fiziki durumunu gösterir fotoğraflarının dilekçesine eklemek» tabirini «Noterce mühürlenmiş fotoğraflarını dilekçesine eklemek suretiyle» demekle konuya Sayın Genç'in yaklaştığı şekilde yaklaşmış bulunmaktayız ve bir noter tasdikini getirmiş bulunduğumuz anlayışındayız.

Bir de; 13 üncü satırdaki «Değerlendirme süresi» tabiri bir redaksiyon hatası olarak, «Tespit süresi» olarak değiştirilmesi gerekmektedir. Biz bunu, bütün metin olarak yeniden kaleme alıp Başkanlığımıza o şekilde önergemizle takdim etmiş bulunmaktayız.

Sayın Kamer Genç'in aynı madde metninde «Postayla yapılacak başvurular» mevzuundaki «İadeli taahhütlü mektupla yapılacak başvuru» sunu, Komisyon olarak benimsemekteyiz. Yani önergelerini dikkae alarak onu postayla yapılacak müracaat fıkrasına sokmak suretiyle kabullenmiş bulunmaktayız.

Yine Sayın Genç'in idarî yargıyla alakalı olarak vermiş bulundukları önergelerine, Tasarının 13 üncü maddesinde, «Bu Kanun kapsamına giren bina ve tesislerle ilgili olarak başlamış hukukî ve idarî işlemler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır. Daha önce alınmış kararlardan kesinleşse dahi henüz infaz edilmemiş olanlar hakkında da ilgililerin talebi halinde bu Kanun hükümleri uygulanır.» şeklindeki genel hukuk anlayışımız içinde katılamamaktayız.

Sayın Zeki Yıldırım'ın şimdi takdim ettiklerinden bahsettikleri önergeden anladığımız kadarıyla, Türkiye'de 17 ila 20 milyon vatandaşı ilgilendiren bu Tasarının, mevcut binaların % 50 sinin ruhsatsız, ruhsatlı olanların da % 50 sinin mevzuata aykırı olduğu şeklindeki şahsi tespitlerinden hareket etmek suretiyle Komisyon olarak net bir şekilde ifade etmek istiyoruz ki, elektrik ve su gibi belediye hizmetlerinden bu Kanun çıktıktan sonra ilgililenenler tarafından geçici de olsa faydalanırlar şeklindeki anlayışlarına Komisyon olarak katılmamıza imkân göremiyoruz. Çünkü, vatandaşların geçici olarak faydalanacakları bu kabil belediye hizmetlerinin kanunî olarak bilahara geri alınmalarının herhalde toplumda rahat ve kolay olmayacağı şeklindeki bir anlayışa sayın arkadaşımın da katılacağı kanaatindeyim. Kaldı ki, ilerki maddelerimizde kapsam dışı kalan bazı inşaatlardan bahsetmekteyiz. Bunları bu kadar genişletmek suretiyle değerlendirmenin sonucunu beklemeden yararlanma maddelerini şu anda Kanun çıkar çıkmaz vatandaşların önüne getirmenin faydalı

olacağı kanaatinde değiliz. Çünkü, daha önceki görüşmelerimizde de net olarak ifade ettiğim gibi, bu Tasarı Muhterem Hükümetimizden Danışma Meclisimize 13 ay evvel intikal etmiş ve Komisyonumuz 6 aydan bu yana çalışmasına rağmen, çalışma programı içinde ancak şu günlerde gündemine alabilmiştir. Bu sebeple, geçici şekilde yararlanma hususunun katî hükümler getiren bir Kanun karşısında vatandaşları bilahara zarardide edeceği düşüncesiyle katılmaya imkân bulamamaktayız.

Sayın Abdülkadir Erener'in 3 ve 4 üncü fıkralar arasına mercilerin ilave edilmesi hususundaki önergesine de keza katılamamaktayız. Maddemizin gayet sarih olduğu anlayışındayız. Belediye hudutları içinde belediye teşkilatının, mücavir sahalar içinde de valilik il imar müdürlüklerinin bu işlerle görevlendirileceğinden bahsetmekteyiz ve kaldı ki, belediye imar müdürlüklerini de sade imar müdürlükleri şeklinde değil, onun sorumluluğu altındaki komisyonlara bırakmaktayız.

Sayın Necip Bilge, Sayın Akif Erginay ve Sayın Nurettin Âyanoğlu'nun, birbirlerine benzer başvuru sürelerinin bir aydan iki aya veya üç aya çıkarılması şeklindeki anlayışlarını hassaten kabul edemediğimizi konunun inceliğine binaen kendilerinin müsamahalarına sığınarak arz etmek mecburiyetindeyim. Hükümetin teklifinde de bu süre bir ay olarak gelmektedir. Komisyonumuz bu sürenin azlığı veyahutta çokluğu üzerinde çok tartışmıştır. Çok açık olarak ifade etmek durumundayım ki, bu bir ayın bir başvuru süresi olması yanında, su basman seviyesinde bulunan bir binanın belki çatısının kapanmasına yarayacak bir süre olduğu şeklindeki müsamahalı bir anlayıştan doğduğunu itiraf etmek durumundayım. Bu müddetin uzatılması, iki seneden bu yana çok ciddi bir devlet anlayışıyla inşaatlardaki usulsüzlükleri durduran ilgili mercilerin bu sürelerden istifade eden vatandaşların karşısında zaaf haline düşecekleri anlayışını kabul etmelerini istirham edeceğim ve bu bir aylık sürede ısrarlı olduğumuzu belirtmek zorunluluğundayım.

Saygılar sunarım efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Seçkin.

Sayın Genç; sizin önergelerinize katıldıklarını...

KAMER GENÇ — Hayır efendim, bir tanesine katıldılar. Kaldı ki, benim önergemle yerine getirilmesini istediğim çok değişik, müsaade ederseniz izah edeyim.

BAŞKAN — Buyurun o halde, vakit kaybetmemek için.

KAMER GENÇ — Sayın Başkan, müsaade ederseniz önemli kanun müzakere ediyoruz, artık vakit önemli değil burada.

BAŞKAN — Vakit de önemli, Kanun da önemli, ikisini telif etmeye çalışalım.

Buyurun efendim.

KAMER GENÇ — Sayın Başkan, değerli üyeler;

Artık bu Kanunun önemini her vesileyle burada vurguladık. Daha önce tümü üzerinde söz almadım; çünkü önergelerimiz vardı, o önergeler nedeniyle de zaten açıklayacaktık.

Bu Kanunun daha önce kabul ettiğimiz 1 inci maddesinde, «Tespitine, tespitle ilgili başvuru usulüne, tespit sonunda yapılacak değerlendirmeler.» şeklinde bir sıralamaya tabi tutulmuş. Bu maddenin başlığı, «Başvuru, tespit ve değerlendirme.» Yani, burada «Tespit» ile «Başvuru» yer değiştirmiş. Acaba bunun bir izahı var mıdır? Sayın Komisyonumuz onu sonra düşünebilir.

Sayın arkadaşlar;

Şimdi bu maddede bu Kanun kapsamına giren yapıların hangi durumda olduğu konusunda bir sistem getirilmemiş. Sayın Sözcü burada su basmanı seviyesindeki yapıların ilerleyeceğinden bahsettiler. Halbuki getirilen bu Yasa tasarısında, herhangi bir yapının bu Yasa kapsamı içine girip girmemesinin saptanmasında, su basmanı seviyesinde mi olacak, temelinin kazılması seviyesinde mi olacak veya oraya iki tane taş getirilip de bir kum dökülme safhasında mı olacak konusunda bir ibare yok, ben tespit edemedim, onun için özür dilerim.

Sayın arkadaşlar;

Şimdi verdiğim önergemin birisinde diyorum ki, idareye yapılan müracaatlarda fotoğraflar verilecektir. Vatandaşlar bu fotoğrafları daha ilerki aşamalarda değiştirmesinler veya yanlış yerin fotoğrafını çektirip getirmesinler diye, idareye müracaatı anında dilekçesine ekledikleri fotoğrafı orada daire müdürü tasdik etsin, ilgili bir memur da tasdik etsin ve orada muhafaza edilsin. Şimdi Komisyonumuz getirdiği yeni maddede diyor ki, «Yerini, konumunu ve noterlikçe onaylı fotoğraflarını...» Yani, idarenin tasdiki yerine noterin tasdiki esasını getiriyorlar.

Sayın arkadaşlar;

Şimdi burada şu hususu gözönünde tutmamız lazım: İstanbul'da bir milyon vatandaşın bu af kapsamı içine girdiğini düşünelim. Bir defa noter gidip de hangi binanın fotoğrafını kontrol edecektir? No-

ter bir fotoğrafın uygun olup olmadığını tespit edebilmek için evvela yerine gidip bu fotoğraf konusu olan binayı mahallinde görmesi lazım ki ona göre bunu tasdik edebilsin.

Sonra, noter harçları gerçekten büyük meblağlara varmıştır. Kendileri de önceden burada ifade buyurdular ve «Bu Kanun kapsamına girecek yurttaşlarımızın büyük bir kısmı gecekondu sahibi olan kişilerdir» dediler. Şimdi bir gecekondu sahibi gidecek bir noteri alacak, götürüp binasını yerinde gösterecek, fotoğrafını çektirecek, ona tasdik ettirecek. Vatandaş evvela bir ay içinde kendi binasının bulunduğu yere getireceği bir noter bulamayacak. İkincisi, büyük miktarda harç ödeyecek.

Acaba niye Sayın Komisyonumuz benim teklif ettiğim daire müdürüyle yetkili bir amirinin tasdiki yerine noter tasdikiyle getirmiştir, onu anlayamadım.

İkincisi; ikinci bir fıkra olarak buraya bir fıkra ilave edilmesini önerdim.

Sayın arkadaşlar;

Şimdi, Danıştay 6 ncı Dairesinde 4000 tane imar davası var. Yeni idare mahkemeleri açıldığı için bir kısım imar uyuşmazlıkları da artık bu mahkemelere intikal etmektedir. Bu önergemizde dedik ki, «eğer vatandaş bu Yasadan yararlanmak istiyorsa daha önce yaptığı başvuruların hükümsüz olabilmesi için bir dilekçeyle bu fotoğrafları da ilgili idare mahkemesine ibraz etsin, artık oradaki davası yürümesin». Her ne kadar Sayın Komisyonumuz 13 üncü maddeden bahsettiler; ama 13 üncü madde çok muğlak bir şekliyle getirilmiştir. Bunu ifade etmez. Bir ikilemi ortadan kaldırmak için... Evvela bir yandan Danıştay'daki davası yürüyecek vatandaşın veya idare mahkemesindeki davası yürüyecek, öte taraftan da bu Kanun kapsamına göre inşaatı ruhsata bağlanacak; bir ikilem meydana gelecektir. Bunu da bertaraf etmek için ikinci fıkradan sonra bir fıkra öneriyorum; diyorum ki, «Bu suretle, bu Af Kanunu kapsamına giren vatandaşların müracaat dilekçelerini fotoğraflarıyla birlikte 15 gün içinde ilgili idare bunu yargı merciine intikal ettirsin»; ama 13 üncü maddede bunu açıkça yapacağını Sayın Komisyonumuz kabul ederlerse ben bu önergemi bu safhada geri alırım.

Bir de maddenin sonunda bir hüküm var. Diyor ki, «Bu af kapsamına giren yapılarla ilgili başvurular 2 yıl içinde sonuçlandırılır». İki yıl içinde sonuçlandırılmazsa ne olacak?.. Vatandaşların bu Kanunla getirilen hakları elinden mi alınacak, yoksa bunlara otomatikman bu Yasayla getirilen avantajlardan yararlandırılma imkânı mı sağlanacak?.. Burada da Yasada bir açıklık yok. Bunun da burada halli gerekir.

Bana göre birinci önergemin, vatandaşa yeni bir külfet getirmemesi ve rahatlık sağlanması için kabul edilmesi lazım. Noter mükellefiyetini getirdiğimiz zaman bir ay içinde vatandaşın buraya müracaat etme imkânı kalmayacak. Noter yerinde binayı görmeyince gidip de fotoğrafını tasdik edemez bana göre; bilmiyorum, arkadaşlarımız daha iyi bilirler. Bu itibarla, noter tasdiki yerine kanaatımca idarenin tasdiki esasını getirirsek daha uygun olur.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Genç.

Değerli üyeler;

Sayın Genç'in önergelerini sırayla bilgilerinize sunmak suretiyle oylarınıza arz edeceğim.

Birinci önergelerinde bu fotoğraflarla ilgili konu yer alıyor. Sayın Komisyon bu konunun noter tasdikli fotoğraflarla halledilmesi kararında ve maddeyi o şekilde hazırlamışlar, bu önergeye katılmıyorlar.

Hükümet?... Hükümet de katılmıyor.

Bu önergenin dikkate alınıp alınmamasını oylarınıza sunuyorum : Dikkate alınmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Dikkate alınması kabul edilmemiştir.

İkinci önergeleri, idarî yargı merciine gönderilir konusundaki önergeleri. Sayın Komisyon Sözcüsünün de açıkladıkları gibi, 13 üncü maddede ele alınmıştır; binaenaleyh, «Bu maddeye konmasına gerek yoktur» diyorlar ve bu önergeye katılmıyorlar.

Sayın Genç'in bu önergesinin dikkate alınmasını oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmemeynelr... Dikkate alınması kabul edilmemiştir.

Üçüncü önergeleri, «Postayla yapılacak başvuruların iadeli taahhütlü olması gerekirken, bu şekilde yapılacak başvurularda başvurunun postaya verildiği tarih esas alınır» diyorlar.

Bu konuya katılıyor musunuz?...

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — İadeli taahhütlü olduğuna katılıyoruz.

BAŞKAN — Maddenizde bu belirlenmiş midir, yoksa ilave mi edeceksiniz?...

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Münasip bir yere koyacağız, redaksiyon olarak.

BAŞKAN — Bu önergeye katılıyorlar. Dikkate alınmasını oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Dikkate alınması kabul edilmiştir.

Sayın Erener'in merci tayiniyle ilgili önergesine Komisyon ve Hükümet katılmıyor.

ABDÜLKADİR ERENER — Ben izah edeyim efendim, müsaade ederseniz.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Erener.

ABDÜLKADİR ERENER — Sayın Başkan, sayın üyeler;

Ben kısa teklifimle bazı müphem hususların sarahata kavuşması ve erbabı müracaata kolaylık gösterilmesini talep etmiştim. Mesela, 4 üncü maddede bir yerinde diyor ki, «En son fizikî durumunu gösterir fotoğraflarını dilekçesine eklemek suretiyle ilgili makama verir.» İlgili makam neresi?... Bu bir.

İkincisi; «Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki imar mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin tespitinde ilgili belediyelerin fen ve imar işleriyle görevli dairesi» diyor. İkisi de burada. Neresi burası?... Vatandaş dışarıda ne bilsin belediyenin kendi bünyesi içerisindeki vazife taksimini; nereye müracaat edecektir?...

Bir daha var : «... Değerlendirilmesine ait işlemler belediye encümenlerince veya belediye encümenlerinin yetkili kılacağı teknik merci veya kurullarca...» diyor. Peki, bunların herbiri şaşırtıcı bir şeyler. Müracaat sahibi nereye müracaat edecektir?... Ben dedim, «İki kıstas var ortada : Belediye imar sahası ve mücavir saha dahilinde ise, müracaat istidasında «Belediye imar müdürlüğüne» densin, bunun haricinde ise «İl imar müdürlüğüne densin.» Bu olmazsa karışıklık olacaktır. Karışıklığı mı tercih edelim, sarahati mi tercih edelim?...

Maruzatım bundan ibarettir, saygılarımla.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Erener.

Sayın Komisyon katılmamışlardı.

Sayın Söylemezoğlu, galiba siz bir açıklama yapacaksınız, buyurun.

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÜLKÜ SÖYLEMEZOĞLU — Sayın Başkanım;

Aynı düzenleme Hükümet teklifinde de olduğu için izin verirseniz Yüce Meclise bir açıklama yapmak istiyorum.

Burada tespitle ilgili başvurunun belediyenin fen ve imarla ilgili ünitelerine olacağı, mücavir alanlar dışında da il imar müdürlüğüne olacağı sarahatle yazılmış. Belediyelerdeki fen ve imar teşkilatlarının ne olduğu vatandaş tarafından bilinen ve malum olan ünitelerdir. Değerlendirme işleminin ise, bir karar söz konusu olduğu için encümenlerce ve il idare kurullarınca olduğu belirtilmiş; çünkü orada bir karar söz konusu. Bu suretle sarih bir şekilde vatandaşı herhangi bir müşkülata düşürmeden düzenlenmiş, merciler belirlenmiş olduğu için katılmıyoruz efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Değerli üyeler;

Sayın Erener'in önergesine Komisyon ve Hükümet katılmamaktadır.

Dikkate alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Dikkate alınması kabul edilmemiştir.

Sayın Erginay ve Sayın Bilge'nin 1 ay sürenin iki aya çıkarılmasıyla ilgili ve Sayın Âyanoğlu'nun üç aya çıkarılmasıyla ilgili önergelerine Komisyon?..

AKİF ERGİNAY — Katılmıyor. Ben müsaadenizle açıklama yapayım.

BAŞKAN — Açıklama; buyurun efendim.

AKİF ERGİNAY — Sayın Başkan, değerli üyeler;

Ayrı bir önerge vermemiş olmakla beraber, bu maddede geçen bir kelimeden önce bahsetmek istiyorum. Üçüncü satırda, «Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında bulunan imar mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin sahip veya hissedarlarından...» diyor. «Hissedar» kelimesi daha çok şirketlere taalluk eder. Bir gayri menkulün hissedarıyım demek sanki oradan bir gelir sağlayacak manasına gelen bir ifade, yani hukukî deyim itibariyle «hissedar» kelimesinin gayri menkuller bakımından burada gösterilmesi bence ağır bir tabir demeyeyim; ama gamız deriz.

Bu itibarla, bunun yerine «Sahip» veya «Hisse sahiplerinden» derlerse zannediyorum daha uygun olur.

İkincisi; önergeme ilişkin müddetin bir aydan iki aya çıkarılmasını teklif ediyoruz. Sayın Âyanoğlu buna üç ay diyor; ama o da herhalde bize iştirak eder. Neden?..

Sayın üyeler;

Bu memleketin özellikle haberleşme yahut haberlerden bilgi edinme imkânlarının ne derece mahdut olduğu açıktır. Kanun neşredildikten sonra ne zaman ve nerede kimlerin ıttılaına varacağını biraz müsamaha ile düşünmelisiniz. Gerçi bugün aya gidiliyor;

ama bizim Anadolunun bazı yerlerinde köyden köye belki aya gidilen müddette ancak gidiliyor.

Bu itibarla; gaye vatandaşın bu Kanun dolayısıyla ortaya çıkabilecek olan haklarını korumaksa, o zaman bu müddeti bir parça uzatmak ve ona göre onların müracaat imkânlarını da sağlamakta fayda vardır. Kaldı ki, müracaat bakımından krokiler, fotoğraflar, planlar, resmî yazılar vesaire vesaire ve birlikte ilgilinin başvuracağı yazılı. Bunu gider daireye ister, alamaz; bugün git, yarın gel veya eksik olur, yanlış olur. Bu itibarla, sayın Komisyonun bu bir ayı iki aya çıkartmasında büyük fayda vardır. Gayesi hakikaten bu yarayı tedavi etmekse, bu yarayı kapatmaksa, buna iki aylık bir müddetin verilmesinde de büyük gereklilik vardır derim.

Üstelik memleketimizde işaret ettiğim gibi, kanunların yayınlanmasından sonra ilgililere intikali bakımından da memleketimizde bir hayli zorluklar vardır. Her şey şartlarına göre değerlendirilmelidir. «Efendim, bir ayda öğrensin.» Öğrense bile müracaatı ve bahsi geçen vesikaların tespiti, belirlenmesi, tasdiki icabında bu zamanı aşırtabilir ve ondan sonra da kanunlar gereğince yanındaki bir komşusunu diyelim yahut başka bir yerdeki bir şahsın hakkının ortaya çıkması yanında berikinin böyle bir hakkının zayi olması gibi bir netice doğabilir, yeni bir keşmekeşle karşılaşabiliriz.

Onun için ben sayın Komisyondan tekrar rica ediyorum. Gerçi biraz ağırca söylediler «Kesinlikle aykırı düşünüyoruz» dediler; ama ben de kesinlikle bu müddetin iki aya çıkarılmasını arz ve talep ediyorum.

Teşekkür ederim, saygılarımla.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Erginay.

NURETTİN ÂYANOĞLU — Sayın Başkan, ben Sayın Erginay'ın önergesine katılıyorum, fikirlerine de aynen iştirak ediyorum ve iki ay olarak düzeltilmesini arz ediyorum efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Komisyondan ve Hükümetten soruyorum.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Komisyon katılmadığını bildirdi efendim.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor. Sayın Hükümet?..

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÜLKÜ SÖYLEMEZOĞLU — Sayın Başkanım, izin verirseniz uygulayıcı olacak daireler adına ve Hükümet teklifi ile Komisyondaki alınış şekli itibariyle bir açıklamada bulunmak istiyorum. Ondan sonra da katılmadığımızı bildireceğim.

Sayın Başkanım;

Yüce Meclisin kabul buyurduğu ikinci maddede kapsam Hükümet teklifine nazaran genişletilmiştir. Hükümet teklifinde sadece bitmiş, kullanılmaya hazır ya da kullanılmakta olan binalar kapsama alınmışken, kabul buyurulmuş olan ikinci madde kapsamı, hangi safhada olursa olsun, inşaatı devam etmekte olanları da içine almıştır. Hükümet teklifinde ilk bir aylık başvuruda her türlü vesaik eklenmesi söz konusu iken, Komisyonun değişikliğinde sadece bir tek fotoğrafın bu bir aylık başvuruya eklenmesi esas alınmış ve başvuru fevkalâde kolay bir hale getirilmiştir.

Özellikle hangi safhada olursa olsun inşa halinde olan yapılar kapsama alınınca, başvuru müddeti fevkalâde büyük önem kazanmıştır. Bu süre o kadar kısa olmalıdır ki, bu süre içerisinde yeniden kaçak yapılaşmaya fırsat verilmesin. Çok ciddî ve önemli bir durumdur. Bir ay en makul bir süre olarak düşünülmektedir. Hükümet Teklifinde de bu şekilde yer almıştır. O sebeple, Hükümet görüşü olarak önergeye katılmamız mümkün değildir; arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Söylemezoğlu.

Değerli üyeler, iki önergeye Sayın Komisyon ve Hükümet katılmamaktadır. Dikkate alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler dikkate alınmamıştır, kabul edilmemiştir.

Sayın Yıldırım'ın (ki, açıklamalarını yaptılar) önergesine, yani belediye hizmetlerinden geçici olarak derhal yararlansınlar şeklindeki önergesine Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet...

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÜLKÜ SÖYLEMEZOĞLU — Bir açıklama yapabilir miyim Sayın Başkanım?..

BAŞKAN — Yapacaksınız buyurun efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÜLKÜ SÖYLEMEZOĞLU — Sayın Başkanım, Tasarının görüşülmekte olan maddelerinden, ilerideki maddelerden 5 inci maddede hangi konuların kapsam içine alınmadığı, hangi konularda da ilgili dairelerden görüş sorulacağı hususu yer alıyor. 6 ncı maddede ise, uygulamaların hangi esaslara göre yürütüleceği, hangi şartlara uygun olan bina ve tesis-

lerin bu düzenlemeden yararlanabileceği, hangilerinin yararlanamayacağı hususunda da hükümler var.

Bu durumda, henüz daha ilk başvurusunu yapmış bir binaya az bir masrafı da gerektirmeyen elektrik - su gibi tesisleri bağlamanın bir faydası olmayacağını ve ileride de birtakım sürtüşmelere yol açacağını düşündüğümüz için, bu değerlendirmeler yapılmadan hemen bir elektrik - su bağlantısının doğru olmayacağı görüşünde olduğumuz için katılmıyoruz efendim; arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Değerli üyeler,

Sayın Yıldırım'ın önergesine Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet katılmamaktadır.

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkan, bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN — Açıklamayı yapmıştınız Sayın Yıldırım. Çok geniş hatta buraya...

ZEKİ YILDIRIM — Hükümet görüşünü bildirdi Sayın Başkan, bu görüşün karşısında tekrar fikirlerimi sunacağım.

BAŞKAN — Hayır, hayır böyle bir şey yok. Sizin görüşünüzün zıttına bir şey söylenmedi, yani cevap hakkı doğmadı. Siz bu önergeyi gayet açık şekilde Sayın Yıldırım açıkladınız.

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkan, müsaade eder misiniz kısaca arz edeyim?..

BAŞKAN — Bakın usullerimiz şudur; sayın üyeler önergelerini açıklarlar. Sayın üyeler önergelerini açıkladıktan sonra, Genel Kurul muttali olur, Hükümet ve Komisyon katılıp, katılmadığını ifade eder. Artık tekrar «Ben bir açıklama yapacağım» demeniz zaman almaktan ve bir de yapmakta olduğumuz müzakere usulleri dışına çıkmaktan başka bir anlam taşımaz.

Onun için rica edeyim Sayın Yıldırım.

ZEKİ YILDIRIM — Kısaca açıklayayım efendim,

BAŞKAN — Neyi efendim, bakın ben...

ZEKİ YILDIRIM — Bir konuyu kısaca açıklamak istiyorum.

BAŞKAN — Efendim, başka bir konuyu mu açıklayacaksınız?..

ZEKİ YILDIRIM — Bu konuda...

BAŞKAN — Buyurun peki israr ediyorsanız buyurun,

ZEKİ YILDIRIM — Bendeniz sadece madde hakkında söz aldım, görüşümü bildirdim, geniş açıklamalarda bulundum ve önerilerim de oldu. Şimdi ise, prensip olarak emir buyurduğunuz hususa geliyorum. Her üye, önergesi hakkında hükümet görüş bildirdikten sonra açıklama yapabileceğini kendiniz buyurdunuz. Benim ilk görüşmem madde ile ilgilidir.

BAŞKAN — Hayır; siz burada yaptığınız görüşmede (Sayın Yıldırım gerçi zaman kaybediyoruz ama) hem tümü üzerinde, hem de önergenizi açıkladıktan sonra verdiniz, önerge üzerinde bir açıklama yaptınız. Şahidimiz bütün sayın üyelerdir, açıklama yaptınız, Onun için ben aksine bir izahat vermedim.

Sayın üye açıklamasını yaptıktan sonra, Komisyon ve Hükümet bu konu üzerindeki görüşünü beyan eder, ondan sonra da oya sunarız.

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkanım...

BAŞKAN — Değerli üyeler;

Bakın tamamen usül dışı oluyor; fakat bir sayın üye israr ederse söz istemekte, Tüzüğümüze göre mutlaka Genel Kurulun kararına başvururum.

O itibarla; Sayın Yıldırım'ın tekrar konuşmasını tasvip edip etmediğinizi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir; buyurun Sayın Yıldırım.

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım;

Sayın Sözcümüz, bu Tasarıdan yararlanacak 17 ila 20 milyon vatandaşımızın bulunduğunun sadece benim kişisel görüşüm olduğunu açıkladılar. Bu Tasarının tümü üzerinde Yüce Heyetinize bilgi sunduğum sırada, önce sizlere kişisel değil de objektif ve gerçekçi görüşleri arz edeceğimi belirtmiştim ve bu doğrultuda açıklama yapmıştım. Bu sözüme bağlı kalarak, bu Tasarının görüşüldüğü süre içerisinde devamlı olarak yine objektif ve gerçekçi görüşlerle karşınıza çıkıp sizlere bu konuda bilgi sunacağım. Kesinlikle kişisel görüşüm değildir.

İstanbul Belediyesi, Komisyonumuza 10 Mayıs 1982'de sunduğu raporda 2 milyon 198 bin 246 vatandaşımızın bu Tasarıdan çözüm beklediğini bildirmiştir. Yine aynı raporda 214 bin 577 binanın bu Tasarıdan çözüm beklediğini belirtmiştir.

Yine Sayın Seçkin çok iyi hatırlarlar ki, Komisyon çalışmalarımız sırasında İmar ve İskân Bakanlığı Belediye Teknik Hizmetler Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Komisyonumuzda, ülkemizde mevcut yapıların % 50'sinin ruhsatsız ve mevzuata aykırı olduğu, ruhsatlı yapıların da yine % 50'sinin ruhsatlarının mevzuata aykırı olduğunu belirtmişti. Bu durumda gösteriyor ki, bu görüşler benim kişisel görüşlerim değil, bu, sorunu olan belediyenin tespit

sonucu Komisyonumuza bildirdiği raporda, objektif ve gerçekçi olarak ortaya çıkmış bir konudur. Yine İmar ve İskân Bakanlığının, bu konuda uygulayıcı genel müdürlüğü olan Belediye Teknik Hizmetler Genel Müdürlüğü Daire Başkanının bizzat verdiği bilgidir. Eğer, Bakanlık bu konuda yanlış bilgi verdi ise; eğer İstanbul Belediyesi Komisyonumuza sunduğu raporda yanlış bilgi verdi ise tabiî ki, bu beni taşan bir olaydır; ama bunları var kabul ettiğimiz süre içerisinde, bunlar benim şahsî görüşüm değil, bunlar uygulayıcı birimlerin bildirdiği objektif ve gerçekçi görüşlerdir.

Sayın üyeler;

Bu maddeye böyle bir fıkra eklenmesini neden istiyorum veya Komisyon niçin buna karşı çıkıyor?.. Arz ettim; 17 ila 20 milyon vatandaşımızın yarısı binalarında kaçak su ve elektrik kullanıyor ve yine arz ettim, sadece İstanbul'da 1980 yılında 480 milyon lira elektrikten açığı var Belediyenin. Biz şimdi bu değerlendirmeleri 2 yıl içerisinde belediyelere veriyoruz; «Bu değerlendirmeleri yap, bunlara elektrik, su bağla, ruhsat ver.» diyoruz. Bu 2 yıl içerisinde yine belediyenin kaçak elektriği kullanılacak, yine vatandaş elektrik ve sular idaresinin kapılarını aşındıracak, yasal olmayan yollardan elektriğini alacak yine.

Sayın üyeler;

Hangi şehirde binalar elektriksiz?.. Elektrik var, sular da akıyor... O halde, mademki bu Yasa ile çözüm getiriyoruz, bu gayri kanunî olan durumu, gayri meşru olan bu durumu meşru hale getirelim. Yasanın amacı da budur; ama Tasarı; 2 veya 3 yıl yine gayri meşru şekilde bu iş devam etsin, bu iş bittikten sonra, 2 yıl sonra mı, 3 yıl sonra mı, meşrulaşsın, diyor, bunu kabul ediyor. Ben de Yüksek Heyetinize şunu arz ediyorum : Bu 2 veya 3 yıl değerlendirme süresi içerisinde, biz vatandaşlarımızın kaçak olarak veya gayri meşru yollardan almış olduğu elektriğini ve suyunu yasal şekle sokalım... Zaten değerlendirme sonucunda eğer bunların yapıları ruhsata bağlanamayacaksa, derhal elektrik ve suları kesilecektir.

Bunun için önergemin dikkate alınmasını takdirlerinize sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

MEHMET AYDAR — Önergenin aleyhinde şahsî görüşlerimi belirtmek istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Aydar.

KAMER GENÇ — Ben de lehinde söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN — Hayhay Sayın Genç.

MEHMET AYDAR — Sayın Başkan, değerli üyeler;

Verilmiş olan önerge, inşaatı tamamlanmış veya iskâna hazır duruma getirilmiş veya iskân edilmiş veyahut da inşaatı tamamlanmamış bulunan yapılara su ve elektrik hizmetlerinin belediyelerce, kanunun âdeta yürürlüğe girmesinden hemen sonra götürülmesi maksadını taşımaktadır. Oysa, görüşülmekte bulunan Tasarı, genel espiri itibariyle imar mevzuatına aykırı yapıların yasallaştırılması amacını taşımaktadır ve bu noktadan kaynaklanan ıstırabın giderilmesini öngörmektedir.

Elbetteki, iskân edilmiş bulunulan bir yapıya belediyelerin su ve elektrik hizmeti vermesi hususunda ancak oranın kanunen iskân edilmiş olması şartının arandığı da bir vakıadır; fakat geçmiş dönemde ve uygulamada karşı karşıya bulunulan bir durum mevcuttur. Buna hemen Ankara'nın içinden bir örnek verebiliriz; Demetevler. Verilmiş olan önergenin düzenlemek istediği husus zaten fiilen burada mevcuttur. Ancak, Demetevler örneği gibi, Ankara'da birçok gecekondu bugün su ve elektrik, hatta yol hizmetlerine kavuşturulmuştur.

Burada üzerinde durulacak husus, inşaat halindeki veya iskân edilmemiş olan yerlerdeki yapılara eğer kanunun, bunlar için öngörmediği kolaylaştırıcı hususlar tahakkuk etmezse, vatandaş hiç olmazsa bu noktada masraf yapmamalıdır, ayrıca belediyeler böyle bir tazyik karşısında da hemen kalmamalıdır.

Bu itibarla önergenin kabulü, kanunun espirisi açısından fevkalâde büyük sıkıntılar doğuracaktır. Bu hususu Yüksek Heyetinizin ıttılaına sunmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Aydar.

Buyurun Sayın Genç.

KAMER GENÇ — Sayın Başkan;

Getirilen bu Yasayla imara aykırı olarak yapılan yapıların sahiplerine temin edilecek avantaj; elektrik ve su bağlantısı dışında hiçbir avantaj yoktur. Zaten vatandaşın binasını ruhsata bağlamasındaki amacı, kendisine meşru yollardan elektrik ve su bağlanmasını temin etmektir. Yoksa bunun dışında pratik bir sonucu yoktur.

Şimdi, sayın arkadaşımız verdiği önergede şöyle diyor : Bugün uygulamada ruhsatsız yaptırılmakla

beraber imar mevzuatına uygun; fakat idarenin ruhsat vermemiş olduğu yapılar var veya ruhsata göre yapılmış; ama birtakım ufak tefek çıkıntılar veyahut da birtakım ihmal edilebilir imara aykırılıklar var, bu nedenle de idare bunlara yapı kullanma izni vermemektedir. Kullanma izni almayan bu yapı, şantiye elektriğini ve suyunu kullanmaktadır. Şantiye elektriği ve suyu ise normal konutlarda kullanılan elektrik ve suyun 3 veya 5 mislidir, kesin miktarını da bilmiyorum.

Şimdi, sayın arkadaşımızın getirdiği önergede diyor ki, eğer bir bina iskân edilmiş, yapı kullanma izni almamışsa, yasaya göre vatandaş bir ay içinde müracaatını ilgili idareye tevsik etsin ve kendisine normal konutlarda kullanabileceği su ve elektrik bağlansın; yani kendi işlemi sonuçlandırılıncaya kadar... Zaten bu yasa ile temin edilmesi gereken amaç da budur. Bunun dışında zaten vatandaşın bir pratik avantajı olmaz.

Yalnız, bunun bir tehlikesi olabilir. O zaman vatandaş, kendi binasına elektrik ve suyu bağlatınca, bu defa idareye normal tamamlatması gereken formaliteleri; mesela, işte mimarî statik projenin veyahut da elektrik veya tesisat projesini süresinde getirip idareye ibraz etmeyebilir ve bu işi sürüncemede bırakabilir.

Arkadaşımız getirdiği önergede şayet bu konuda da bir açıklık getirmek suretiyle; «Bu suretle kendisine elektrik ve su bağlanan inşaat sahipleri normal müracaat süresi içinde istenen belgeleri ibraz etmezlerse bu haktan yararlanamazlar» şeklinde bir ibare kullanılırsa, kanaatimizce bu önerge getirilen yasanın felsefesine uygun bir sonuca ulaştırılmış olur.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Teşekkür ederim, Sayın Genç.

Değerli üyeler, önerge üzerinde lehte, aleyhte söz vermek suretiyle bir müzakere açmış oldum. Bu bitti tabiî.

Bu itibarla Sayın Komisyonun ve Hükümetin bu müzakereden sonra görüşünde bir değişiklik olup olmadığını öğrenmek zorundayım.

Buyurun Sayın Seçkin.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım;

Sayın Yıldırım arkadaşımın önergesine daha önce vermiş olduğum cevaptan sonra, ısrarlı olarak önergelerini açıklamak bakımından vermiş oldukları izahı dikkatle takip etmiş bulunmaktayız.

Evet, misal olarak almış oldukları ve Tasarının sıklet merkezini teşkil ettiğine bizim de inandığımız İstanbul Belediyesi hudutları içinde ve mücavir alanları içindeki rakam 2 küsur milyon vatandaşı ilgilendirmektedir. Daha önceki görüşmeler sırasında belirttiğim rakam, bundan 5 ay evvel İstanbul'da yapılmış olan bir sempozyumun vilayetçe ifade edilmiş olan rakamı idi. «549 bin küsur kaçak kat bulunduğu» ifade edilmekte idi ve bunun da vatandaş olarak tahminî rakamı 2 küsur milyon, diye bahsediliyor idi.

Yalnız bir hususu dikkatten kaçırmamak lâzımdır. Getirilmekte olan Hükümetin Tasarısı, müteaddit defalar tekrar ettiğim gibi, 13 aydan bu yana Genel Kurulumuzun Komisyonlarında tetkik edilmektedir. Bu tetkikler sırasında, muhterem arkadaşımın da belirttiği gibi, yalnız İstanbul değil, muhtelif belediyelerden almış bulunduğumuz bilgilerin de ışığı altında Tasarıya Komisyonumuzca getirilmiş olan son şekil realitelere en uygun şekil diye düşünülmüş ve öyle takdim edilmiştir.

Kaldı ki, unutulmaması lâzım gelen bir husus vardır. Geçici olarak elektrik ve sudan istifade etsin denilen en büyük problemin bulunduğu şehir İstanbul başta olmak üzere, 1 Kasımdan itibaren elektrik konuları TEK'e intikal etmektedir. Yani, İstanbul Belediyesinin elektrikle alâkalı bir bağlantısı kalmamaktadır.

Dün bir vesile İstanbul'da bulunan muhterem Danışma Meclisinin İstanbul üyeleriyle topluca İstanbul Belediyesinde Belediye Başkanının yanında yapmış bulunduğumuz İstanbul konularıyla alâkalı bir toplantıdan bazı rakam izlenimlerimi nakletmek mecburiyetindeyim. İstanbul Belediyesi, elektrik işlerinin TEK'e intikali münasebetiyle yılda 17 milyar 900 milyon lira bir bütçe açığı vermektedir. Bu Belediyenin tüm bütçesi 22 milyar liradır. Bu 17 milyar 900 milyon liralık elektrikten takassul eden rakamının elinden gitmesi münasebetiyle bugün İstanbul Belediyesi çok mustar bir durumda kalmış bulunmaktadır.

Bunun yanında İstanbul'un su, kanalizasyon işleriyle alâkalı olan İSKİ Genel Müdürlüğünün (Yeni teşekkül etmiş olan bir Genel Müdürlük) ifadesi; İstanbul'da her gün artan bir nüfus, yıllık 16 bin lira sudan dolayı, 13 bin küsur lira da kanalizasyondan dolayı olmak suretiyle 30 bin liralık bir masrafı davet etmekte ve biraz evvel bahsettiğim sempozyum

rakamının İstanbul'un senelik artışına ait olan rakamı ile çarptığınız zaman 6 milyar liralık bir idame yatırımına ihtiyaç olan bir idare ile karşı karşıya kalmaktasınız.

Şimdi böyle idarelerin geçici olarak konuları mutlak surette tashih eden, ciddî devlet anlayışı içinde tashih etmeyi amaçlayan bir tasarısı görüşülürken, «Yarından tezi yok düzelsin veyahut da düzelmesin bütün binalara elektrik ve su bağlansın» şeklindeki bir anlayış zannediyorum ki, hukukî olmanın dışında bu Belediyeyi (Misal getirildiği için bu Belediyeyi diyorum) daha zor duruma düşürecek, mutlak surette üzerinde kanunî olarak alınması lâzım gelen tedbirleri bekler halden daha müşkül vaziyetlere düşürecek durumdadır.

O sebeple önergenin, kanunun bir aylık başvurma müddeti, bir senelik tespit süresi, iki senelik değerlendirme süresi, şeklindeki sürelerinde Komisyonumuz ısrarlı olmakta ve bu ısrarıyla Kanun Tasarısının verdiği ölçüler içinde istifade edecek olan vatandaşların bihakkın kanuna uygun olarak haklarını almaları; ama kanunun kesin olarak yararlanmayacağını tespit edeceği binalar için de başında, çıkar çıkmaz taviz verir, şeklindeki bir anlayıştan mutlak surette uzak tutulması kanaatında olduğumuzu ve bu sebeple de önergeye katılamadığımızı, ek izah olarak huzurunuzu işgalen cevap vermek durumunda kaldım, özür dilerim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Seçkin.

Hükümet aynı görüşte midir?

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÜLKÜ SÖYLEMEZOĞLU — Sayın Başkanım, izninizle Yüce Meclise bir açıklama yapmak istiyorum.

Efendim, konmuş olan 2 yıllık süre son azamî süredir. Aslında belediyeler ve ilgili görevlendirilmiş kuruluşlar çok hızlı çalışmak ve buna göre teşkilatlanmak zorundadırlar. Eğer bütün hizmetler 2 senenin sonuna yığılıyorsa bu iş yürümüyor demektir. O itibarla bu değerlendirmeler 1 inci ayın sonundan 2 nci yılın sonuna kadar yürüyecek ve hepsi 2 nci yılın sonunda olmayacaktır.

İkincisi; plan, kanun ve Devlet ciddiyeti anlayışını muhafaza etmenin Türkiye'nin geleceği için önemi gayet açıktır Sayın Başkanım. Bu anlayış içerisinde Yüce Meclis çok önemli bir konuyu mustaceliyetle ele almış ve ölçüler getirerek çözmeye çalışırken, geçmişteki şartlar içerisinde oluşmuş birtakım kaçak yapılaşmaların bu ölçüler içine bile girmeyecek olanlarına bile bile durup dururken niye altyapı götürüleceğini ve bu isticalin gereğini anlayamadığımız için teklife katılamıyoruz.

Arz ederiz efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim. Sayın Söylemezoğlu.

Değerli üyeler; Sayın Yıldırım'ın önergesine Sayın Komisyon ve Hükümet katılmamaktadır. Dikkate alınmasını oylarınıza sunuyorum. Dikkate alınmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Dikkate alınması kabul edilmemiştir.

Sayın Yarkın'ın önergesiyle ilgili olarak zannederim Sayın Seçkin demin bir açıklama yapmadınız. Sayın Yarkın şöyle bir fıkra eklenmesini...

ŞERAFETTİN YARKIN — Sayın Başkan, izin verirseniz açıklamada bulunacağım.

BAŞKAN — Sayın Yarkın açıklama mı yapacaksınız?... Buyurun efendim.

ŞERAFETTİN YARKIN — Sayın Başkan, Danışma Meclisinin sayın üyeleri;

4 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında şöyle bir hüküm var : «Belediye ve mücavir alan sınırları içinde tespiti yapılmış olan İmar Mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin değerlendirilmesine ait işlemler belediye encümenlerince veya belediye encümenlerinin yetkili kılacağı teknik merci veya kurullarca...» Bu alan dışındakiler de İl İdare Kurullarınca karara başlanacak.

Demek ki, belediye ve mücavir alan sınırları içinde esas yetki belediye encümenlerinin; değerlendirme işlemlerindeki yetki. Ancak bu yetkiyi belediye encümenleri (Gayet tabiî belediye içinde olması gerekir) teknik merci veya kurullara da devredebilecekler. Hüküm bu şekildedir.

Bu hükmün getiriliş nedeni herhalde, gerekçesinde de zaten açıklanıyor; büyük beldelerde diyor, özellikle işler pek yoğun olacaktır, bu itibarla bu işlerin süratle sonuçlanması için sadece belediye encümenlerinin değil de, belediye encümenlerinin bu konuda yetki vereceği kurullar da bu konuda yetkili olsun...

Hükümet Tasarısında belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde sadece belediye encümenleri yetkili kılınmıştır. Bir ölçüde Komisyonun endişelerine ben katılıyorum; yani belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde sadece belediye encümenlerini yetkili kılmak, esasen işleri çok yoğun olan belediye encümenlerinin bir de bu sorunun, zaten yoğunluk kazandığı belde merkezlerinde yine belediye encümenleri tarafından yapılmasının bu işlerin süratle sonuçlandırıl-

masını engeller nitelikte sonuç doğuracağı muhakkaktır.

Ancak, böyle kesin bir hüküm getirilirse; yani «Belediye encümenleri veya yetkili kılacağı teknik merci veya kurullar» şeklinde bir hüküm getirilir de bu yasalaşırsa, şundan endişe ederim :

Birçok belediyelerde veya belediyelerin çok büyük bir kısmında belediye encümenleri bu görevi yapmaktan uzaklaşacaklar ve bunu bir kurula veya teknik mercie verme temayülünü göstereceklerdir. Bu konuda alınacak kararlar fevkalade önemlidir. Tespit sonunda yapılacak değerlendirmeyle ilgili kararlar, imar mevzuatına aykırı olarak meydana gelen yapının ya olduğu gibi korunması veya ıslah edilerek korunması veya korunmaması yönünde bir karar niteliğindedir. Fevkalade hassas ve önemli bir görevdir. Bu görevin aslında ve temelde belediyelerin önemli bir karar ve icra organı olan encümenler tarafından yapılması en uygunudur. Ancak biz bu yetkiyi, delil imkânını hiçbir istisna getirmeden hükme bağlayacak olursak, birçok belde merkezlerinde, o belde belediyeleri teknik yönden buna müsait olsun veya olmasın belediye encümeni bu konuda bir fen elemanını veya herhangi bir kurulu yetkili kılmak suretiyle kendileri bu görevden uzaklaşmış olabileceklerdir. Konu önemli olduğu için belediye encümenlerinin bu konudan uzak durmamaları, bu konunun münhasıran kendileri tarafından karara bağlanması önemlidir.

Ben Komisyona bir ölçüde şöyle yaklaşıyorum ki, bu yaklaşımım kendi gerekçelerine de uygun olmaktadır; Sadece büyük belde merkezlerindeki belediye encümenine bu devir yetkisini verelim. Zaten bu beldelerde bu konuda, yani imar mevzuatına aykırı yapılaşma konularında işler zaten yoğunluk kazanmaktadır ve yine o beldelerde belediye encümenlerine esasen Belediye Kanununun verdiği yükler daha da fazlalaşır.

Bu itibarla önergemi şöyle veriyorum : O deyimi oradan çıkararak, hükmü sadece «Belediye encümenleri yetkilidir» şeklinde karara bağladıktan sonra, o fıkranın sonuna, «Nüfusu 300 bini aşan beldelerde belediye encümenleri değerlendirmeye ait işlemler konusunda karar vermek üzere belediye içinden teknik merci veya kurullara yetki verebilirler» şeklinde bir cümle eklemek suretiyle fıkraya bir değişiklik arz ediyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Yarkın.

Evet, Sayın Komisyonun görüşü, buyurun efendim.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan; Sayın Yarkın Arkadaşımızın endişelerine varsayım olarak katılıyoruz. Ancak, 300 bin gibi bir nüfus kesafetiyle sınırlandırmanın gereği olmadığı kanaatindeyiz. Zira, «Belediye ve mücavir alan sınırları içinde tespiti yapılmış olan İmar Mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin değerlendirilmesine ait işlemler belediye encümenlerince veya belediye encümenlerinin yetkili kılacağı teknik merci veya kurullarca...» dediğiniz zaman, kendilerinin de çok iyi tespit ettikleri gibi, büyük kentlerimizde bu işin daha süratli yapılabilmesi için kurullara yetki vermek anlamına gelen bu hususun zapta geçmek suretiyle nüfusu ilgilendirmeden, belediye encümenlerince de yapılabileceği anlamına geldiğini tesipt etmekte yarar görmekteyiz. Nüfusla alakalı bir açıklama yapılmasını yararlı bulmamaktayız.

BAŞKAN — Teşekkür ederim efendim.

Sayın Hükümetin görüşü?...

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÜLKÜ SÖYLEMEZOĞLU — Efendim takdir Yüce Meclisindir.

BAŞKAN — Sayın Yarkın, Sayın Komisyon Sözcüsü Seçkin'in verdiği bu açıklama üzerine tatmin edildiyseniz, nüfus konusunu bir tarafa bırakmak suretiyle...

ŞERAFETTİN YARKIN — Peki Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Yarkın.

Değerli üyeler; Sayın Gökçe'nin bir yeni önergeleri vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Tasarının 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına aşağıdaki cümlenin eklenmesini saygılarımla arz ve teklif ederim.

Abbas GÖKÇE

Eklenmesi önerilen cümle :

Belediye encümenlerinin yetkili kılacağı teknik merci veya kurul kararlarına karşı belediye encümenlerini itiraz olunabilir.

BAŞKAN — Buyurun Sayın Gökçe.

ABBAS GÖKÇE — Sayın Başkan, değerli arkadaşlar;

Bu fıkranın başka bir yönden, benim teklifime yakın bir şekilde endişesini Sayın Yarkın belirttiler. Benim endişem buna benzer.

Şimdi belediye encümenleri bir kişiyi ya da bir kurulu yetkili kılacaktır. Bu bir kişi olacaktır ya da

2 veya 3 kişi olacaktır. Bunların verdikleri karar kesin bir karar olacaktır. Bu derece çok olan ruhsata aykırı gayri menkullerin değerlendirilmesinde elbetteki birçok çalkantılar olacak, birçok şaibeler çıkacak, birçok sözler söylenecek, birçok itirazlar olacak. Öyle ki, bu değerlendirmeyi yapan kişinin encümen adına yaptığı işlem, kesin ve lazımül icra olacak; yani bu işleme doğrudan doğruya bu sefer Danıştay yoluna başvurma ya da bölge idare mahkemesine gitme gibi bir kapı açılmış olacak.

Ben diyorum ki, mademki biz bunu görev olarak belediye encümenine verdik, belediye encümeni yetkili kıldığı bu merci ya da kurulun kararına karşı da yapılan bir itirazı inceleyebilsin; yani bu kurulun kararını layüsel kabul etmeyelim, belediye encümenine itiraz edebilsinler, belediye encümeni de bunu inceleyebilsin.

Bir çözüm şekli olarak teklif ediyorum; aksi halde bu haliyle fevkalade eksik olacak. Tabiî takdiri yüksek oylarınızla kullanacaksınız.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Gökçe.

Sayın Seçkin?...

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar;

«Belediye encümenlerinden yetkili teknik kurullara, teknik mercilere» tabirini Tasarıda kullanışımızın maksadını, biraz evvel bir başka arkadaşımın bir önergesi dolayısıyla arz etmiş idim.

Konuyu, tabiî, büyük belediyelerimizle alakalı olan bir konunun halliyle alakalı bir ara yol diye mütalaa ettik. Biz belediye encümenlerinin tefrik etmiş bulunduğu teknik kurulların ve teknik mercilerin, belediye encümenlerinin yetkileriyle mücehhez olduğu şeklindeki anlayıştan hareket ettiğimiz için, belediye encümeni kararlarına karşı nereye itiraz edilmesi gerekiyor ise, o itiraz kapıları zaten açık bulunmaktadır. Bu sebeple, bu itiraz için ayrıca bir merci göstermeye lüzum olduğu kanaatinde değiliz.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Hükümet?...

İMAR VE İSKÂN BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ ÜLKÜ SÖYLEMEZOĞLU — Sayın Başkanım, Komisyonda düzenlenmiş olan ifadelerle, «Belediye encümenlerince veya yetkili kılacağı teknik merci veya kurullarca» denince, bu yetki verdiği kurulun kararı encümen kararı gibidir; çünkü o yetkiyi vermiştir ve kendi adına karar verdirmektedir. Yetkiyi veren yere dönüp tekrar bir itirazda bulunmak, pek usul içinde gelmiyor bize. Bir encümen kararına karşı nereye itiraz edilirse, o şekilde prosedür yürür diye düşünüyoruz.

Takdir Yüce Meclisindir; arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Gökçe, bu cevabı kabul ettiniz mi, yoksa oylatayım mı?...

ABBAS GÖKÇE — Arz edeyim Sayın Başkanım: Ben bir hal çaresi arz etmiştim, tutanaklara geçti. Komisyonun ve Bakanlığın katılmamasını hayretle karşıladım. Kâfi; oylatmayın efendim.

BAŞKAN — Peki, teşekkür ederim Sayın Gökçe.

Değerli üyeler, bu maddenin birinci fıkrasıyla ilgili az evvel okuttuğum Sayın Komisyonun bir değişiklik önergesi vardı. Bu değişiklik önergesine, kabul ettiğiniz Sayın Genç'in önergesiyle «Başvurunun iadeli taahhütlü olarak postaya verildiği tarih esas olarak alınır.» şeklinde «iadeli taahhütlü olarak» kelimeleri ilave edildi.

Birinci fıkra ile ilgili Komisyonun önergesini kesin oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Maddeyi...

KAMER GENÇ — Sayın Başkan, bu maddeyle ilgili bir sorum vardı; müsaade ederseniz, burada çok önemlidir ihtilaflar yönünden. Hangi seviyedeki inşaat bu af kanunu kapsamına girecek?... Çünkü, tanımlar konusunda ben onu sordum, Sayın Komisyon Sözcüsü cevap vermedi. Su basman seviyesindeki yapılar mı, yoksa daha temeli atılan yapılar mı?... Çünkü, ileride ihtilafların çözümlenmesinde bu düzenleme esas alınacaktır; bu tanımlamalar getirilmemiş.

İkincisi; «İki sene içinde değerlendirilir» diyor. İki sene içinde değerlendirilmediği takdirde, vatandaş bu Kanunla getirilen bu hakkı kayıp mı edecek, yoksa otomatikman bu hakkı kazanacak mıdır?.

Bu konuda Komisyonun açıklama yapmasını istemiştim...

BAŞKAN — Sorularınıza cevap rica edeyim Sayın Komisyondan; buyurunuz Sayın Seçkin.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, Sayın Genç'in sorusu zannediyorum ki, bundan evvel kabul edilmiş olan «Kapsam» maddesiyle alakalıdır. «Kapsam» maddesinde sarahaten, «Hangi sevi-

yede olursa olsun» şeklinde bir tabir vardır ve başvuruyla alakalı olan maddemizde de, en son konumunu gösterir bir fotoğraftan bahsedilmektedir. O fotoğrafın da hukukîliğiyle alakalı olan, kendilerinin de vermiş bulunduğu önergeden de faydalanmak suretiyle, noterle ilgilendirilen kısmını da beraber düşünecek olurlar ise; benim burada tabiî inşaatın hangi metrede, hangi santimde olduğunu söylememe imkân olmayacağını takdir edeceklerini zannetmekteyim.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Değerli üyeler, bu maddenin birinci fıkrasıyla ilgili Komisyonun önergesini kesin oylarınıza sunmuştum.

Şimdi de maddenin tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler.. Etmeyenler... 4 üncü madde kabul edilmiştir.

Değerli üyeler, Birleşime 15 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 16.45

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 17.00

BAŞKAN : Başkanvekili M. Vefik KİTAPÇIGİL

KÂTİP ÜYELER : M. Talât SARAÇOĞLU, Erdoğan BAYIK

BAŞKAN — Değerli üyeler, 10 uncu Birleşimimizin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmekte olduğumuz Tasarının 4 üncü maddesini kabul etmiştik.

5 inci maddeyi okutuyorum :

Uygulama Esasları :

MADDE 5. — İmar mevzuatına aykırılığı tespit edilen yapı ve tesislerden :

I - Aşağıda belirtilenler bu kanunun kapsamı dışındadır.

A) 2565 sayılı Askerî Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu kapsamına girenler,

B) Millî Savunma amaçları ile, Millî Savunma Bakanlığınca tahsisli veya tahsissiz olarak kullanılmakta olan arazi ve arsalar üzerine inşa edilenler,

C) Yapının yapıldığı tarihte herhangi bir kamu hizmetine tahsisli bulunan Hazineye ait yerlerde inşa edilenler,

D) Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde inşa edilenler,

E) Gayri menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunca kararlarının alınmasından sonra birinci sınıf eski eserlerin koruma alanı içinde yapılmış olanlar,

F) Taşkın koruma alanları ile su baskını, heyelan, kaya düşmesi, çığ tehlikesi vb. fiilî veya muhtemel afete maruz bölge kabul edilen yerlerde bulunanlar,

G) 1593 sayılı Erişme Kontrollu Karayolu Kanunu ile 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununun kesin olarak yapı yasağı koyduğu hükümlere aykırı olanlarla Karayolları istimlak sınırına tecavüz eden yapı ve tesislerin tecavüz eden kısımları,

H) 6785 sayılı İmar Kanununun Ek 7 nci ve 8 inci maddelerine ilişkin yönetmeliğin 1.06 maddesine göre tanımı yapılan kıyılarda toplu kullanıma açık olmayan özel yapı ve tesisler,

İ) 5.6.1945 tarih ve 4749 sayılı Kanunla onaylanmış bulunan «Uluslararası Sivil Havacılık Anlaşması»nın 14 sayılı teknik ekinde belirtilen mania esaslarına uymayanlar,

II - Aşağıda sayılan imar mevzuatına aykırı yapı ve tesislerin muhafaza edilmeleri veya ıslahları ile ilgili değerlendirmeler ancak adıgeçen kuruluşların bu kanunun genel amacı doğrultusunda geliştirecekleri olumlu görüşleri alındıktan sonra yapılır.

A) Sit bölgeleri ile diğer koruma alanları üzerinde sit kararının ilanından sonra sit kararına aykırı olarak yapılan yapı ve tesisler için Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun,

B) 1744 sayılı Kanunla değişik 6831 sayılı Orman Kanununa göre orman sınırları içinde olup da,

bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybetmiş, toprak ve su rejimine zarar vermeyen, orman bütünlüğünü bozmayan yerlerde inşa edilen yapı ve tesisler için Tarım ve Orman Bakanlığının,

C) Sulama alanlarındaki yapı ve tesislerle ilgili olarak bunların sulama projesini engellemedikleri konusunda Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün,

D) 1593 sayılı Umumî Hıfzıssıhha Kanununun yapı yasağı ile ilgili maddelerine aykırı bulunan yapı ve tesisler için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının,

E) Su kaynakları ve koruma kuşaklarındaki yapı ve tesisler için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile DSİ Genel Müdürlüğünün,

F) 1593 sayılı Erişme Kontrollu Karayolları Kanunu ile 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanunundaki yaklaşma sınırı 5 metre kabul edilerek, 5 metredeki yaklaşma sınırı içinde kalan yapı ve tesisler için Karayolları Genel Müdürlüğünün,

G) 1605'le değişik 6785 sayılı İmar Kanununun ek 7 nci ve 8 inci maddelerine ilişkin yönetmeliğin kıyı kenar çizgisinden itibaren 10 metrelik şerite yapılan kısmî tecavüzler ile buralarda özel şahıslarca yapılan toplumun yararlanmasına açık olmayan yapı ve tesisler için İmar ve İskân Bakanlığının,

BAŞKAN — Değerli üyeler, Tasarının 5 inci maddesi üzerinde söz isteyen sayın üye?...

Sayın Kurtoğlu, Sayın Genç.

Sayın Kurtoğlu, buyurun efendim.

SERDA KURTOĞLU — Müsaade ederseniz yerimden arz edeyim efendim. Redaksiyon konusuna temas edeceğim. «1605'le değişik» denmiş efendim (G) fıkrasında; «1605 sayılı Kanunla değişik» olması lazım. «1605'le değişik» olamaz.

BAŞKAN — Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet herhalde bu konuda mutabıksınız?...

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, bu fıkranın metinden çıkarıldığına dair önergemiz var, tamamiyle çıkartıyoruz.

BAŞKAN — Çıkartıldığı takdirde mesele yok; fakat kalırsa herhalde «1605 sayılı Kanunla» şeklinde olması lazım.

Sayın Genç, buyurun efendim.

KAMER GENÇ — Sayın Başkan, değerli üyeler; Bu Yasanın kapsam maddesi olan 2 nci maddesinde imar affı dışına çıkardığı herhangi bir yapı yok; neredeyse leylek yuvaları da bu Kanun kapsamı içine alınmış; ancak 5 inci maddesinde bazı önemli sınırlamalar getirmiş, bazı yapılar bu Kanunun kapsamı dışında tutulmuştur. Ancak, 5 inci maddede getirilen ve bu Kanun kapsamı dışında tutulan yapılar da o kadar sınırlıdır ki, mesela Millî Savunma Bakanlığınca tahsisli ve tahsissiz olarak kullanılmakta olan arazi ve arsa üzerine inşa edilenler veyahut da birinci sınıf eski eserlerin koruma alanları içinde inşa edilenler; yine 6785 sayılı İmar Yasasının 1.06 ncı maddesinde zikredilen alanlarda yapılan yapılar. Bunlar zaten burada zikredilmese de af kapsamına girecek. Burada bir yapı yok. Burada kaçak yapılan bir yapı da yok.

Şimdi benim birinci önerim şudur : Bu kadar çok geniş bir yapıyı af kapsamına alacağımıza ve çok dar birtakım istisnalarla bunu düzenleyeceğimize, bu 5 inci maddede uygulanacak esaslarda öncelikle imar affı kapsamına alınan bina ve yapıları sayalım, ötekiler kapsam dışı kalsın; çünkü burada zikretmediğimiz, ileride çok büyük ve memleketimiz için çok hayatî olan sahalarda yapılan yapıları bu şekilde af kapsamına farkına varmadan almış oluruz; o zaman ileride vatandaşın müktesep hakkı doğar ve memleketin başına büyük belalar açmış olur. Benim birinci önerim budur ve bu konuda da bir önergem vardır. Diyorum ki : 5 inci maddede bu Kanun kapsamına giren yapıları tek tek sayalım, girmeyenleri saymayalım; fakat Komisyonumuz girmeyenleri saymış. Burada bir tehlikeli durum var, çok önemli bir atlama olabilir; çünkü hepimiz imar konusunda pek fazla bilgi sahibi değiliz. Bu itibarla ileride çıkmaza girecek bir duruma girmeyelim.

Değerli arkadaşlar;

Bu maddenin birinci fıkrasının, 1 numaralı bendinde kapsamı içine girmeyecek konular zikredilmiştir. Daha ileride önergelerim var. Mesela tümü üzerinde yaptığım konuşmalarda da, «Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunca kararlarının alınmasından sonra birinci sınıf eski eserlerin koruma alanı içinde yapılmış olanlar.»

1710 sayılı Eski Eserler Yasasında, «Eski eserlerin içinde ve emniyet sahaları içinde yapı yapılamaz.» yasağı getirmiş; buna göre, içinde yapı yapılırsa bu Kanun kapsamına girmiş oluyor; bir defa tehlikeli bir şey oluyor.

Sonra, öteden beri üzerinde durduğumuz tarım arazilerinin üzerinde yapılan yapıların bu kapsama alınmaması konusu önemli bir konudur. Malumunuz Devlet Başkanımız da uzun süreden beri bu konu üzerinde durmaktadır çeşitli konuşmalarında. Tarım

arazileri üzerinde birtakım büyük yapılar yapılmaktadır. Öyleki sayın arkadaşlar, vatandaş gidiyor büyük bir fabrika yapıyor, ruhsatsız yapıyor, Devlet dairelerinden teşvik kredisi alıyor. Ankara-İstanbul arasında bir sürü bu şekilde yapılmış sanayi tesisi vardır ve bunlar Devletten büyük krediler almışlardır, büyük tarım arazilerini de işgal etmektedir ve bir yandan da idarenin bir başka bakanlığı da bunlara teşvik kredisi vermektedir. Bunlara hep meşruluk kazandırılmıştır.

BAŞKAN — Sayın Genç, bir konuda mutabık kalmamız gerekiyor : Sizin 8-10 önergeniz var. Bu önergeler üzerinde eğer teker teker açıklama yapacaksınız ki, mesela şimdi tarım arazilerinden ve diğer konulardan bahsettiniz ki, bu önergelerde hepsine temas ediyorsunuz. Eğer bilahara söz almayacaksanız, şimdi bütün önergelerinize ait açıklamayı yapabilirsiniz. Yok, her biri üzerinde teker teker söz alacaksanız, iki defa aynı konuyu görüşmüş olacaksınız; bunu hatırlatmak istiyorum.

KAMER GENÇ — Şimdi efendim, maddede genel çelişkiler var; onları izah ediyorum.

BAŞKAN — Aslında ben, siz söz aldığınız zaman, ilk önergenizin açıklamasını ben okutmadan yapacağınızı tahmin ediyordum; o da şudur : 5 inci maddenin Komisyonca yeniden düzenlenmek üzere geri alınmasına dair önergenizdir.

KAMER GENÇ — Onu izah ettim, dedim ki, geri alsın, bu Kanun kapsamına girecek yapıları saysın getirsin.

BAŞKAN — Şimdi onun için ilk defa zaten bu önergeyi işleme koyacaktım; yalnız eğer bütün önergeleriniz üzerinde görüşecekseniz, iki defa olmasın, rica edeyim, ben önergeleri okutayım, ondan sonra size söz vereyim.

KAMER GENÇ — Peki olur, hayhay.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Genç.

Değerli üyeler, Sayın Genç'in 5 inci maddenin Komisyona iade edilmesiyle ilgili bir önergeleri var, okutuyorum :

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan İmar Affı Yasa Tasarısının 5 inci maddesinin Komisyona iade edilerek, affı öngörülen yapı ve tesislerin maddede açıkça sayılması suretiyle yeniden düzenlenmesini arz ederim.

Kamer GENÇ

BAŞKAN — Buyurun Sayın Genç.

KAMER GENÇ — Sayın Başkan, ben biraz önce bunu izah ettim, kısaca tekrar izah edeyim :

Uygulama esaslarını gösteren 5 inci madde, buraya girmeyen konuları saymış. Halbuki, benim kanıma göre, giren konuları saysaydı da, girmeyen konular kapsam dışı kalsaydı. Yani, birtakım noktaları gözden kaçırabiliriz, ileride çok ters sonuçları meydana getirebilecek bir durumla karşılaşabiliriz. Benim önergemdeki amacım şudur : Bu maddeyi Komisyonumuz geri alsın, bu Kanun kapsamına girecek yapıları tek tek saysın, burada sayılmayan bütün yapılar da bu Kanun kapsamına girmemiş olur ve bu Meclisimiz yönünden de, ileride uygulamacılar yönünden de çok büyük bir kolaylık meydana getirebileceği gibi, memleket için çok önemli olan birtakım zararlı sonuçların da ortaya çıkmasına mani oluruz.

Önergem budur, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Genç.

MEHMET AYDAR — Önergenin anlaşılabilmesi bakımından Sayın Genç'e bir soru sormak istiyorum.

BAŞKAN — Üyeden üyeye soru yok. Teşekkür ederim Sayın Aydar.

Buyurun Sayın Seçkin.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ ŞAHİN — Sayın Başkan;

Sayın Genç'in önerisini yanlış anlamadımsa, «Bu Kanunun kapsamına girenleri saysınlar, girmeyenleri saymasınlar» şeklinde bir cümle tespit ettim.

Kanunun 2 nci maddesi zaten kapsamla alakalıdır; girenleri saymaktadır. Kanunun şimdi görüşülmekte olan 5 inci maddesi, sureti katiyede kapsam dışı kalan yapı ve tesisleri bir fıkrasında tadat etmekte, diğer fıkrasında da kapsam dışında olmalarını ilgili Bakanlık ve teşekküllerin verecekleri mütalaalara bağlamaktadır. O sebeple, Kanunun tedvini bakımından bir çelişki olduğu kanaatinde değiliz. Kapsamı gayet açık olarak 2 nci maddede belirtilmiştir; bunlar istisnaî hükümleri ihtiva etmektedir.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Değerli üyeler, Komisyon Sayın Genç'in önergesine katılmıyorlar.

Sayın Genç bu açıklama yeterli ise, önergenizi oylamama gerek görmüyorsanız size önergeyi iade edeyim; oylanmasını istiyorsanız, hemen oylatayım?

KAMER GENÇ — Sayın Başkan, aslında çok geniş olan bir konu; fakat 2 nci madde tabiî müzakere edilirken çok üyemiz yoktu veya bu kadar ge-

niş kapsamlı olduğunun farkında değildi; tekrar 2 nci maddedeki kapsamın şu şekilde formüle edilmesi gerektiği yolunda bir madde getirebiliriz yani.

BAŞKAN — Sayın Genç, önergenizi oylatayım mı efendim?

KAMER GENÇ — Oytalın.

BAŞKAN — Değerli üyeler, Sayın Genç'in...

KAMER GENÇ — Pardon Sayın Başkanım; nitekim Hükümet maddesi de o şekildedir efendim.

BAŞKAN — Değerli üyeler,

Sayın Genç'in önergesini oylarınıza sunuyorum. Bu maddenin Komisyona iadesini istiyorlar. Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli üyeler; önergeleri şu sıraya göre okutacağım. En aykırı önerge bu olduğu için de evvela bu önergeyi okuttum. Yalnız bu arada Sayın Yıldırım' la Sayın Bayer galiba söz istediler önergeleri okutmadan evvel.

Sayın Yıldırım, madde üzerinde söz istediniz; buyurun.

Sayın Yıldırım gelinceye kadar demin ifade etmek istediğim hususu tamamlayayım. Evvela Komisyonun yaptığı değişikliklerle ilgili önergeleri okutacağım. Şu maksatla; diğer önerge sahibi sayın üyeler belki teklif ettikleri konular Komisyon tarafından esasen kabul edilmişse önergelerini belki geri alırlar. Bu düşünceyle evvela Komisyonun değişiklik önergelerini okutacağım.

Buyurun Sayın Yıldırım.

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım;

«Uygulama esasları» başlığını taşıyan 5 inci maddenin (A) ve (G) paragraflarına karşı çıkıyorum. Bu konudaki görüşlerimi Yüce Heyetinize sunacağım.

Eğer yanlış anlamadıysam Komisyon 1605'le değişik 6785 sayılı İmar Kanununun ek 7, 8 inci maddelerine ilişkin bu (G) paragrafını metinden çıkarıyorlar. Eğer çıkacaksa ben bununla ilgili konuşma yapmayayım, zamanınızı almayayayım Sayın Başkanım.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, bu fıkra tamamıyla çıkartılıyor. Bununla ilgili önergemiz var.

BAŞKAN — Tabiî Genel Kurul kabul ederse Sayın Yıldırım. Siz kısaca temas ediniz. Bu, Komisyonun isteğiyle olmuyor, Genel Kurulun kararıyla oluyor.

Buyurun efendim.

ZEKİ YILDIRIM — Peki.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım;

5 inci maddenin (A) başlığını taşıyan;

«Sit bölgeleri ile diğer koruma alanları üzerinde sit kararının ilanından sonra sit kararına aykırı olarak yapılan yapı ve tesisler için Gayri Menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun görüşü alındıktan sonra bu alanlardaki yapıların ruhsata bağlanacağı» hükmü Komisyon metninde getirilmiştir.

Değerli arkadaşlarım;

Bu maddeye, Komisyonun bu düzenleme şekline karşı çıkmamdaki esas amacım biraz sonra açıklayacağım Türkiye genelinde çok geniş alanı kapsayan bu bölgelerdeki yapılarla ilgili Anıtlar Yüksek Kuruluna bu maddeyle verilen görevi, Kurulun bugünkü yapısıyla yerine getiremeyeceği görüşünde olduğum içindir.

Değerli arkadaşlarım;

Anıtlar Yüksek Kurulu, Türkiye genelinde çok geniş bir alanı sit kapsamına almıştır. Anıtlar Yüksek Kurulunca sit kararı alınan il ve ilçeleri izninizle Genel Kurula sunmak istiyorum :

Afyon (Merkez), Afyon Şuhut, Ağrı Doğubayazıt, Amasya (Merkez), Amasya Gümüşhacıköy, Amasya Merzifon, Ankara (Merkez), Ankara Beypazarı, Antalya (Merkez), Antalya Kaş, Antalya Kalkan, Antalya Alanya, Aydın (Merkez), Aydın Kuşadası, Balıkesir (Merkez), Balıkesir Ayvalık, Balıkesir Edremit, Bursa (Merkez), Bursa İznik, Bursa Mudanya, Çanakkale Bozcaada, Çanakkale Ezine, Çanakkale Bayramiç, Çankırı (Merkez), Diyarbakır (Merkez), Edirne (Merkez), Eskişehir (Merkez), Gaziantep (Merkez), Gaziantep Kilis, Giresun (Merkez), Hatay (Merkez), Hatay İskenderun, İçel (Merkez), İçel Tarsus, İçel Erdemli, İçel Silifke, Isparta (Merkez), Kastamonu (Merkez), Kayseri (Merkez), Kayseri Talas, Kocaeli (Merkez), Konya (Merkez), Konya Akşehir, Kütahya (Merkez), Kütahya Tavşanlı, Mardin (Merkez), Mardin Hasankeyf, Manisa Kula, Muğla (Merkez), Muğla Marmaris, Muğla Bodrum, Muğla Fethiye, Nevşehir Ürgüp, Nevşehir Avanos, Nevşehir Mustafapaşa, Nevşehir Ortahisar, Nevşehir Üçhisar, Sinop (Merkez), Sinop Boyabat, Sinop Gerze, Sivas Zara, Tekirdağ (Merkez), Tokat Niksar, Trabzon (Merkez), Zonguldak Safranbolu, Zonguldak Bartın, Zonguldak Amasra.

Sayın Başkanım, değerli üyeler;

Bu saydığım il ve ilçeler Anıtlar Yüksek Kurulunca sit kapsamı içine alınmış yerlerdir. Anıtlar Yük-

sek Kurulu sadece bu iller içerisinde Antalya Kalkan, Antakya, Bursa'nın bir kısmı, Çanakkale Bozcaada, Edirne yapım aşamasındadır, Isparta, İzmir Foça, Muğla, Muğla Marmaris, Tekirdağ, Zonguldak Bartın, Zonguldak Safranbolu'da, 12 ilimizde sadece koruma planı yapmıştır. Diğer illerin tamamı plansız, sadece karar almıştır, ilgili illere göndermiştir. «Sizin illeriniz sit kapsamındadır, benim görüşüm alınmadan veya bu karara aykırı hiçbir şey yapılamayacaktır.» demiştir.

Değerli arkadaşlarım;

Şimdi, bir de Anıtlar Yüksek Kurulunca bu illerde, yapıların durumu tespit edilen illeri, ben yine bütün bu çalışmalarını Anıtlar Yüksek Kurulundan bizzat gidip kendim tespit ettim, aldım. Bunlar da yine uzun, iki liste olarak bulunuyor. Şimdi, Türkiye genelinde çok geniş bir alan Anıtlar Yüksek Kurulunca sit kapsamına alınmıştır şeklinde görüşümü bildirdikten sonra, bu alanlardaki yapı sahibi vatandaşlarımız için, Komisyon metninde getirilen çözüm, aynen; «Sit kararının ilanından sonra sit kararına aykırı olarak yapılan yapı ve tesisler için Gayri Menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu,» yani bütün Türkiye'deki bu illerde yaşayan vatandaşlarımız, senede birkaç ay, belirli günlerde toplanan, belirli günlerde karar üreten bir kurula başvuracak ve bu Kurul, bu vatandaşlarımız hakkında görüş bildirecek, ondan sonra da belediye bu görüşleri aldıktan sonra vatandaşların yapılarına ruhsat verecek. Bu mümkün değildir.

Eski Eserler Kanununda yer alan tarihî ve tabiî sit kavramına göre sit alanlarının nasıl tespit edileceğinin bu vesile ile bir defa daha hatırlanmasında yarar vardır.

Sit alanlarının tespitinde, biraz evvel arz ettiğim gibi, genellikle eski eser niteliğindeki tabiî ve doğal alanlar gerektiğinden çok geniş sahalara inhisar etmekte olup aşağıda açıklayacağım şehirlerin hemen hemen tamamını kapsamaktadır :

Bursa şehirsel kesiminin tamamı, Edirne'nin şehirsel kesiminin tamamı, Konya'nın şehirsel kesiminin tamamı, Tekirdağ'ın şehirsel kesiminin tamamı, Çanakkale'nin şehirsel kesiminin tamamı, Isparta, İzmir, Muğla, Zonguldak şehirsel kesimlerinin tamamı bu kapsam içine alınmış ve diğer illerimizin de yine belirli bölgeleri sit alanına alınmıştır. Bunu da ayrıca Yüce Heyetinize arz etmek isterim. Bu misalleri çoğaltmak mümkündür.

Bu kadar geniş bir alan içinde hiçbir yasal ve ekonomik tedbir getirmeden yapı yasağı getirmenin bu şehirleri koruma yerine eskimeye, çürümeye ve fonksiyonlarını yok etmekten başka bir sonuç getirmeyeceği; bu şehirlerde yaşayan kişiler olarak hepimizin malumlarıdır. O halde yapılacak işlemler ne olmalıdır?..

1. Birinci sınıf eski eserlerin koruma alanındaki tüm yapılar bu Kanun Tasarısı kapsamının dışında kalmalıdır, ki bu hususa Tasarıda yer verilmiştir.

2. Anıtlar Yüksek Kurulunca haklarında daha önce alınmış tescil kararı bulunan ikinci ve üçüncü sınıf eski eser yapılar hakkında Anıtlar Yüksek Kurulunun görüşü alınarak işlem yapılmalıdır.

3. Bütün Türkiye'de sit alanında kalan ve çok geniş bir alanı kapsayan bölgelerde yapılan ve yukarıda açıklanan 1 ve 2 nci madde kapsamı dışında kalan takriben yüz binleri aşan yapıların Anıtlar Yüksek Kuruluna sorulmadan bu Tasarı kapsamına alınmasının gerekli ve faydalı olacağı aşikârdır. Zira, Anıtlar Yüksek Kurulunun bugünkü çalışma sistemi içinde sadece yukarıda belirtilen yapılar hakkında dahi, yani ikinci ve üçüncü sınıf tescilli eski eser yapılar hakkında dahi üç ila beş yıl içinde karar veremeyeceği gerçeği dikkate alındığında yüz binleri aşan ve eski eserle yakın ilişkisi bulunmayan bu yapıları yıllarca çözümsüz bırakmanın ülkeye ve bölgeye ne yararı olacaktır?..

Yukarıda açıklanan 68 şehir, kasaba ve köyü kapsayan yörelerdeki belediyelerin sorunlarını ve vatandaşlarımızın ıstıraplarını dikkate almayan bir kuruluşun varlığından söz etmenin dahi mümkün olamamayacağı aşikârdır. Bu husus da dikkate alınarak takdim edeceğim önerge doğrultusunda oy kullanmanızı takdirlerinize sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkanım bu sit bölgeleriyle ilgili önergem, bir de (G) fıkrasıyla ilgili önergem var, onu da izninizle açıklayayım.

BAŞKAN — Hayhay, buyurun efendim.

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım;

Bu Tasarının (G) başlığı altındaki paragrafında «1605'le değişik 6785 sayılı İmar Kanununun ek 7 ve 8 inci maddelerine ilişkin yönetmeliğin kıyı kenar çizgisinden itibaren 10 metrelik şerite yapılan kısmî tecavüzler ile buralarda özel şahıslarca yapılan toplumun yararlanmasına açık olmayan yapı ve tesisler için İmar ve İskân Bakanlığının görüşü alınır ve ondan sonra bu yerler ruhsata bağlanır» denmektedir.

Esasen Hükümet Tasarısında böyle bir teklif yok idi; Hükümet Tasarısı sadece kıyılarda yapılan yapıların af kapsamı dışında kalmasını esas almış, kıyının dışında yapılanlar için herhangi bir kısıtlama getirmemişti.

Bu maddenin Tasarıdan çıkarılması ve Hükümetin teklif ettiği şekle göre çözüm getirilmesi çok yararlı olur. Esasen sahil kesimindeki şehir, kasaba ve yapıların yerleşme alanlarında kenar çizgisinden on metre çekme mesafesinde çok sayıda ve büyük ölçülerde yapılaşma vardır.

Ayrıca, gerek Anayasa hükmünde ve gerekse Hükümet Tasarısında sadece Devletin hüküm ve tasarrufunda bulunan ve kıyıda yapılan yapıların bu kanun kapsamı dışında bırakılması amaçlanmıştır.

Bunun dışında, kıyıdan sonraki şerit içinde kalan 10 - 30 ve 100 metrelik alanlardan yalnız 10 metrelik şerit içinde kalan yapıların İmar ve İskân Bakanlığının görüşü alındıktan sonra çözümlenmesi pratik bir yarar sağlamayacağı gibi, hangi kriterlere göre de inceleneceği belirsiz olduğundan ve dolayısıyla bu madde kapsamına girecek yapıların eşitlik ve hakkaniyet prensipleri ölçüsünde çözüme kavuşturulacağından, bu maddenin Hükümet metninde olduğu şekliyle kabulünü ve bu maddenin Tasarıdan çıkarılmasını talep ediyorum, bu konuda önerge veriyorum; önergem doğrultusunda oy vermenizi takdirlerinize sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Sayın Bayer, buyurun efendim.

MUHSİN ZEKÂİ BAYER — Sayın Başkan, değerli üyeler;

Maddenin tümü hakkındaki görüşümü arz etmek için söz almış bulunuyorum.

Bildiğiniz üzere, bu Kanun Tasarısı 6785 ve 1605 sayılı Kanunların bir devamı, yani Türkiye'deki imar mevzuatının bir devamı.

Türkiye'deki imar mevzuatı iki ana bölümde toplanır. Birisi kentsel alanlardaki imar mevzuatı, ikincisi ise, kırsal alanlardaki imar mevzuatıdır. Kentsel alanlardaki imar mevzuatı, yine müzakere ettiğimiz kanun Tasarısında da belirtildiği üzere «Nazım plan» veya «Uygulama imar planı» denir. Kırsal alanda ise, «Bölge planı» veya «Çevre düzeni» denir. İşte bu noktada konuşmamı teksif etmek istiyorum.

Şimdi, kırsal alanda bir imar planı yapılırken veyahut kırsal alanda herhangi bir değişiklik yapılırken Anayasa Mahkemesince iptal edilen bir kanun vardı, Toprak ve Tarım Reformu Kanunu vardı; bir de onun vazifesini alan Toprak - Su Genel Müdürlüğü vardı. Hükümet Tasarısında da belirtildiği gibi, birinci, ikinci ve üçüncü derecede tarım toprakları olan yerde yerleşmeye imkân verilmiyordu. İşte bu kanun Tasarısında bu espri yok; yani bugün bir Denizli Ovasında bir Menemen Ovasında bir fabrika yapıldığı zaman, hatta bu fabrikalar bazen DPT'nin teşvik belgesine de haiz oluyor, şu oluyor, bu oluyor... Bir tek noktası kalıyor; TEK'ten elektrik alması için imar izni lazım, o da trafo yerine kendisi jeneratörle elektrik imal ediyor, yine ihracat yapıyor, şu yapıyor...

İşte kanun Tasarısında tarımsal arazilerin bütünlüğü bakımından orada yapılan yapıların bu imar affıyla ilgisi nasıldır, nerededir; bu kanun Tasarısı ile birinci sınıf bir tarım arazisini mahvedecek miyiz?.. Bu belli değil. Birinci konu bu, Hükümetten (Eğer yanlış görmedimse) bu konuda açıklama yapılmasını istiyorum.

İkinci konu ise, dönüyorum kentsel alana. Kentsel alanda ise yine nazım plan ve uygulama planı yapılan bölgelerde imar planı bulunan veya bulunmayan yerler vardır; yani çevre düzeni yerleri vardır, mücavir sahalar vardır. Bu mücavir sahalarda da yine aynı problemler vardır. Şehirlerin bir anastrüktürü, bir merkezi vardır, merkezinin etrafında tarımsal arazilerin bulunması lazımdır. Böyle bir tarımsal arazi meyvacılık olabilir, sebzecilik olabilir, şu olabilir, bu olabilir ve bu şehrin yaşantısının icabıdır. Bütün dünyadaki şehirlerde bu vardır. Maalesef bizim imar planlarımızın uygulamasında imar planı dışında kalan sahalardaki bu en güzel sebze ve meyve yetiştirilen ve şehrin bütün hayatiyatını sağlayan yerler de tahrip edilmiştir. Bunlar imar planında mevcutken, bu sahaları da, şimdi böyle bir yanlış yapılmış yapıları af ederek bozacağız, bunları da mı imarın içine katacağız?..

Bunları öğrenmek için söz almıştım, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Bayer.

Sayın Komisyon, madde üzerinde görüşen sayın üyelere cevap verecek misiniz?..

NECİP BİLGE — Sayın Başkanım, maddenin tümü üzerinde söz rica ediyorum.

BAŞKAN — Madde üzerinde buyurun Sayın Bilge.

NECİP BİLGE — Sayın Başkan, çok değerli arkadaşlarım;

Kanunun diğer maddelerinde olduğu gibi, bu maddede de bazı aksaklıklar ve anlaşılması zor olan kısımlar bulunmaktadır. Bir kere maddenin kenar başlığı maddenin içeriğine uymamaktadır. Kenar başlık, «Uygulanacak olan esaslar» ifadesini taşımaktadır. Halbuki maddenin içinde kapsam dışı olanlar ile muhafaza ve ıslahına karar verilecek olanlar ayrı ayrı hükme bağlanmış bulunmaktadır. Bu itibarla maddenin kenar başlığının daha uygun bir hale getirilmesi doğru olur zannederim.

Diğer taraftan kanunun muhtelif bentlerinde a, b, c, d, vesaire gibi, muhtelif bentlerinde sayılan kanunların sadece sayıları belirlenmiş, tarihleri belirlenmemiştir, belirtilmemiştir. Bu da bazı karışıklıklara sebep olabilir. Nitekim, maddenin içerisinde 1593 sayılı Kanun vardır ki, bu 1593 sayılı Kanun iki ayrı konuya temas etmektedir. Gerçi Kanunun adı yazıldığı için belki işin içinden çıkılabilir; ama herhangi bir karışıklığa meydan vermemek ve zorluğa sebep olmamak için Kanunun tarihinin de yazılmasının uygun olacağı kanısındayım. Bildiğiniz üzere, memleketimizde Cumhuriyet döneminde ve daha eski dönemlerde çıkmış olan kanunlar ve ondan sonra 1960' dan sonra çıkmış olan kanunlar vardır ki, bunların sayıları bazen birbirine aynileşmektedir. Mesela dediğim gibi, 1593 sayılı Kanun, ta Cumhuriyetin ilk dönemlerinde çıkmış olan hıfzıssıhha ile ilgili, bir de sonradan Karayolları ile ilgili çıkmış olan bir Kanun vardır, bunların tarihlerinin ayrıca belirtilmesinde yarar olduğu kanısındayım.

Diğer taraftan madde metni çok uzun, yani birçok fıkraları ihtiva etmektedir ve metinde de ifade zaafları bulunmaktadır. Bu itibarla maddenin anlaşılması da kolay olmamaktadır. Biz burada maddeleri anlamakta zorluk çekecek olursak, yarın tatbikatta neler olur siz düşünün.

Şimdi maddenin içeriğine gelince. Dikkat ettiğimizde görüyoruz ki, madde iki kısımı ihtiva etmektedir, iki kısmı içermektedir. Birisi, kapsam dışı olanlar; Romen rakamı ile (I) diye başlayan kısım ki, bu kapsam dışı olan istisnaları göstermektedir ve (II) ile başlayan, «Değerlendirmeler neticesinde muhafaza ve ıslahına karar verilecek olanları» ifade etmektedir. Şimdi kapsam dışı olanlar arasında, yani Romen rakamı ile (I) inci bent veya fıkra ne dersek diyelim, (I) ile işaret edilmiş olan kısım içerisinde (d) bendinde «Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde inşa edilenler» tabiri bulunmaktadır. Demek ki, bunlar kapsam dışıdır, yani bunlar hakkında görüşmekte olduğumuz Kanun hükümleri uygulanmayacak demektir. Ancak bu 5 inci maddenin (I) inci bendinin (d) fıkrasında veya bendinde belirtilmiş olan bu «Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunduğu belirtilen inşaat» ile ilgili bu hüküm 6 ncı maddenin (I) (B) bendi, (c) alt bendinin bir numaralı kısmı ile (ki, o kısımda 22 nci safyanın baş taraflarındadır,) o (c) alt bendinin bir numaralı kısmıyla çelişki halinde bulunmaktadır kanımca. Çünkü bu 6 ncı maddenin (c) alt bendinin bir numaralı kısmında yeni bir düzenleme yapılacağı, yani devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan arazilerde inşaatlarla ilgili olmak üzere yeni bir düzenleme yapılacağı ve bu yapılıncaya kadar buralardaki yapıların muhafazalarına karar verileceği hükme bağlanmaktadır.

Şimdi 5 inci maddede «Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılan yapıların ve tesislerin» kapsam dışı olduğu ifade edildiği halde, 6 ncı maddenin (c) alt bendinin bir numaralı kısmında, 22 nci sayfada, bunlar hakkında yeni bir düzenleme getirilecek ve bu yeni düzenleme yapılıncaya kadar da bunların muhafazalarına karar verilecek. Yani 5 inci maddenin iki numaralı bendindeki, (II) numaralı bendindeki hüküm tatbik edilecek; bu bir çelişkidir, bir tarafta kapsam dışı diyor, diğer tarafta da bunların muhafazalarına karar verileceği vesaireden söz etmektedir. Demek ki, dolaylı yoldan bu gibi yapılar, yani Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan arsa ve araziye inşa edilmiş olan yapılar ve tesisler kapsamın içine alınmaktadır dolaylı yoldan. Bu bir çelişkidir, bu çelişkiyi ne şekilde izah edebiliyorlar, onu öğrenmek isterim.

Nihayet bir nokta da şudur :

Bu maddede, yani 5 inci maddenin kapsam dışı olanlar bendinde belirtilenler içinde kesin hükme bağlanmış olanlar yoktur, yani ilgili idarî mercice yıktırılmasına karar verilmiştir şu veya bu sebebe aykırı olduğu için, itiraz üzerine ilgili mercilere gitmiştir, sonra Danıştaya gitmiştir ve orada karar verilmiştir, idarenin yaptığı işin, muamelenin yani hüküm kararının yerinde olduğu oraca onaylanmıştır. Onaylanmış olduğu halde şu veya bu sebeple icra edilmemişse, bunlar da adeta diğer haklarında bu şekilde kesin hüküm bulunmayanların zümresine alınmış bulunmaktadır; 13 üncü maddenin ikinci fıkrasında buna dair hüküm vardır, «onlarda yıktırılmaz» diyor. Bu kesin hükme aykırıdır. Bir taraftan kanunların makabline şamil olmayacağı ilkesine aykırıdır, geçmişe dokunmayacağı ilkesine prensip itibariyle aykırıdır; diğer taraftan da, kesin hüküm ilkesine aykırı-

dır. Kesin hüküm ilkesine aykırı olan bu gibi durumu kabul edecek olursak, kesin hükmü zedelemiş oluruz, yani ona bağlanan inancı zedelemiş oluruz.

Bu itibarla bendeniz, kesin hükme bağlanmış olan, kesin yargı kararına bağlanmış olanların dahi istisnalar arasında zikredilmesinin uygun olacağı düşüncesindeyim. Acaba bu hususu ne şekilde izah ederler, ne şekilde karşılarlar?.. Onu da öğrenmek istiyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Bilge.

AYHAN FIRAT — Müsaade ederseniz ben de söz istiyorum madde üzerinde Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Hay hay buyurun.

AYHAN FIRAT — Sayın Başkan, Yüce Meclisin sayın üyeleri;

Benim söylemek istediğim üç konu var. Bunlardan bir tanesi sit bölgeleri ile diğer koruma alanları üzerinde sit kararının ilanından sonra sit kararına aykırı olarak yapılan yapı ve tesisler için, gayri menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunun müsaadesinin alınması gerekiyor.

Biraz önce Sayın Yıldırım da değinmişlerdi, bu müsaade alınamadığı takdirde yapılan tesis onarım için bile olsa, yıkılması gerekiyor. Ancak, bunlar eski eser vasfını haiz oldukları için bu tamirat, tadilat yapılmadığı takdirde, bunların ayakta kalmalarına zaten imkân yoktur bazılarının, yani bir onarım, bakım yapılması gerekiyor. Bu onarım, bakımı Anıtlar Yüksek Kurulu yaptırmazsa, içinde oturanın hayatî tehlike dolayısıyla kendisinin yaptırması gerekir. Nitekim, geçenlerde Zonguldak'ın bir kazasında böyle bir yıkılma oldu ve bir arabanın üstüne yıkıldı tesadüfen; çünkü yaptırılmayan bakım, onarım bir eski eser niteliği kazanmış yapının yıkılmasına neden olur. Dolayısıyla burada da Anıtlar Yüksek Kurulunun bu tip durumlarda fazla sıkı davranmaması ve tamirat için, ayakta durabilmesi için gerekli müsaadeleri vermesi bence normaldir ve bu iş için yapılmış tadilatların da, onarımların da eski eserlerin yıkılmaması, eski haline dönüştürülmemesi elzemdir kanaatindeyim.

İkinci konu; Sayın Komisyon (g) fıkrasının geri alınacağını belirttiler. Sayın Yıldırım da aynı fikri benimsedi, ancak bir şart getirdi: «Bunun yerine Hükümet önerisi getirildiği takdirde..» dediler. Ben şimdi öğrenmek istiyorum: Sayın Komisyon acaba (g) fıkrasını tümü ile geri alıp yerine hiçbir şey yazetmeyecek midir? Yani kıyılarda şimdiye kadar yapılmış olan ve imara aykırı yapılaşmalar kalacak mıdır ve hatta hatta devam edecek midir? Yoksa Sayın Komisyon zannediyorum ki, bu maddeyi bir başka yere monte etmek düşüncesindedir. Bunun açıklıkla belirtilmesinde yarar görüyorum.

Efendim, üçüncü bir husus da biraz önce Sayın Bayer'in değindikleri tarım arazileri üzerinde yapılmış olan tahribatı önlemeyle ilgilidir.

Eğer üzerine yapılmış olan yapının değeri, bu tarım arazisinin kullanılabildiği sürece ekonomiye verdiği değerden daha büyük bir değerde ise, buna müsaade edilebilir; ama yapılan yapı, katlettiği tarım arazisinin bir senelik gelirini bile karşılamıyorsa, buna müsaade edilmemelidir. Dolayısıyla buraya bir fıkra eklenip bu tarım arazilerindeki imara aykırı yapılaşma için de İmar ve İskân Bakanlığının veya Tarım Bakanlığının müsaadesinin alınmasında yarar vardır zannediyorum.

Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Fırat.

Sayın Seçkin, bu hususta yine bir teklifim olacak:

Şimdi, değerli üyelerin bu açıklamaları, madde üzerindeki konuşmaları tamamen verilen önergelerin içinde var. Binaenaleyh, bu önergeleri tek tek okutup işleme koyarken, şu sırada vermeyi arzu ettiğiniz açıklamayı önergeler işleme konurken yaparsanız zannederim iki defa tekrar olmamış olur.

Şimdi evvela sayın üyelerin bu görüşmelerine bir cevap olmak üzere sizin önergelerinizi okutacağım; ondan bilgi sahibi olacaklar, ondan sonra bu maddelerin fıkralarındaki sıraya göre önergeleri dizmiş bulunuyoruz. Tek tek önergeleri işleme koyacağım, o zaman açıklamaları yaparsanız daha faydalı olur.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Seçkin.

Değerli üyeler, evvela Sayın Komisyonun verdiği değişiklik önergelerini, hem önerge sahiplerinin, hem önerge vermeyen sayın üyelerin bilgilerine sunmak üzere okutuyorum:

Danışma Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 167 S. Sayılı İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak İşlemler Hakkında Kanun Tasarısının «Uygulama Esasları» başlıklı 5 inci

maddesi (1-G) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Turizm ve Tanıtma Komisyonu

G) 1593 sayılı Erişme Kontrolü Karayolları Kanunu ile 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununun kesin olarak yapı yasağı koyduğu hükümlere aykırı olanlarla, karayolları istimlâk sınırına ve 5 metrelik yaklaşma sınırına tecavüz eden yapı ve tesislerin tecavüz eden kısımları.

Danışma Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 167 S. Sayılı İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak İşlemler Hakkında Kanun Tasarısının «Uygulama Esasları» başlıklı 5 inci maddesi (1-H) fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Turizm ve Tanıtma Komisyonu

H) 6785 sayılı İmar Kanununun ek 7 nci ve 8 inci maddelerine ilişkin yönetmeliğin 1.06 maddesine göre tanımı yapılan kıyılarda toplu kullanıma açık olmayan özel yapı ve tesisler ile aynı yönetmeliğin 1.08 maddesine göre kıyı kenar çizgisinden itibaren 10 metrelik şeride yapılan tecavüzler.

Danışma Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 167 S. Sayılı İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak İşlemler Hakkında Kanun Tasarısının «Uygulama Esasları» başlıklı 5 inci maddesi ikinci fıkrası sonuna «İlgili kuruluşlar görüşlerini en geç üç ay içinde bildirmek zorundadırlar» ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Turizm ve Tanıtma Komisyonu

Danışma Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 167 S. Sayılı İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak İşlemler Hakkında Kanun Tasarısının «Uygulama Esasları» başlıklı 5 inci maddesi (2-F) ve (2-G) fıkralarının tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Turizm ve Tanıtma Komisyonu

BAŞKAN — Değerli üyeler, Sayın Genç'in önergesiyle müzakereye başlıyoruz, önergeyi okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan İmar Affı Tasarısının 5 inci maddesinin 1 numaralı bendine aşağıdaki alt bendin eklenmesini arz ederim.

Kamer GENÇ

Tarım arazileri üzerine kurulan yapı ve tesisler.

BAŞKAN — Evet, buyurunuz Sayın Genç.

KAMER GENÇ — Sayın Başkanım, biraz önce de bu konuya değindim. Memleketimizde tarım arazileri geniş suretle israf edilmektedir. Bunların üzerine yapılan yapıların af kapsamı dışında tutulmasını amaçlıyoruz; zaten öteden beri büyük bir problemimizdir. Mersin, Adana ovaları gibi, pek çok ovalar buna misaldir, hiç olmazsa buralara yapılan küçük yapıları kaldırırsak tarım arazilerini korumuş oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Genç.

Hükümetten bu önergeye cevap rica ediyorum.

İMAR VE İSKÂN BAKANI AHMET SAMSUNLU — Sayın Başkan, değerli üyeler;

Bu madde ile ilgili Hükümet teklifindeki kısım şu şekildedir:

1, 2 ve 3 üncü sınıf kıymetli tarım alanları için, bunun dışında tutulması esası getirilmiştir.

4, 5, 6 ve 7 nci derece tarım arazileri üzerinde yapılmış olanların, bu Kanun kapsamına alınması Hükümet teklifiyle uygun görülmüş; tarım sektöründen gelen arkadaşların daha kesin olarak niteliklerini bildikleri 1, 2, ve 3 üncü sınıf tarım arazisinde yapılanların, bu Kanunun kapsamına alınmaması Hükümet teklifinde getirilmiştir.

Benim bu konuda vereceğim bilgi bu kadar.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

KAMER GENÇ — Sayın Başkanım, o şekilde katılabilirim, 1, 2 ve 3 üncü sınıf diye tashih edilebilir.

BAŞKAN — Evet.

Bu konuda Komisyonun da görüşünü alayım.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Biz de Hükümetin teklifi şeklindeki bir sınıflandırmaya katılırız efendim.

BAŞKAN — Sayın Genç'de 1, 2, 3 üncü sınıf araziler için önergesinde böyle bir değişiklik yapmak suretiyle...

KAMER GENÇ — Bu şekilde katılabilirim; 1, 2, 3 üncü sınıf olarak tashih edebilirim.

HALİL EVLİYA — Sayın Başkan konuşabilir miyim?

BAŞKAN — Buyurun Sayın Evliya.

HALİL EVLİYA — Ama ben Komisyon üyesiyim?

BAŞKAN — Komisyon üyesi olun, netice itibariyle Danışma Meclisinin bir üyesisiniz. Buyurun.

HALİL EVLİYA — Sayın Başkan, değerli üyeler;

Komisyon bu Tasarıdaki metni hazırlarken Hükümet metninden ayrılmasının nedeni şuydu, size sadece tipik bir misal vereceğim :

Adana ile Mersin arasını düşününüz, buradan bir karayolu geçer; E - 5 karayolu. Bu karayolunun istimlak sınırları dışarısında büyük büyük fabrikalar yapılmıştır ve bunlar tarım arazisidir ve Adana Ovası 1 inci ve 2 nci sınıf tarım arazisidir. 60 rakımlı tesviye münhanisinin altında kalan arazi budur; ta ki 2,5 kotuna kadar. Şimdi burada yapılmış milyarlık fabrikalar var ve bunlar da ruhsatla yapılmamış. Bunu yıkabilecek misiniz? Bir.

İkincisi, bu kadar beton yığını ile doldurulmuş olan bu kesimi yıktığınız zaman bu araziyi tekrar tarım arazisi olarak kazanabilecek misiniz? Bu mümkün değil. Çimento ile şerbetlenmiş bir zemini artık sizin tarım arazisi olarak kullanmanız mümkün değil; çünkü çimento mevadı inbatiyeyi yakmıştır, öldürmüştür. Bunu zamanında yaptırmamak lazımdı; ama şu anda LASSA, BOSSA vesaire aklınıza ne geliyorsa o kadar çok fabrika var ki... Ben İstanbul, İzmit arasındaki arazinin klasifikasyonunu şu anda bilmiyorum; 1 inci sınıfta olabilir, 4 üncü sınıfta olabilir, onu bilmiyorum. O civarda yapılmış olanlar eğer ruhsatsızsa bunları yıkabilecek ve bu arazileri tarıma kazandırabilecek misiniz?

Benim söyleyeçeğim bu kadar, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Bayer buyurun.

MUHSİN ZEKÂİ BAYER — Sayın Başkan, değerli üyeler;

Sayın arkadaşımın belirttiği doğrudur. Türkiye' de tarım arazileri bir yağmaya uğramıştır. Bugün bir Bursa Ovası, bir Çukurova ve Marmara sahil şeridi bu durumdadır.

Ben çok dikkat ederek o misalleri vermedim. Şimdi aynı konu Denizli Ovasında vardır, Menemen'in tam ortasında vardır. Söke Ovasının tam ortasında fabrika kurulmuştur; bunları söyledim ben. Yoksa tabiî olarak E - 5 karayolunun etrafında kurulan ve bugün Türkiye ekonomisine büyük katkısı bulunan, eski tarım, narenciye bahçelerinin, pamuk tarlalarının bulunduğu yerlerden bahsetmedim ben. Ben bugün halen İmar ve İskân Bakanlığının uyguladığı metottan bahsettim. Şimdi meşhur Asil Çelik konusunu ben size söyleyeyim : Asil Çelik Türkiye'nin en mümbit bir yerine kuruluyordu. İmar ve İskân Bakanlığı «hayır» dedi, sonuna kadar dayandı, Hükümet ağırlığını koydu ve o en güzel tarım arazileri bugün bir sanayi arazisi haline geldi. İşte benim söylemek istediğim bugün artık elden çıkmış, sayın Kardeşimin belirttiği ve ana arterler üzerindeki, yol üzerindeki yerler değil, bugün elden çıkma ihtimali olan; hepiniz Muğla'ya giderken tam Söke Ovasının ortasında fabrika kurulduğunu görürsünüz. Denizli'nin en güzel pamuk tarlalarının üzerinde fabrika var, bunlar başlıyor şimdi.

Benim maksadım İmar ve İskân Bakanlığının mevzuatına uygun olarak, ki, Anayasa Mahkemesince iptal edilen Toprak ve Tarım Reformu Kanunun o maddesine göre Toprak - Su Genel Müdürlüğü 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf tarım arazilerinde her türlü sanayileşmeyi ve her türlü konut imkânını yasak ediyor ve İmar İskân Bakanlığı bugün bunu uyguluyor. İşte bu uygulamaya ait Hükümet teklifinde olan bir fıkranın buraya konması lazımdır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Fırat, buyurun.

AYHAN FIRAT — Sayın Başkan, saygıdeğer arkadaşlarım;

Biraz önce değindiğim konunun bir tanesi huzurlarınıza gelmiş bulunuyor. 5 inci maddede iki kısım vardır, birisi Kanunun kapsamı dışında kalan kısımdır. İkincisi, müsaadeye tabi olan, yani görüş istenen kısımdır.

Hükümetin teklifinde 1 inci, 2 nci, 3üncü sınıf tarım arazilerinde yapılmış olan yapıların affı mevzu bahis değildir; birinci kısma alınmıştır. Ben biraz önceki konuşmamda şunu arz etmiştim; burada yapılmış olan sınai değerlerin ülke ekonomisine getirdiği katkı toprağın getireceğinden fazla ise, bunlar yıkılmaz. Sayın Evliya'nın dediği doğrudur. Bazı yerlerde beton fabrikalar yapılmıştır, bunlar yıkıldığı takdirde ülke ekonomisinin kaybı toprağın vereceğinden daha fazladır; o toprağı tarım toprağı haline getirebilmek için.

Arzım şudur : Bu Hükümetin teklifini ikinci kısma koymalıyız ve orada hangileri girer; zaruret halinde tabiî ki tarım arazileri de kullanılır, zaruret varsa. Buralarda mevcut bazı yapılar vardır, 20 dönüm yeri bir duvarla çevirmiş, 5 metrekare kaçak bir ofis yapmıştır, içine girmiştir burayı depo gibi kullanır. Bunlar derhal tarıma kazandırılır; ama yapılmış olan bir fabrikanın değeri, kullandığı tarım arazisinin değerinden ve bugün için ülke ekonomisine katkısı çok fazladır. Bunları yıkmak gibi bir şey mevzu bahis olmaması gerekir; ama bundan sonra müsaade etmemek gerekir.

Dolayısıyla benim arzım, bunun, Hükümet teklifinin ikinci, yani Romen rakamı ile II nci kısmın sonuna eklenmesi şeklindedir.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Fırat.

Sayın İnal; tarımcı olarak sizi de dinleyelim, buyurun.

SALİH İNAL — Sayın Başkan, değerli arkadaşlar;

Çok uzun yıllardan beri Türkiye'de tarım alanlarına endüstriyel yapım yönünden büyük girişimler olduğunu ve tarım alanlarının elden çıkmakta olduğunu yıllar boyu vurguladılar ve onun edebiyatı hâlâ da yapıla geliyor.

Bir an için düşünelim; biz bu tarımsal çalışmalarımızı hakikaten 1 inci, 2 nci, 3 üncü sınıf hatta 5 inci, 6 ncı sınıfa kadar uzanan tarım alanlarında yapageliyoruz; ama bunun yanında tarımın gelişmesiyle birlikte tarım endüstrisinin de gelişmesini istiyoruz. Örnekleri hemen vereceğim; bir şeker endüstrisi için onun hammaddesi olan pancar üretimi meselesi. Pancarlarımızı üretiyoruz, onların şekere dönüştürülmesi için bir şeker fabrikası lazım. Şeker fabrikasını dağın başında 4 üncü, 5 inci, 6 ncı derecede bir tarım arazisi üzerinde mi yapalım?

Bir yağ fabrikası meselesi; ayçiçeği üretimi Trakya'da, birçok arkadaşlarım görmüşlerdir, arz-ullâhi vâsia, geniş bir alan, çoğu yerler 1 inci, 2 nci sınıftır, bazı yerler 3 üncü sınıf arazidir, pek istisnaî olarak dik yerlerde zayıf topraklara rastlamaktayız. Sorarım şimdi, arkadaşlarımın düşünce ve görüşlerini benimseyecek olursak; yağ endüstrisi için lüzumlu olan yağ fabrikalarını yine 4 üncü, 5 inci, 6 ncı derecede olan dağ başına mı çıkaralım?

İşte arkadaşlar; bu düşünce ve görüşleri serdederken çok insaflı olmaya sizleri davet ediyorum. Hakikaten bazı anormal yapılar oluşturulmuştur, o düşünce ve görüşler itibariyle arkadaşlarımın düşüncelerine oldukça katılıyorum; ama getirilmiş olan son şekil, düşünce ve görüşlerimizi en iyi şekilde oluşturacak niteliktedir; tarımsal arazileri zedelemeyecek, arzulanan şekilde değerlendirilmesine imkân sağlayacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın İnal.

Sayın Aydar buyurun.

MEHMET AYDAR — Sayın Başkan, Danışma Meclisinin değerli üyeleri;

Türkiye'de 7 Kasım sonrası geliştirilecek olan huzur ortamında, insanlarımızı huzursuz edebilecek birtakım girişimlerde bulunmanın mümkün olamayacağını ifade ile sözlerime başlamak istiyorum.

Türkiye'nin çarpık kentleşmesi yanında, çarpık sanayileşmesinin temelinde yer seçimlerinin fevkalâde isabetsiz olduğu meselesi yatar. Demin sayın arkadaşımın ifade ettiği gibi, tarımsal endüstri ile ağır sanayiye yönelik birtakım endüstri kuruluşlarının yer seçimleri değişik şekilde yapılabilir. Türkiye'de umumiyetle sanayi kuruluşlarının yer seçimleri, ulaştırma sektörü ile entegre bir anlayış içerisinde çözümlenmek istenmiştir ve bu itibarla toprakların tarım içerisindeki etkinliği, sınıfları hiç dikkate alınmadan bu yerler seçilmiştir. Bu yapılırken, gelmiş geçmiş bütün hükümetler bu olaya seyirci kalmışlardır. Olay budur ve elde mevcut bu durumları, bu konumları ortadan kaldırabilecek ve kesinlikle önleyebilecek mevzuat olduğu halde seyirci kalınmıştır.

Şimdi düşününüz; çalışan fabrikaları sadece birer beton yığını olarak kesinlikle mütalaa etmeyiniz; üretim, içinde insan faktörü, çalışan işçiler ve Türk ekonomisine gün gün büyük katkılar... Bugün, o birinci sınıf tarım arazisi üzerinde dahi kurulmuş fabrikaları; «Birinci, ikinci sınıf arazi üzerinde kurulmuştur» diye bu Kanunun kapsamına sokup, yıkarsanız, en büyük faciayı en büyük huzursuzluğu beraberinde getirmiş olursunuz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Aydar.

Sayın Yıldırım buyurun.

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım;

Hükümet Tasarısı, esas Komisyona geldiğinde bu Tasarı üzerinde yaptığımız çalışmalarda gördük ki, birinci, ikinci ve üçüncü sınıf tarım alanlarında yapılmış olan sanayi tesisleri bu Tasarı kapsamı dışında tutulmuştur. Bu durum bizi, Komisyon üyeleri olarak son derece telaşlandırdı; nasıl olur diye.

Bugün Türkiye genelinde sanayi tesislerimizin % 90 ının ruhsatsız olduğunu, bu Tasarının tümü hakkındaki konuşmalarımda arz etmiştim. Şimdi, % 90'ı ruhsatsız sanayi tesislerinin % 70 inden fazlası da, açıkca söyleyeyim, Türkiye genelinde gezdim ve gördüm, birinci ve ikinci sınıf tarım alanında (Bursa Ovası, Dil İskelesi, Adana Ovası, Urfa Ovası, Adapazarı; bu misalleri çoğaltabiliriz) yapılmıştır ve bunların çoğunluğu, hatta % 80'i de Devlet Planlama Teşkilatından teşvik almış, o suretle yapılmış.

Şimdi, bu boyutlara ulaşmış bir konuya Komisyonda gayet ciddi olarak eğildik. Ne yapabilirdik, çözüm ne olabilirdi? Her konudaki çalışmalarımızda yaptığımız gibi, bu konuda da Tarım ve Toprak Reformu Müsteşarlığından uzmanlar çağırdık ve dedik ki; durum böyledir. İki tane uzman katıldı; «İşte durum ortada. Sanayi tesislerinin % 90'ı ruhsatsız ve bunların çoğunluğu da birinci ve ikinci sınıf tarım alanında. Siz Tarım ve Toprak Müsteşarlığı olarak ne görüş bildireceksiniz Komisyonumuza, biz nasıl bir çözüm getireceğiz?» dedik.

Değerli arkadaşlarım;

Komisyon üyelerimiz, Komisyonun Sayın Başkanı, Sayın Sözcüsü de o toplantıda bulundular. Biz kendimizden bu meseleyi çözmedik. Uzmanlar; «Bırakınız bir sanayi tesisini, bir fabrikayı, birinci ve ikinci sınıf tarım alanında tek katlı bir yapı dahi yapılmışsa, bu yapıyı kaldırıp, bu sahayı tarım alanına kazandırmak mümkün değildir. Bir defa birinci, ikinci ve üçüncü sınıf tarım alanlarında sanayi tesisi yapılmışsa, tek katlı yapı yapılmışsa, artık orası bizim için elden çıkmış bir sahadır, tekrar tarım alanına dönüştürülmesi mümkün değildir.» dediler. Bunu söyleyen, bu Müsteşarlıktan çağırdığımız iki uzman.

Biz bunların sözüne itibar ettik, herhalde uzmandır doğrusunu söylüyor bize, dedik. Ki, bizde gerçekten çözüm arıyorduk, % 90 ı ruhsatsız...

Kaldı ki, değerli arkadaşlarım; 12 Eylül öncesi dönemde bu ruhsatsız fabrikaların hepsine İmar ve İskân Bakanlığı, o dönemdeki yasalara aykırı bir şekilde çıkarttığı 110 sayılı Genelge ile elektrik de bağladı, «Buraları planlayacağım» dedi, süre tanıdı; ama ne planlayabildi, ne de elektriğini kesebildi. Şimdi elektrik var, fabrikalar çalışıyor, fabrikaların çoğu teşvik de almış ve bu fabrikaların yeri de artık tarım alanı olarak kazandırılamıyor.

Yani, doğru şekilde düzenlediğimiz bu maddeyi niye bozuyoruz? Sayın Komisyon, böylesi bir ilmî araştırma sonucu ortaya koyduğumuz bu maddeye niçin bağlı kalmıyor?.. Bunu anlayamadım. Kesinlikle bu maddenin Komisyonumuzda düzenlendiği şekilde çıkması gerekir. Bu sanayi tesislerimiz memleketimizin yararınadır. Başkaca hiçbir çözüm düşünemiyorum; bu şekli ile muhafazasında büyük yarar görüyorum.

Saygılar sunarım, teşekkür ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Sayın Seçkin, Komisyonun görüşünü rica ediyorum.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, sayın üyeler;

Bu uygulama esaslarına taalluk eden 5 inci maddemizle ilgili olarak sayın arkadaşlarımın yapmış olduğu eleştirilere başından itibaren cevap vermeden önce, ağırlık merkezini teşkil eden ve kullanıldığı ifadeler itibariyle de samimiyetle çok muhterem olan tarım alanları konusundaki taze tartışmaya rahat cevap vermeyi tercih edeceğim, izninizle.

Hükümetin teklifinde, birinci, ikinci, üçüncü derecedeki tarım alanlarının af kapsamı dışında bırakılması, Tasarıda getirilmiş olmasına rağmen, muhterem arkadaşım Sayın Yıldırım'ın söyledikleri gibi, konu Komisyonumuzda değişik yönlerden tartışmaya vesile olmuş ve bunun özel olarak tamamıyla af kapsamı dışında bırakılması şeklindeki bir anlayışa itibar gösterilememiştir. Ancak, Sayın Başkanlığa vermiş bulunduğumuz bir önergeyle bunu uygulama esaslarını belirten 5 inci maddenin (II) Romen rakamlı kısmına (f) fıkrasıyla «Tarım Bakanlığının müsaadesi alınmak kaydıyla» diyerek, müsaadelerinin alınmalarına vabeste kıldığımız fıkralar arasına almak şeklinde bir önergemiz bulunmaktadır. Bu hususta karar Yüce Kurulundur pek tabiî.

Ancak, tarım alanlarındaki yapıların ve tesislerin muhafazasıyla alakalı olarak taassubane konuşan arkadaşlarıma da hak vermek durumunda olduğumuzu belirtmek mecburiyetindeyim; ama maddemizin okunması halinde ve Komisyonumuzun raporunun bir defa daha atfınazar edildiği zaman görüleceği üzere; «Ancak adı geçen kuruluşların bu kanunun genel amacı doğrultusunda geliştirecekleri olumlu görüşleri alındıktan sonra yapılır» şeklindeki fıkra bu kanunun amacının, «yıkılmalarının, ülkemizin bugünkü ekonomik şartları karşısında konut ve istihdam sorunlarına önemli ölçüde olumsuz etkisi bulunacağı gerçeğini de dikkate alarak mümkün

mertebe muhafazalarında daha büyük yararlar olacağı sonucuna varan Komisyonumuz, Tasarının kapsamının genişletilmesi yoluna gitmiştir.» demektedir ve altında; ayrıca bu kanunun hâkim niteliğinin uzun yıllar içinde oluşmuş İmar Mevzuatına aykırı yapılanmaya çözüm getirmek olduğu gözönüne alınarak, uygulamada kolaylık ve sürat sağlamak üzere düşünülen değişiklikleri, Hükümet Tasarısındaki basit düzenlemelerin dışında daha teferruatlı olarak ele aldığından, bahsetmektedir.

Bu sebepte, tarım alanları üzerindeki yapılan yapı ve tesislerin bir anda, hemencecik tarım alanlarını tarumar ettiğini veya tarım alanları üzerinde yapılmış olan yapı ve tesislerin bir anda istihdama engel olabilecek, üretime engel olabilecek geniş kapsamlı bir yıkımı getirdiği şeklinde anlaşılmaması ricasında bulunacağım.

Maddenin diğer fıkralarıyla alakalı olarak veya tümüyle ilgili olarak arkadaşlarımın dokunmuş oldukları hususlara çok kısa olarak vereceğim cevaplar şunlar olacaktır:

Sayın Yıldırım'ın, maddemizin (II/G) fıkrasının tasarıdan çıkarılıp çıkarılamaması mevzuunu izninizle yerimizden müdahale ederek, çıkardığımızı söylediğime göre, cevaplanacak bir tarafı kalmadı.

Eski eserlerle alakalı (I/E) bölümüne ve bunun (II/A) kısmına taalluk eden mütalaaları için fıkramız gayet sarih olarak, «Gayri Menkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulunca kararlarının alınmasından sonra birinci sınıf eski eserlerin, koruma alanı içinde yapılmış olanlar», sureti katiyede af kapsamı dışında bırakılmıştır. Başka türlü bir mütalaayı Komisyonumuz kabul edememiştir. İlgili olan kurulun ilgilileriyle de yaptığımız iki, üç günlük görüşmelerde bu hususta varılabilmiş olan mutabakat bu olmuştur; ama (II/A) da, sit bölgeleriyle diğer koruma alanları üzerinde sit kararının ilanından sonra sit kararına aykırı olarak yapılan yapı ve tesisler için bu kurulun olumlu görüşünün alınmasına yarayacak bir müracaatı pek tabiî olarak belirtmek zaruretinde kaldık; diğer teşekkül ve bakanlıklar için belirlediğimiz ölçüler gibi.

«Üç, beş yıl içinde karar verilemeyeceği» şeklindeki bir endişenin muhterem arkadaşımda olmamasını rica edeceğim. Çünkü önergelerimizin içinde bu kabil teşekküllerin ve idarelerin mutlak surette görüşlerini üç ay içinde bildirmeleri zorunluluğunu da getiren bir önergemiz bulunmaktadır.

Sayın Bilge üstadımızın, «Kanun maddelerinde tarihlerin yazılmamış olduğu» şeklindeki tenevvürlerine teşekkürle katılıyoruz. Bir redaksiyon diye mütalaa ediyor ve bunu ikmal etmeye çalışacağımızı belirtmek isterim.

«Metnin anlaşılmadığı» şeklindeki husus; izin verirlerse gelmiş olan tasarının çok dar kapsamlı ve Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Turizm ve Tanıtma Komisyonumuzdaki ilgili arkadaşlarımızın Bakanlığın teknik elemanlarıyla yapmış bulundukları temaslarda muğlak kalmaması şeklindeki bir düşünceden hareket etmek sebebiyle metinler âdeta, mazur görsünler, yönetmelik gibi uzatılmak suretiyle karışıklığa meydan verilmeyecek tarzda; ancak uygulayıcıların mutlaka anlayacakları bir ifadeyle kaleme alınmasına bilhassa dikkat edilmiştir. O sebeple belki bazı tabirler tabiî alışık olmayan, meslekleri itibariyle yatkın olmayan arkadaşlar tarafından yadırganabilir; fakat endişe buyurmasınlar, ilgili Bakanlık ve teknisyen seviyesindeki arkadaşlarla Komisyonumuzun yetkili arkadaşları mutabık kalarak, karışıklıklara sebebiyet vermeyecek olan bir metin çıkardığımız kanaatindeyim.

«Bir fıkramızın diğer fıkramızla çelişdiği» şeklindeki işaretlerine tam olarak katılamamaktayız. Çünkü o (I/D) fıkrasının yukarısını teşkil eden «Kıyı olmayan yerlerdeki hususata taalluk ettiğini ve onun da medlulünün gecekonduyla alakalı bir istisna hükmü olduğunu belirtmekte fayda mütalaa etmekteyim.

Ayhan Fırat arkadaşım, zannediyorum ki biraz evvel verdiğim izahat çerçevesinde eski eserlerle alakalı olan kısımda «Yıkılmasın» gibi bir ifadede bulundular. Tabiîdir ki, tamamının yıkılmaması şeklindeki bir anlayışı mütalaa edemediğimizi biraz evvel arz etmiştim; tekrar etmemekteyim.

Tarım arazileri üzerinde yapılan yapı ve tesisler için de, biraz evvel vermiş bulunduğum izahatı tekrar etmek durumunda kalıyorum.

Sayın Kurtoğlu'nun, zannediyorum yerlerinden sormuş oldukları soruyu, fıkrayı kaldırmak suretiyle hallettiğimiz şeklindeki bir cevapla karşılamış olacağım.

Şu anda verebileceğim cevaplar bunlar Sayın Başkanım. Sorulacak başka hususlar varsa emrinizdeyim.

Saygılarımla efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Seçkin.

Sayın Özdoğan, bir sorunuz mu var?

SALİH NECDET ÖZDOĞAN — Sayın Başkanım, müsaade ederseniz bir açıklama yapacağım Sayın sözcünün konuşmaları üzerine.

BAŞKAN — Buyurun hayhay.

Sayın Tan, sorunuz mu var?

TURGUT TAN — Evet.

BAŞKAN — Sayın Özdoğan'dan sonra hayhay Sayın Tan.

Buyurun Sayın Özdoğan.

SALİH NECDET ÖZDOĞAN — Sayın Başkan, sayın arkadaşlar;

Sayın Sözcünün biraz önce yapmış olduğu görüşmelerde 5 inci maddenin (II) Romen harfiyle yazılan fıkrasının son kısmına bir cümle yahutta bir madde getireceklerini ifade ettiler. Burada tarım arazileri üzerine yapılan, gerek fabrika, gerekse konutların, birinci, ikinci, üçüncü sınıf tarım arazileri üzerinde yapılanlarının af kapşamı dışına çıkarılmalarıyla ilgili bu maddede Hükümetin getirdiği teklifin (I) Romen rakamıyla gösterilen başlığın son kısmından kaldırılarak, (II) Romen rakamıyla gösterilen yerin sonuna fıkra olarak getirilmesi istenen kısımda görüş istenen bakanlık olarak yeni getirdikleri önergede Tarım ve Orman Bakanlığını görevlendirme görüşündeler. Halbuki, bu gibi çalışmaları kanunen Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığına bağlı Topraksu Genel Müdürlüğü yüklenmektedir. Eğer Komisyon katılacak olursa, en iyi çözümü Tarım ve Orman Bakanlığının değil, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığının getireceğine inanmaktayım. Önergelerinin bu şekilde düzeltilmesini teklif ediyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Özdoğan.

Sayın Tan; sorunuzu lütfen sorunuz.

TURGUT TAN — Efendim, özellikle Sayın Yıldırım arkadaşımızın konuşmalarını izlerken bana çok ilginç ve önemli gelen bazı noktalar vardır.

Bunların özellikle Sayın Bakanımız tarafından herhalde açıklığa kavuşturulmasında büyük yarar vardır. Sayın Yıldırım dediler ki, «Türkiye'de sanayi tesislerinin % 90'ı ruhsatsızdır». Bu bir. İkincisi, «Ruhsatsız sanayi tesislerine teşvik uygulanmaktadır.» dediler. Bunlar bana çok önemli konular olarak gözüktü ve resmi ağızlardan bunun doğrulanması gerektiğini düşünüyorum, bunu sormak istiyorum.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Sayın Bakan; cevap lütfedecek misiniz?..

İMAR VE İSKÂN BAKANI AHMET SAMSUNLU — Sayın Başkan;

Bu rakamların ne kadar gerçekçi olduğunu şu anda ifade edebilecek durumda değilim. İmar ve İskân Bakanlığı tüm bu sanayi tesislerinin sayılarını ve buna benzer durumları tespit etmek durumunda değil. Devlet Planlama Teşkilatı var, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı var ve ayrıca Devlet İstatistik Enstitüsü var. Tahmin ederim bu rakamları veren arkadaşımızın kendisi de bu Bakanlıkta ve Bakanlıkla ilgili kısımlarda çalışmıştır ve herbalde bir kaynağa dayanarak vermiştir. Ben şahsen Bakan olarak şu anda bunlara kesin bir cevap verecek dokümanlara sahip değilim.

Yalnız, kesin olarak şunu ifade edebilirim ki, sanayi tesislerinin kurulması ile ilgili olarak verilen teşvikler, yer seçimleri ve bunlara elektrik verilmesi, bunların işletmeye açılması birtakım kesin çizgilerle tam manasıyla belirlenmemiştir. Yerine göre çıkarılan birtakım genelgelerle istisnalar getirilmiştir. Mesela biraz evvel dile getirilen Genelge 110, İmar ve İskân Bakanlığı tarafından 15 Nisan 1980'de yayınlanmıştır ve bu Genelge hükmüne göre, (Genelgenin metninin hepsini detayına kadar incelemedim, Müsteşar Yardımcım burada, yanlış ve eksik bir tarafı varsa kendileri tamamlasınlar) o zamana kadar kurulmuş sanayi tesislerine geçici elektrik bağlanması tavsiye edilmiş ve karara bağlanmıştır.

Sayın Tan'a şunu da okuyayım; yine aynı Genelgede bir madde getirilmiştir: «Bundan böyle Devlet yatırım programında olsun, özel sektör programında olsun, sanayi tesisleri yapımından önce imar planında tesis için sanayie tahsisli alanın ayrılıp ayrılmadığı veya mevzii imar planının olup olmadığı hususunda İmar ve İskân Bakanlığının görüşü alınmadan sanayi tesisi inşaatlarına başlanılmaması» şeklinde bir madde vardır. Yine bu madde de, İmar ve İskân Bakanlığının çıkartmış olduğu bir maddedir; fakat İmar Kanununun uygulanıp uygulanmaması konusu, kanunla ikiye ayrılmıştır. Belediyeler ve belediyeler mücavir alanlarında bu yetki belediyelere verilmiştir. Belediyelerin ve belediyeler mücavir sahalarının dışında ise İmar ve İskân Bakanlığına bağlı il imar müdürlüklerine verilmiştir. Şimdi bu sanayi tesislerinin inşaasına müsaade edip etmeyecek, işletmeye başlanmasına müsaade edip etmeyecek kuruluş belediyelerdir; bunun da bilinmesinde fayda vardır.

Belediyelerle bizim İmar ve İskân Bakanlığı olarak ilişkilerimiz İmar Kanununda çok açıkça ortadadır. Bu Kanundaki ilişkilerimizi ilk günkü sunuş kısmında söylemiştim, hemen hemen hiçbir büyük yetkisi olmayacak bir ilişki vardır. Bu nedenle, Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Turizm ve Ta-

nıtma Komsiyonunun bu noktada hassasiyet göstermesi bizi sevindirmiştir.

İmar Kanunu ele alınmadığı ve belediyelerin görevleri, mülki amirlerin görevleri kesin olarak kısa bir sürede ele alınmadığı takdirde, bu ve buna benzer konuları devamlı bu yüce kurullar tartışmak durumunda kalacaklardır; ben bunu Sayın Tan'a arz etmek isterim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Baturalp; bir sorunuz mu var efendim?

RECAİ BATURALP — Burada, biraz sonra tahmin ediyorum ki, oylamaya geçilecektir. Vereceğim bir iki rakam o oylamada faydalı olur kanaatindeyim, müsaade buyurulursa buradan arz edeyim.

BAŞKAN — Hayhay, buyurun Sayın Baturalp.

RECAİ BATURALP — Bir hektarlık bir sahayı işgal etmiş olan bir fabrika yılda 20 milyon liralık ciro yapar; bir tarım arazisi acaba ne kadar yapar? Bu bir hektar arazideki fabrikayı yıkıp da, buradadaki enkazı taşımak neye mal olur; boşalan bu saha tekrar ziraate elverişli saha haline ne kadar parayla gelir?.. Tekrar ziraate elverişli saha haline geldikten sonra da, biraz evvel ilk cümlede arz ettiğim parayı getirir. Bu nedenle, «Bu mevzuu burada bağlayalım, başka yerlere soralım, soruşturalım» hükmünü kaldıralım.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Baturalp.

Değerli üyeler; Sayın Genç'in vermiş olduğu önerge üzerine bu uzun müzakere oldu. Sayın Genç, Sayın Komisyonun verecekleri önergeye katılacaklarını ifade etmişlerdi. O itibarla, bu konuda Sayın Komisyondan gelen önergeyi okutacağım, ondan sonra oylarınıza sunacağım.

KAMER GENÇ — Katılmadım Sayın Başkanım, ben Hükümetin teklifine.

BAŞKAN — «Bir, iki, üç» diye ifade ettiniz.

KAMER GENÇ — Hayır,

BAŞKAN — Dediniz ki, «Tarım arazisi...»

KAMER GENÇ — Birinci, ikinci ve üçüncü sınıf tarım arazileri üzerinde yapılan yapıların birinci bent kapsamına alınması... Şimdi Sayın Komisyon verdiği önergede...

BAŞKAN — Okuyalım önergeyi lütfen.

KAMER GENÇ — Hayır, biliyorum da onun için.

BAŞKAN — Önergeyi bir defa okutuyorum :

Danışma Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki hususun Tasarının gösterilen ilgili maddesine eklenmesini arz ederiz.

Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Turizm ve Tanıtma Komisyonu

Sayın Fırat; sizin de mi bir sorunuz vardı?...

II -

F) Bir, iki, üçüncü sınıf kıymetli tarım alanları içinde yapılan yapı ve tesisler için Tarım Bakanlığının...»

SALİH NECDET ÖZDOĞAN — Sayın Başkan; önergeyi değiştirecekler mi, değiştirmeyecekler mi? Ben bir açıklama yaptım, Tarım Bakanlığı bu işte salâhiyetli değil.

BAŞKAN — Hayhay, soralım efendim.

Sayın Fırat; sizin de mi bir sorunuz var?...

AYHAN FIRAT — Sayın Başkan; «Bir, iki ve üçüncü sınıf kıymetli» demeye lüzum yok efendim. Bu sınıflar onun değerini belirtiyor. Ben Sayın Komisyonun o önerisine aynen katılıyorum efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN — Sayın Özdoğan bir soru sordular Tarım Bakanlığıyla ilgili olarak.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Tarım Bakanlığının yanında Köy İşleri Bakanlığını da mütalaa edebiliriz.

BAŞKAN — İlave ediyoruz.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Evet. «Yalnız Tarım Bakanlığı veyahut da yalnız Köy İşleri Bakanlığı» şeklindeki bir değişikliği şu anda tezekkür etmek imkânımız yok. Burada Tarım Bakanlığı ve Köy İşleri Bakanlığından arkadaşlarımız var; biz bu önergeyi hazırlarken arkadaşlarımıza da danıştık, Tarım Bakanlığının yeterli olabileceği şeklindeki bir kanıya vardık; ama arkadaşlarımın, «Yalnız Köy İşleri Bakanlığı bu işle alakalıdır», şeklindeki bir anlayışları olur ise, bir diyecek sözümüz yok, takdir Yüce Kurulundur.

BAŞKAN — Evet. Sayın Bakanımız bu konuda ne derler?...

İMAR VE İSKÂN BAKANI AHMET SAMSUNLU — Sayın Başkan;

Benim kısa süreden beri bulunduğum Kabinede edindiğim izlenim; Tarım Bakanlığı bu konularda aynı derecede hassasiyet gösteriyor. Bu nedenle, ikisinin belirtilmesinde bir mahzur yok. Bugün yalnız «Köy İşleri Bakanlığı» dersek, esas tarımın sahibi olan kısmı dışında bırakmış olabiliriz. Bu nedenle, ben de Komisyonun görüşüne katılırım, bu daha yerinde olur gibi geliyor; çünkü tarım sektörünün sahibi Tarım Bakanlığıdır; ama burada bu görevi Toprak - Su yürütmüştür. Bu bilinmektedir; ama yarın bu görev; kanunlar, nizamlar, şekiller değişir, ama «Tarım Bakanlığı» kelimesinin kalması faydalıdır.

BAŞKAN — Evet, teşekkür ederim.

Sayın Daçe, buyurun efendim.

BEKİR SAMİ DAÇE — Sayın Başkan, bir suali Komisyondan soracağım efendim.

Sayın Komisyon Sözcüsünün ifadelerinden, konunun yeterince olgunlaşmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda acaba maddeyi geri alıp yeniden tetkik etmeyi düşünürler mi?...

BAŞKAN — Evet, teşekkür ederim.

Sayın Seçkin, buyurun efendim.

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkanım;

Komisyon olarak «Tarım Bakanlığı»nın yanına «Köy İşleri Bakanlığı»nın konulmasının uygun olacağını belirttik. Yanlış anlamadıysam, Hükümet de bu kanaati belirtmiş bulunmaktalar. O sebeple, maddenin geri alınmasını yararlı bulmamaktayız.

BAŞKAN — Evet, teşekkür ederim.

Sayın Fırat; bu «kıymetli» kelimesi üzerinde; «1, 2, 3 denince esasen kıymetli arazilerdir.» diyorlar ve bunu ileri sürüyorlar. Bilmiyorum, o kelimenin ihdası veya kaldırılması konusunda...

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Hükümet teklifinde olduğu için koyduk.

BAŞKAN — Öyle koydunuz. Peki, teşekkür ederim.

Sayın Banaz, buyurun efendim.

REMZİ BANAZ — Efendim, şimdi maddenin görüşülmesiyle ilgili bir hususu arz edeceğim.

Verilen önergeler elimizdeki metne göre düzenlenmiştir. Şimdi Sayın Komisyon bu birinci bölümündeki bentlerden iki tanesini değiştirmiştir, ikinci bölümdeki bentlerden ikisini çıkarmıştır, yerine yeni hükümler eklenmektedir. Bu şartlarda bizim bu madde üzerinde görüşmemiz veya önergelerimizin ne kadarının bunun içinde olduğu veya dışında olduğunu belirlememiz mümkün değildir. Komisyonun maddeyi geri alması, kendi önergeleri ışığında yeniden düzenlenlemesi ve maddenin ondan sonra görüşülmesi gerektiği kanaatindeyiz. Bu daha sağlıklı olacaktır. Komisyon bunu bir kez daha düşünürse, iyi olacaktır.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Evet Sayın Seçkin, demin ifade ettiniz, ısrarlı mısınız?...

BAYINDIRLIK, ULAŞTIRMA, İMAR VE İSKÂN, TURİZM VE TANITMA KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ HAYRİ SEÇKİN — Sayın Başkan, Komisyonumuz da İçtüzük gereğince her zaman için önerge vermek durumundadır. O sebeple, vermiş olduğumuz önergelerin (Af buyursunlar) sayın üyelerden gelen önergelerden bir farkı olmadığı şeklinde anlaşılmasını rica ediyoruz. Maddeyi almamıza lüzum olmadığı kanaatindeyiz.

BAŞKAN — Maddeyi almıyorsunuz. Evet, teşekkür ederim.

Evet Sayın Genç, katılıyor musunuz, önergenizi ayrıca oylatayım mı efendim?...

KAMER GENÇ — Sayın Başkanım, ben oylanmasında ısrar ediyorum; çünkü Komisyonun önergesiyle benim önergem değişiktir.

BAŞKAN — Evet, anlaşıldı.

Değerli üyeler; Sayın Genç'in önergesinde 5 inci maddenin birinci fıkrasının aşağıdaki bendine koymalarını istedikleri madde şudur: «Tarım arazileri üzerinde kurulan yapı ve tesisler.» Buna Sayın Komisyon ve Sayın Hükümet katılmamaktadır.

Dikkate alınıp alınmaması hususunu oylarınıza sunuyorum: Dikkate alınmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Dikkate alınması kabul edilmemiştir.

Sayın Komisyonun az evvel okunan 5 inci maddenin (II) romen rakamıyla işaret edilen kısmının (F) fıkrası olarak teklif ettikleri...

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkanım, bu konuda önergem var. Bu önerge görüşüldükten sonra Komisyonun önergesi oylansın.

BAŞKAN — Efendim, o kadar acele önerge gönderiyorsunuz ki, daha evvelden göndermenizde çok büyük fayda var; çünkü Başkanlık neyi oylatacağını, neyin üzerinde duracağını bilir. Daha evvelden ha-

zırlıklı olarak gelinir ve bu önergeler verilirse, Başkanlık, Genel Kurulu daha rahat idare etmek imkânını bulacaktır.

Önergenizi okutuyorum efendim.

Sayın Başkanlığa

Görüşülmekte olan Tasarıdan sanayi tesisleri için hiçbir yerden görüş alınması öngörülmediğinden, bu hususun Komisyon Tasarısında olduğu gibi kalmasını arz ve teklif ederim.

Zeki YILDIRIM

BAŞKAN — Önerge gayet açık.

Sayın Komisyon önergeye katılıyor musunuz?... Katılmıyorsunuz.

Sayın Bakan?...

İMAR VE İSKÂN BAKANI AHMET SAMSUNLU — Efendim, ben görüşlerimi belirttim; bizim Hükümet metni birazcık değişik. Komisyonunki birazcık yaklaşıyor; Sayın Genç'inki reddolunduğuna göre.

BAŞKAN — Evet.

Bir önerge daha gelmiştir; şimdi gelen önerge, demin tabiî şifahi olarak yapılan teklifin dışındadır; o bakımdan oylatmak zorundayım ve Sayın Yıldırım'ın önergesinden de öne geçmiş oluyor.

Önerge, Sayın Banaz, Sayın Azgur, Sayın Ertem'in önergeleridir.

Okuyorum: «Danışma Meclisi Başkanlığına

5 inci maddenin önergelerle birlikte Komisyona iadesini arz ve talep ederiz.» diyorlar, böyle bir istekte bulunuyorlar. Bu isteğe tahmin ederim, ne Komisyon, ne de Sayın Bakan katılmamaktadırlar; çünkü deminden beri devamlı bu konuda böyle cevap lütfettiler.

O itibarla, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Madde, önergelerle birlikte Komisyona Başkanlığımızca verilecektir.

Değerli üyeler;

6 ncı maddeye gelmiş bulunuyoruz. 6 ncı maddeyi okutuyorum.

KAMER GENÇ — Sayın Başkanım, 6 ncı madde 5 inci maddeye çok yakın ilişkili bir madde. O gelmeden müzakeresi çok zor.

BAŞKAN — Efendim, okutuyorum; esasen zamanımız bu madde üzerinde görüşme açmamıza da yeterli olmayacaktır. Müsaade buyurun bir defa okutalım.

ZEKİ YILDIRIM — Sayın Başkanım, sit'le ilgili bir önergem vardı, onu oylatmadınız.

BAŞKAN — Efendim, artık Komisyona geri gittikten sonra hiçbir önergeyi oylamadık ki, sizinkini de oylayalım Sayın Yıldırım. Sizin önergenizle beraber daha 16 tane önerge var, hiçbirini oylamadık.

ZEKİ YILDIRIM — Peki.

BAŞKAN — Evet, madde 6'yı okutuyorum efendim.

MADDE 6. — 5 inci maddedeki şartlara göre bu Kanun hükümlerinden yararlanabilecek durumda olan yapı ve tesislerin muhafaza edilip edilmeyecekleri ile ıslahlarına ilişkin esaslar aşağıdadır.

I - Belediye ve mücavir alan sınırları içinde:

A) Her ölçekte imar planı bulunan alanlarda,

a) Kendi parseli içinde yapılmış olup da, sağlık kurallarına uygun olan, yola tecavüzlü bulunmayan, bahçeli nizamda öncephe hattına en çok bir metreden fazla tecavüz etmeyen,

İmar planı ve yönetmelikte belirtilen yan bahçe mesafelerine çıkmalı binalarda çıkma ucundan, çıkmasız binalarda binanın zemine oturduğu noktadan bir metrenden fazla yaklaşmayan veya komşu parsel sahibi ile bu şartı sağlayacak şekilde anlaşma yapılan,

Plan ve yönetmelikte belirtilen bina derinliğine en fazla 5 metre ilave edilmiş, ancak arka komşu sınıra çıkma ve balkon ucundan bir metreden az kalacak şekilde yaklaşmayan,

İmar planı veya yönetmelikle getirilen kat nizamına aykırı olarak fazla yapılan,

Yapı ve tesislere ruhsat verilir.

Ancak ruhsat verilirken imar planı veya yönetmeliklerle getirilen yapılanma şartlarına göre elde edilmesi gereken inşaat alanından en çok % 20'ye kadar fazlalığı olan yapı ve tesislerden 5 kat ruhsat harcı alınır.

% 20'nin üzerinde fazlalığı bulunan yapı ve tesislerden ise ayrıca % 20'nin üstündeki her metrekare için konutlarda 2 000 TL., diğer yapılarda 3 000 TL. para cezası alınır.

Harç ve cezalar kat mülkiyetine tabi olanlarda kat maliklerinden hisseleri oranında diğer yapılarda maliklerinden tahsil edilir.

b) İmar planlarında yol, yeşil alan, otopark, çocuk bahçesi, sportif tesisler, hastane, kreş, okul, resmî bina ve buna benzer kamu hizmet ve tesisleri için ayrılmış alanlarda inşa edilen yapı ve tesisler (a) alt bendindeki şartları haiz oldukları takdirde sahiplerinin muvafakatı aranmaksızın 6785 sayılı İmar Kanu-

nunun 11 inci ve 33 üncü maddelerinde sözü edilen 10 yıllık sürenin 5 yılı o anda geçmiş sayılarak 5 yıllık geçici ruhsata bağlanır. Ancak bu durumdaki yapı ve tesislerden ruhsat harcı 5 kat olarak alınır.

c) Her ölçekte onanlı imar planı bölgeleme esaslarına uygun olmayan ve (a) alt bendindeki şartları haiz olan;

Sanayi ve depolama bölgelerinde, tehlikeli madde depolama bölgeleri hariç, inşa edilmiş konut ve ticarî yapı ve tesisler,

Konut bölgelerinde inşa edilmiş ticarî ve turistik yapı ve tesisler,

Ticaret bölgelerinde konut, sanayi, depo, tehlikeli madde depoları hariç, turistik yapı ve tesislerden,

Muhafazasına karar verilenlerinden 5 kat ruhsat harcı alınarak ruhsata bağlanır, bu yapı ve tesislerden inşaat alanının her metrekaresi için konutlarda 250, diğerlerinde ise 400 TL. ayrıca ek para cezası alınır.

Turistik ve rekreasyon bölgelerinde turistik ve rekreatif amaçlar dışında inşa edilen yapı ve tesisler 5 kat ruhsat harcı alınarak ruhsata bağlanır. Ancak kesin uygulama yapıldığında bir kamulaştırma gerektiği takdirde arsa bedeli dışında yapı ve tesis bedeli ödenmez. Ruhsat verilmeden önce bu husus tapu kütüğüne işlenir.

d) Başkasının mülküne kısmen taşan yapı ve tesislerde;

1. Mal sahiplerinin yukarıda belirtilen bütün şartları yerine getirecek şekilde ve 4 üncü maddede belirtilen tespit süresi içinde mülküne tecavüz edilen parsel sahipleri ile anlaştıklarını belgelemek şartıyla muhafazalarına karar verilir. Muhafazasına karar verilen bu yapı ve tesisler tapu işlemlerini tamamlamak kaydıyla; (a) Alt bendinde belirlenen esaslara göre ruhsata bağlanır.

2. Mal sahiplerinin anlaşmamaları halinde, taşkın inşaatın sahibi H.U.M.K. hükümleri uyarınca delillerin tespiti için mahkemeye başvurabilir. Mahkemece yaptırılacak incelemede; taşkın inşaatın komşu mülke tecavüz eden kısmının yıkılarak düzeltilmesinin aşırı zaman gerektireceği tespit olunduğu takdirde mahkeme, taşkın inşaat sahibinin, tecavüz edilen miktar kadar arsa bedeli ile mülkü tecavüze uğrayan, varsa diğer bütün zararları tutarını Devlet Bankalarından birisine, tevdi etmesine karar verir.

Bu durumda taşkın inşaatın muhafazasına karar verilir ve Belediye hizmetlerinden geçici olarak yararlandırılır.

Tarafların birbirine karşı dava hakları saklıdır. Ancak tevdi edilen paranın tahsili dava hakkını düşürür.

Tarafların davalaşması halinde, kesin hüküm uyarınca işlem yapılır. Mülkiyete ilişkin değişiklikler tapu kayıtlarına işlenir ve durumun belgelenmesi halinde taşkın inşaat (a) fıkrasında belirtilen esaslara göre ruhsata bağlanır.

B) İmar planı bulunsun veya bulunmasın iskân dışı şartların uygulandığı alanlar,

a) Bu alanlarda kendi arsa ve arazisi üzerinde inşa edilmiş olup, sağlık kurallarına uygun olan ve iskân dışı yapılanma şartlarına aykırılığı bulunan yapı ve tesisler 5 misli ruhsat harcı alınarak ruhsata bağlanır.

Ayrıca konut olarak kullanılan binalarda, iskân dışı yapılanma şartlarından olan inşaat metrekaresinin üstündeki her metrekare için 250 TL., diğer yapı ve tesisler 400 TL. para cezası alınır.

İmar planı olup da iskân dışı şartların uygulandığı alanlarda ise bu para cezası iki kat olarak alınır.

b) Hisseli arsa ve araziler üzerinde inşa edilen yapı ve tesislerin bu alanlara ait ıslah imar planları yapılıncaya kadar, sağlık kurallarına uygun olmaları ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda öngörülen katılım paylarını ödemeleri şartıyla belediyelerince muhafazalarına karar verilir ve belediye hizmetlerinden geçici olarak yararlandırılır. Islah imar planı tastik edilen alanlarda, A/a, b, c, d, ve B/a, c alt bentlerinden durumuna uygun olanlarına göre işlem yapılır.

c) Kıyı içermeyen alanlarda;

1. Hazine, belediye ve İl Özel İdarelerine ait arsa ve arazilerle Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde inşa edilen ve konut olarak kullanılan yapılar hakkında yıkım kararı bulunsa dahi üzerinde bulundukları alanlara ait ıslah imar planı yapılıncaya ve bu yapılar için gerekli önlemleri öngören ayrı bir yasal düzenleme getirilinceye kadar muhafazalarına karar verilir ve belediye hizmetlerinden geçici olarak yararlandırılır.

2. Gerçek kişilere, özel tüzelkişilere ve yukardaki fıkrada sayılanların dışında kalan kamu tüzelkişilerine ait arsa ve araziler üzerinde inşa edilen yapılarla yukardaki fıkrada belirtilen yerlerde inşa edilen ve konut dışı amaçla kullanılan yapılardan; tespit süresi içinde üzerinde bulundukları arsa ve arazi sahibiyle anlaştığını belgeleyenlerin, buralara ait

ıslah imar planları yapılıncaya kadar muhafazalarına karar verilir ve belediye hizmetlerinden yararlandırılır.

Tespit süresi içinde üzerinde bulundukları arsa ve arazi sahibi ile anlaştığını belgelemeyenler için 6 ncı madde (d) bendi 2 nci fıkra hükmü uyarınca işlem yapılır.

II. - Belediye ve mücavir alan sınırları dışında olan ve 6785 sayılı İmar Kanununun Ek 7 nci maddeleri kapsamında bulunan alanlarda;

A) Her ölçekte imar planı bulunan alanlarda imar mevzuatına aykırı yapı ve tesisler hakkında İl İdare Kurulunca bu maddenin 1 inci fıkrasının (A) bendinin a, b, c ve d alt bentlerinden yapı ve tesisin durumu ve konumu itibariyle ilgili olduğu alt bent.

B) İskân dışı şartların uygulandığı alanlarda yapılan mevzuata aykırı yapı ve tesisler hakkında bu maddenin 1 inci fıkrasının (B) bendinin a, b, c alt bentlerinden yapı ve tesisin durumu ve konumu itibariyle ilgili olduğu alt bent, hükümleri uygulanır.

III. - Belediye ve mücavir alanlar içinde ve dışında imar planı olmayıp da, ilgili yönetmeliklere göre uygulama yapılan yerlerde;

A) Kendi arsa ve arazisi üzerine inşa edilen mevzuata aykırı yapı ve tesisler için 6 ncı maddenin I inci fıkrasının (A) bendinin (a) alt bendi hükümleri uygulanır;

B) Kendisine ait olmayan veya kendi arsa ve arazisi içinde olup başkasının arsa ve arazisine tecavüz suretiyle inşa edilen yapı ve tesisler için bu maddenin I inci fıkrasının (A) bendinin (d) alt bendi ile (B) bendinin (b), (c) alt bendi hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Değerli üyeler, bugünkü zamanımız dolmuştur. 10 Kasım Çarşamba günü Atatürk'ü Anma günümüzdür. Özel bir gündemle o günü kutlamış olacağız. Geçen sene olduğu gibi, sabah saat 09,00'da Başkanlık Divanı siz sayın üyeler adına Anıtkabirdeki saygı görevini yapacaktır. 10,30'da da burada anma toplantısına başlayacağız. Bu itibarla, çalışma günleri saat 14,00'te yaptığımız toplantı, Çarşamba günü saat 10,30'da yapılacaktır. Bu hususu, yani 10,30'da toplanmamız hususunu oylarınıza sunup kararınızı almam gerekiyor. Çarşamba günü saat 10,30'da toplanmamızı kabul edenler... Kabul Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 Kasım 1982 Çarşamba günü saat 10,30'da toplanmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 19,00

DANIŞMA MECLİSİ
GÜNDEMİ

10 *uncu* BİRLEŞİM

8 Kasım 1982 Pazartesi

Saat : 14.00

1. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2. — SEÇİM

3. — OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

4. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN İŞLER

(1.) — İmar Mevzuatına ve Gecekondu Kanununa Aykırı Olarak Yapılan Yapı ve Tesislere Uygulanacak İşlemler Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri ve Bayındırlık, Ulaştırma, İmar ve İskân, Turizm ve Tanıtma komisyonları raporları. (1/12) (S. Sayısı : 167) (Dağıtma tarihi : 16.8.1982).

(2.) — Kâzım Ergün Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (3/12) (S. Sayısı : 156) Dağıtma tarihi : 27.10.1982)

(3.) — Danışma Meclisi Üyesi Mustafa Alpdündar ve 13 arkadaşının, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunundan Bir Fıkranın Kaldırılmasına, İki Madde ve Bir Fıkrada Değişiklik Yapılmasına ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Bütçe - Plan ve Sağlık ve Sosyal İşler komisyonları raporları. (2/4) (S. Sayısı : 165) (Dağıtma tarihi : 13.7.1982)

(4.) — Danışma Meclisi Üyeleri Ahmet Samsunlu, Tandoğan Tokgöz ve 31 arkadaşının, Yurt dışında Çalışan Türk Vatandaşlarının, Yurt Dışında Çalışma Sürelerinin, Sosyal Güvenlik Bakımından Değerlendirilmesi Hakkındaki Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Malî İşler ve Sağlık ve Sosyal İşler komisyonları raporları. (2/31) (S. Sayısı : 169) (Dağıtma tarihi : 23.8.1982)

(5.) — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma, İçişleri ve Dışişleri Komisyonu Raporu. (1/474) (S. Sayısı : 226) (Dağıtma tarihi : 2.11.1982)

(6.) — Cezaların İnfazından Sonraki Korunmaya Ait Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/486) (S. Sayısı : 227) (Dağıtma tarihi : 2.11.1982)

(7.) — Danışma Meclisi Üyesi Selçuk KANTARCIOĞLU ve 41 arkadaşının, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 31 inci Maddesi ile Değişik 41 inci Maddesine Birer Fıkra Eklenmesi, Bu Kanunu Değiştiren 1425 sayılı Kanunun 1 inci Maddesinin (c) Fıkrasının Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 36 ncı Maddesi Uyarınca Gündeme Alınma Önergesi. (2/36) (S. Sayısı : 228) (Dağıtma tarihi : 2.11.1982)

(8.) — Danışma Meclisi Üyesi Selçuk KANTARCIOĞLU ve 34 Arkadaşının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 2595 sayılı Kanunun 1 inci Maddesiyle Değiştirilen 43 üncü Maddesinin (B) Fıkrasının Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 36 ncı Maddesi Uyarınca Gündeme Alınma Önergesi. (2/44) (S. Sayısı : 229) (Dağıtma tarihi : 2.11.1982)

(9.) — Danışma Meclisi Üyesi Selçuk KANTARCIOĞLU ve 37 Arkadaşının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 2595 sayılı Kanunla Eklenen Geçici 9 uncu Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 36 ncı Maddesi Uyarınca Gündeme Alınma Önergesi. (2/43) (S. Sayısı : 230) (Dağıtma tarihi : 2.11.1982)